

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ

ΤΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΒΑΣΙΛ. Δ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΑ

Καθηγητού



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ε.
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 3^α — ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

1937

ΒΙΒΛΙΟΦΗΚΗ
Α. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

Η ΤΕΛΕΤΑΙΑ ΝΥΞ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΒΟΤΖΑΡΗ

"Ητον διά νύκτα σκοτεινή διά θάλασσα ζοφώδης
καὶ ίσχυρῶς ἐσφύριζον ἀνεμοι μανιώδεις,
διά θάνατος ἐστρέφετο τὸν ἔβενώδη αἰθέρα
φυσίρων, δύνεν διήρχετο, τὸν νεφελώδη ἀέρα.

"Ἐφαίνεται διά ἔμελλεν διά οὐρανὸς νὰ πέσῃ
τὸ τουρκικὸν στρατόπεδον καὶ οὔτω πως νὰ θέσῃ
χλωρὸν ἄλαίας στέφανον τὰς κόμαις τῶν Ἑλλήνων,
διαιτωνίζων πάντοτε τὰς πράξεις τὰς ἐκείνων.

"Ἄλλο τι δὲν ἤκουετο εἰς τόσην ἡσυχίαν,
εἰμὴ ὥραῖα ἄσματα πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν,
θεὰν παρὰ τοῖς Ἑλλησι μεγάλως τιμωμένην
καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς λαοὺς λαμπρῶς δοξαζομένην.
Εἰς ταύτην παραδίδουσι τὰ τέκνα αἱ μητέρες
καὶ συμφωνοῦσι μετ' αὐτῶν οἱ ζωηροὶ πατέρες
αὗτη τοῖς γίνεται τροφός, αὕτη τὰ συνοδεύει
καὶ μετ' αὐτῶν διπανταχοῦ καὶ πάντα ψηλαμβεύει.

"Ο ὑπνος τότε ἥρχιζεν ἀνάπαυσιν νὰ χύνῃ,
τὸ πονεμένον σῶμά του, δόποτε εἶχε κλίνει
διαρραλέος Βότζαρης διὰ νὰ καθυπνώσῃ
καὶ εἰς ὅνειρον τὸν φαίνεται ζητοῦσα νὰ τὴν σώσῃ
Γυνή, ταχέως φεύγουσα ἐμπροσθεν δυὸς ταγμάτων
διψώντων νὰ χορτάσωσιν ἐλληνικῶν αἰμάτων.
Εἶχε τὴν κόμην ἄπλεκτον, τὸ στῆθος πληγωμένον
καὶ τὸ ὥραῖον πρόσωπον μὲ δάκρυα βρεγμένον.
τὸ ἔνδυμα κατάλευκον καὶ διδαλὰ τὰ χεῖλη,

5

10

15

20

25

τὸ ἄσπρον στῆθός της κτυπᾷ, τὰς μαύρας τρίχας τίλλει.
Ἐγνώρισε τὴν φίλην του ὁ Μᾶρκος, καὶ εὐθὺς δράττει
τὸ ξίφος του καὶ μὲ αὐτὸς εὐθὺς τὸν δρόμον φράττει.
Φονεύει πλήθυς ἐξ αὐτῶν τοὺς δὲ λοιποὺς πληγώνει
καὶ μὲ τὸ ἀφρίζον αἷμά των τὸν τόπον κηλιδώνει. 30
ἄλλος ἔξαφνα τὸν ἔρχεται μακρόθεν μία σφαῖρα
καὶ οὕτω πάντοτε δι' αὐτὸν μαυρίζει τὸν ἡμέρα.

Τεταραγμένος παραίτει τὴν νυμφικήν του κλίνην
καὶ μανιωδῆς ζώννυται τὸ ξίφος πνέων μῆνιν
κατὰ τῶν Τούρκων, οἵτινες ἥθελον νὰ φονεύσουν 35
Ἐλευθερίαν τὴν θεὰν ἢ νὰ τὴν φυγαδεύσουν.
Καλεῖ εὐθὺς συμβούλιον καὶ λέγει ἀναγκαῖον
τὸν θάνατον τοῦ Μουσταφᾶ καὶ διὰ περιπλέον
θέλει αὐτὸς ν' ἀναδεχθῇ ἔγχειρημα τοιοῦτον
μὲ τινας Σουλιώτας του. Ἀλλ' διὰ ἑκτὸς τούτων
πρόδυμος ἥτον νὰ δεχθῇ ἔκείνους, δοῖ θέλουν
αἱ ιστορίαι τῶν θνητῶν ἥρωας ν' ἀναγγέλλουν.

Ἐνῷ ὁ Μᾶρκος ἔλεγε ταῦτα, ἵδον ἔκείνη
ἡ σύζυγος ποὺ ἔμελλε τὸ ξίφος νὰ χηρεύσῃ. 45
Εἶχε τὸ πρόσωπον χλωμὸν ὃς μέλλουσα νὰ ἔκπνευσῃ
μὲ τὰς λευκὰς δὲ χειράς της ἔκρατει τοὺς υἱούς της,
ἐνῷ τὰ δάκρυα ἔβρεχον τοὺς μαύρους ὄφθαλμούς της.
Τὰ δύο μικρὰ βρέφη της ἔκάλουν τὸν πατέρα
καὶ τὸν ἥρωτον διατί ἔθρήνει ἢ μητέρα.
Σιωπηλοὶ οἱ σύζυγοι γλυκῶς ἔθεωροῦντο 50
καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σιωπὴν ἀμφότεροι ἔλυποῦντο.
Πολλάκις ἔδοκιμάσαν καὶ οἱ δύο νὰ λαλήσουν

κινδύνος τοὺς ἥρηγκαζε νὰ μὴν ἀκολουθήσουν.
Ἄλλὰ ἐν τέλει, γύναι, σὺ νὰ διμιλῆς ἀρχίζεις. 55
«Μήπως θανάτου ἀξιον τὸ ἔγκλημα νομίζεις
διότι ἀπεφάσισες ποτὲ νὰ συζευχθῶμεν;
» Μὴ ἔβαρούνθης, Μᾶρκέ μου, πλέον μαζὶ νὰ ζῶμεν;
» Γνωρίζεις ταῦτα ποὺ κρατῶ, τέκνα είναι ίδιακά σου·
» τί πταίσουν ταῦτα τὸ ἀθλία καὶ θέλεις τὸ αἴματά σου
» ἀδίκως νὰ τὰ πνίξωσι; χθὲς δλη ἢ ἡμέρα 60
» σημεία τοῦ θανάτου σου μὲν ἔδειχνε. Σ τὸν ἀέρα
» ἀδιακόπως τῶν γλαυκῶν αἱ οἰμωγαὶ ἐπλανῶντο
» καὶ ὄνειροι σκληρότατοι πολλάκις ἡμιλλῶντο
» νὰ εὔρουν τρόπον φανερόν, τὸ τέλος σου νὰ δείξουν.
» Ἀλλὰ πρὸν αἱ ἡμέραι σου σήμερον ἀπολήξουν 65
» αὐτὸς τὸ ξίφος ἔμπηξε τὸ δυστυχές μου στῆθος.
» Γλυκύτερον μὲ φαίνεται νὰ μὲ καλύπτει διάθισος
» δλίγας ὕρας πρὸ ἔσοῦ, παρὰ νὰ μείνω μόνη
» κινδύνος τούς τούτους τραχύτατοι οἱ πόνοι».

Οἱ λόγοι οὗτοι ωμοίαζον θάνατον μαρτυρίων, 70
θάνατον δομοίαζοντα μὲν ἔκείνους τῶν ἀγίων.
Ἐνηγκαλίσθη παρευθὺς ὁ Μᾶρκος καὶ ἔφελει
τὴν θρηνῳδοῦσαν σύζυγον μὲ τὰ ὑγρά του χεῖλη.
Αφίνει τέλος τὴν φωνὴν νὰ φυάσῃ εἰς τὸ στόμα,
ἐνῷ τὰ δάκρυα βρέχουσι τῆς μαύρης γῆς τὸ χῶμα. 75

«Στὸν ἔπταισα εἰς τι ἀρά γε καὶ οὕτω μὲ φονεύεις;
» Δὲν ἔννοεῖς τοὺς λόγους σου, λόγους μεθ' ὃν δεσμεύεις
» τὴν ἀσθενῆ μου τὴν φωνήν; πρὸς τί προοιωνίζεις
» τὸ δυστυχῆ σου σύζυγον τὸν θάνατον; νομίζεις

» δτι τὸ ξίφος σήμερον πρώτην φορὰν ἐμβάπτω 80
 » 'ς τὸ αἷμα τῶν Ὁθωμανῶν, καὶ δτι τῷ ἀνάπτω
 » ἀπὸ τὸ πῦρ ποὺ εἰς ἐμὲ χαρίζ' ἐλευθερία;
 » Δὲν ἔπαθον ἀπὸ ἐμὲ οἱ ἄπιστοι μυρία;
 » 'Ἄλλα... τί μὲ προσέβαλεν ἡ ἐνδεκάτη ὥρα!
 » "Ἄχ! ἄπιστοι Ὁθωμανοί, θέλω σᾶς δεῖξει τῷρα,
 » ἃν τὰ πιστότατ' ὅπλα μου ἔξενρούν νὰ φονεύσουν
 » κι' ἀκέραιον στρατόπεδον ἥδη νὰ φυγαδεύσουν.
 » 'Ορκίζομαι εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν,
 » νὰ πνίξω εἰς τὸ αἷμά σας σκληρὰν τὴν τυραννίαν».

Τὴν σύζυγόν του παρευθὺς ἡσπάσθη καὶ τὰ βρέφη. 90
 Εἶδες ποτε τὸν οὐρανὸν γεμάτον ἀπὸ νέφῃ,
 εἶδες ποτε δύο πηγὰς λυγρῶς νὰ μουρμουρίζουν
 καὶ μὲ τὰ νάματα αὐτῶν πάντοτε νὰ ποτίζουν
 δύο λειμῶνας εὐθαλεῖς ἢ δύο πεδιάδας;
 Τοιοῦτον καὶ τὸ πρόσωπον, τοισύτας δὲ ψεκάδας 95
 οἱ ὁρθαλμοί τῆς ἄφινον τὰς παρειὰς νὰ βρέχουν.

'Ο Μᾶρκος ἐν τῷ μεταξὺ κ'οὶ σύντροφοί του τρέχουν
 'ς τὰ μέρη δπ' ἐσκήνων τὰ τῶν βαρβάρων σμήνη
 καὶ μεμιγμένοι ἔκειντο Ὁθωμανοί καὶ κτήνη. 100
 'Οτε δὲ Μᾶρκος ἐφθασεν εἰς τὸν στρατὸν πλησίον
 τὸ φθάσιμόν τ' ἀνήγγειλεν δὲ θάνατος μυρίων.
 'Η σπάθη του ἡ τρομερὰ εὐθὺς ἀλλάσσει χρῶμα
 καὶ κεραυνοὺς τοξεύουσι καθ' ἔκαστόν του ὅμμα.
 'Εμφοβ' οἱ ἵπποι φεύγουσιν ἀγρίως χρεμετοῦντες
 καὶ τοὺς σκληροὺς κυρίους των ἀνηλεῶς πατοῦντες. 105
 'Ολόκληρα τὰ τάγματα καὶ ἀρχηγοὶ ταγμάτων,

αἰσχρῶς ἐκυλινδίοντο ἐντὸς θερμῶν αἵματων.
 Πιστὸν τὸν τύπον ἄφινον τὰ πτώματ' εἰς τὸν βρότον
 καὶ ὑπ' αὐτὰ ἐφύλαττον αἴμοσταγῆ τὸν χόρτον.

Πολλάκις τις ἡσθάνετο τὸν θυρυβώδη ἥχον, 110
 κ' εὔρισκεν ἐγειρόμενος τοὺς φίλους, δτι είχον,
 τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἄβυσσον, κατάψυχον τὸ σῶμα
 καὶ πλήρες μαύρου αἵματος τὸ ἀνοιγμένον στόμα.

'Ἐγείρεται τὸ στράτευμα, αἱ σάλπιγγες ἥχοῦσι
 καὶ τὰ τριγύρῳ σπήλαια φρικτῶς ἀντιβροντοῦσι. 115

Τῶν ἵππων τὰ καλπάσματα, δὲ ὁργής τῶν θυησκόντων
 "Ἄδην ἐπαρουσίαζον καὶ Τάρταρον τῶν ζώντων.
 Πολλὰὶ ψελλίζουν κεφαλαὶ μακρὰν ἀπὸ τὸ πτῶμα
 τῶν συγγενῶν ὀνόματα, ἐνῷ δάκνουν τὸ χῶμα.

'Ἐράσμια ὀνόματα πλανῶντ' εἰς τὸν αἰθέρα 120
 καὶ πληγωμένος δὲ υἱὸς ἐκάλει τὸν πατέρα,
 πατέρα, δστις ἔκειτο ἥδη θανατωμένος
 κι' ἀπὸ τὸ μαύρον αἷμά του ἥδη καταβρεγμένος.

Τοιουτορόπως μάχονται πάνθηρες πειναλέοι,
 δτε τοῖς ἐπιπέσωσι λέοντες οἱ γενναῖοι. 125

Εἰς τῆς νυκτὸς ἐφαίνετο τὰς μαύρας ἐρημίας
 δὲ θάνατος φρουρούμενος ἀπὸ τὰς Ἑρινύας.

'Ο πρῶτος εἰς μιὰν χεῖρά του τὸ δρέπανον ἐκράτει,
 ἐνῷ δὲ ἄλλη ἐπρεπε τὰ σφάγια νὰ δράττῃ.
 οἱ δεύτεραι ἐφώτιζον μὲ ἀνημμένας δᾶδας 130
 τὸ ἀκροσφαλῆ του βήματα 'ς ἔκεινας τὰς κοιλάδας.
 Εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ δὲ ἥρως ἥτον τῷρα,
 δπότε τοῦ θανάτου του ἀπλησίαζεν ἡ ὥρα.

Μ' ἀστράπτοντα τὰ βλέμματα τὸ ξίφος ὀνατείνει
καὶ δι' αὐτοῦ τὸν θάνατον ἀπανταχοῦ ἀφίνει.

135

Ἐνῷ τοὺς Τούρκους ἔσφαζε, μακρόθεν ἵδοὺ σφαῖρα
τὴν κεφαλὴν διατρυπᾷ σχίζουσα τὸν αἰθέρα.

Τότε ἀκούονται εὐθὺς ὅτι τῶν οὐρανῶν τὰς χώρας
βρονταὶ φρικώδεις καὶ συχναὶ καὶ ἀν δλίγας ωραὶς
ἀκολουθοῦσαν νὰ βροντοῦν, ἥθελεν ἴσως δλον 140
τῶν πλανητῶν τὸ σύστημα μὲ τ' οὐρανοῦ τὸν θόλον
εἰς τὰ ἀπέραντα χαμῆ καὶ φρικαλέα βάθη
τοῦ χάους. Ἀν ἐπιθυμῇ τὸ πνεῦμά σου νὰ μάθῃ
ποίᾳ τῆς τόσης ταραχῆς ὑπῆρξεν ἡ αἰτία,
εἶναι, διότι ἔπνευσεν ἡ πρόνοια ἡ θεία 145
μὲ τὸ πυρῶδες ὅμμα τῆς εἰς ἔνα πτεροφόρον.

Ἐκάλεσε τὸν Μιχαὴλ, τὸν θεῖον δορυφόρον
καὶ οὕτω τὸν ώμησε. «Θέλω εὐθὺς τὸ πνεῦμα
τοῦ θαρραλέου Βότζαρη». Καὶ μ' ἔνα μόνον νεῦμα
τὸν ἀποπέμπει. Ἐτρεμεν ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει 150
δλος δ κόσμος ἔμφορος μήπως καμμία ἄλλη
διαταγὴ ἐσήμαινε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Ο ἥλιος παρήτησεν ἐκ τῆς πυρώδους γῆς του
πυρακτωμένα τμῆματα. Η θάλασσα ἐσχίσθη
καὶ εἰς τὰ μαῦρα στήθη της μιὰ νῆσος ἐβυθίσθη. 155
Τὰ μαῦρα κήτ' ἐφάνησαν. Ὅλ' ἦνοιξαν οἱ πόροι
τῆς γῆς, κι' ἀνύψωνον πυρὸς στύλους πολλοὺς τὰ ὅρη.
Πολλὰ τοῦ Ἄδου ἔπειμψε δαιμόνια δ Πλούτων,
νὰ μάθουν τί ἐπροξένησε τὸν κρότον τὸν τοσοῦτον.
Ἀν σοῦ λαλοῦντος, Κύριε, τρέμουσι τὰ στοιχεῖα, 160

ὅποια θέλεις προξενεῖ εἰς τὴν ὁργὴν σημεῖα;

Ο ἄγγελος δ Μιχαὴλ εἶχεν ἥδη πετάσει,
ναί, δπού ἔκειτο σχεδὸν νεκρὸς δ Μᾶρκος, φθάσει.
Πιστῶς οἱ στρατιῶται του καὶ δλοι οἱ λυπημένοι
τὸ σῶμά του ἐφύλαττον ὅτι αἴμα του βρεγμένοι. 165

Η θέσις καθ' ἣν ἔκειτο ἐφαίνετό τι θεῖον,
τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου του ώμοίαζε τῶν ιών,
δπότε μ' ἄνθη κίτρινα εἶν' ἀναμεμειγμένα.
Τὰ σφραγισθέντα χεῖλη του δυὸ δόδα μαραμένα,
καὶ αἱ χλωμαὶ του παρειαὶ κατάξηροι κοιλάδες 170
ἡ ἄνυνδροι καὶ φαλακραὶ ἀμμώδεις πεδιάδες.

Τὰ ζωηρά του δμματα ἀστέρες σκοτισμένοι
καὶ ἥλιοι εἰς κίνδυνον νὰ μείνουν ἐσβεσμένοι.
Τὰ δάκρυα ποὺ πλημμυροῦν τοὺς δύο δφθαλμούς του
δρόσος ἐφαίνετο αὐγῆς δ σκοτισμένοι νοῦς του 175

εἰς μίαν νύκταν ώμοίαζε γεμάτην ἀπὸ νέφη.
Ἐδάκρυσεν ἐνθυμούμενος τὰ ἄθλιά του βρέφη,
τὴν δυστυχῆ πατρίδα του, τὴν φίλην σύζυγόν του,
ἥτις τοῦ ἐπρομήνυσε τὸν μαῦρον θάνατόν του.

Οτε τὸν ἐπλησίασεν δ ἄγγελος δ θεῖος, 180
πρὸς τὴν ώραίαν του ψυχὴν οὕτω λαλεῖ. «Καὶ ποῖος
» ἄλλος, φιλτάτη, ἄξιος τόπος εἶναι ὅτι τὴν κτίσιν,
» παρ' δ γλυκὺς παράδεισος, δστις εἰς σοῦ τὴν φύσιν
» ν' ἀνήκῃ περισσότερον; παραίτησε τὴν ὄλην
» κ' ἐλθὲ νὰ φύγωμεν μαζὶ πρὸς τὸν οὐρανοῦ τὴν πύλην». 185

Τὸ πνεῦμα τὸν ὑπήκουσε καὶ παρευθὺς ἐκβαίνει

Καὶ μὲ τὸν θεῖον Μιχαὴλ ἃς τὸν οὐρανὸν πηγαίνει.

Οἱ στρατιῶται τοῦ Θεοῦ συνέρχονται πλησίον
καὶ μετ' αὐτῶν τὰ τάγματα ἀπάντων τῶν ἀγίων.

«Ὥ πνεῦμα ἀγιώτατον πρὸς τί ἀργοποροῦσες,
λέγουν δὲ οἱ ἄγγελοι καὶ τόσον ἐστεροῦσες
ἥμᾶς τῆς συνοδείας σου; Συγχάκις εἰς τὰς θύρας
ἔτρέχομεν νὰ μάθωμεν ἀπ' τὰς ὁραίας μοίρας
πότ' ἔμελλον οἱ πόδες σου ἐνταῦθα νὰ πατήσουν
καὶ οἱ χάριτές σου τὸν Ἐδὲμ ὁραίως νὰ κοσμήσουν». 195

Ἄφοῦ οἱ θεῖοι ὑπουργοὶ τοὺς λόγους τούτους εἶπον,
μὲ ἄσματ' ἐσυνάδευσαν τὸ πνεῦμα εἰς τὸν Κῆπον,
δπ' ἔμελλε νὰ κατοικῇ σκηνὴς τὰς αἰωνίας
καὶ τοῦ Θεοῦ νὰ δέεται ὑπὲρ ἐλευθερίας
τῆς δυστυχοῦς πατρίδος του καὶ δὲλων τῶν Ἑλλήνων. 200

Θεία ψυχὴ τοῦ Βότζαρη, καὶ μετὰ σοῦ ἔκείνων
τὰ πνεύματα παρακαλῶ, οἵτινες ἃς τὸ πλευρόν σου
ἀπέθανον, μὴ θέλοντες σκύλευμα τῶν ἔχθρῶν σου
τὸ πληγωμένον σῶμά σου ν' ἀφήσουν καὶ νὰ φύγουν.
Σᾶς, πνεύματά μου ιερά, παρακαλῶ, ἀν λήγουν 205
οἱ στίχοι μου οἱ ἀσθενεῖς χωρὶς νὰ σᾶς ὑμνήσουν
ἀξίως, μεμφθῆτε τὰς Θεάς, αἵτινες νὰ μ' ἀφήσουν
καὶ εἰς ἄλλον ἀπεφάσισαν τὰ δῶρα ἀπ' αἰῶνος
νὰ δώσουν· λέγω τὰς Θεὰς τοῦ δρούς Ἐλικῶνος.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΛΕΥΚΑΤΑΝ¹

Λευκάτα ὑψηλάρηνε, πιστὴ εἰκὼν τοῦ χρόνου!
ἢ τὸν Δία² ἔχρησίμευσες τὸ πάλαι ἀντὶ θρόνου.
Ἐπάνω σοῦ τότε ἥρχετο λευκὰ νέφη³ ἐνδυμένος,
ἀπὸ τὸν μέγαν τ' ἀετὸν πιστῶς συνωδευμένος.

Ἡ ἄκρα πολιότης σου τὰ ἔτη σου δεικνύει
καὶ ή φαλακρότης σου αὐτὴ τὸ γῆράς σου μηνύει.
Τὴν πολιάν ἐκόσμησεν ἄλλοτε κορυφήν σου
πολίχνη καὶ ναὸς Θεοῦ· ἀλλὰ τώρα τὴν γῆν σου
ἐρινεοὶ καλύπτουσι καὶ ἄγροι θαμνίσκοι
καὶ αὐτὸς ὁ σκάλης σήμερον ἐπάνω σ' ἀποθνήσκει! 10

Τὰ ιερά σου χώματα ἄλλοι ἐκτὸς ποιμένων,
δὲν τὰ πατοῦσι σήμερον καὶ τούτων πλανημένων.
Εἰς ἐν τῶν μαύρων ἀντρῶν σου ἔκλεξε κατοικίαν
ὁ Χρόνος, δστις ἔμφοβος εἰς ἄλλην γῆν καμμίαν
οὐδέποτε ἐτόλμησε τοὺς πόδας του νὰ θέσῃ,
φοβούμενος ἐπάνω του μὴ δρος κανὲν πέσῃ. 15

Εἰς τ' ἀργυρᾶ σου κύματα παίζουσιν οἱ δελφῖνες,
ἐνῷ συγχρόνως λούονται καὶ αἱ θαλάσσαι χῆνες³

¹⁾ Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο τῆς Λευκάδος ἐπωνομάσθη οὕτω ἐκ τῆς λευκότητος ὡς μαρτυρεῖ ὁ Στράβων. (Σημείωσις τοῦ ποιητοῦ.)

²⁾ Μυθολογεῖται δτι ὁ Ζεὺς φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν Ἡραν ἔρωτός του ἐκάθιζεν ἐπὶ τοῦ Λευκάτα, μεταχειριζόμενος αὐτὸν ὡς θεραπείαν τῆς φλογός του. (Σημείωσις τοῦ ποιητοῦ.)

³⁾ Εὑρίσκεται εἰς τὸ ἔτερον αὐτόγραφον ὡς ἔξης ὁ στίχος οὗτος:
ἐνῷ συγχρόνως λούονται καὶ τοῦ Φοίβου αἱ ἀκτῖνες.

Μὲ τὴν λευκήν σου κορυφὴν τὸν οὐρανὸν χωρίζεις
καὶ μὲ τὰς μαύρας ὁῖς σου τὸν Τάρταρον ἔγγίζεις. 20

“Οτ” ἡ ποιήτρια Σαπφὼ¹ ἔπεσε πρὸ ποδῶν σου,
ἀπὸ συμπάθειαν καὶ σὺ ἔκλινες τὸν λαιμόν σου
καὶ ἔκτοτε ἐφύλαξες τὴν κεφαλὴν σκυμμένην,
τὰ ὕδατά σου θεωρῶν ποὺ ἔχουσι θαυμάνην
ἔκείνην τὴν ποιήτριαν, τὸ κλέος τῆς Ἑλλάδος 25
καὶ τὴν δποίαν ἔστεψε τῶν ποιητῶν δ κλάδος.

Μάρτυς ὑπῆρξες ἀληθὴς τοῦ τρομεροῦ ἀγῶνος,
δπότε δ Ἀντώνιος μιᾶς ἀπατεῶνος
τὰ βήματα ἀκολούθησε πρὸς τὸν ἀμμώδη Νεῖλον,
μηδὲν νομίσας τὴν τιμὴν πρὸς τὸ τοιοῦτον φῦλον. 30
Ἀντιβροντοῦσαν τ’ ἄντρα σου ’ς τὸν φρικαλέον κρότον,
δπότε μὲ τὴν συμπλοκὴν συγχρόνως εἰς τὸν Νότον
δ Αἴολος τὰς ἵσχυρὰς καὶ σιδηρὰς ἀλύσεις
λύει· ἡ θάλασσα δόμοῦ ταράττεται κ’ ἡ φύσις.

Ἐντρομοί εἰς τοὺς πόδας σου προσφεύγουν οἱ δελφῖνες 35
καὶ παρευθὺς σκοτίζονται τοῦ Φοίβου αἱ ἀκτῖνες.
Φρικώδης ἥτον ἡ κλαγγὴ ἵιφῶν τῶν κρουομένων,
φρικώδεις καὶ αἱ οἰμωγαὶ τῶν τόσων πληγωμένων.
Ματαίως ἐδοκίμαζον νηχόμενοι νὰ φθάσουν
τὴν γῆν σου, ἥτις ἔδιδεν ἄσυλον· πρὸν ἀρπάσουν 40

δόμως τοὺς ἀσπρούς² βράχους σου μὲ τὰς βρεγμένας χεῖρας,
τοὺς ἔφερεν δ θάνατος τοῦ Ἀδου εἰς τὰς θύρας.

Τοιουτορόπως πρόβατα βελάσματα ἀφίνουν
πρὸς τὸν πτωχὸν ποιμένα των, δτε αἱ τίγρεις χύνουν
ἐπὶ τῆς χλόης τὸ θεριδόν καὶ ἄκακόν των αἶμα. 45

Ἄπόλεμον τὸ πνεῦμά σου δὲν ἔκοιματο τότε,
ἀλλ’ ὅλος ἐφλογίζεσθαι τῆς συμπλοκῆς ὅπότε
ὑπῆρξες μάρτυς· ἥθελες τὸν τόπον τ’ Ἀντωνίου
νὰ λάβῃς, αἰσχυνόμενος κατὰ τοῦ Ὁκταβίου.
Παρηλθ³ ἔκεινος δ καιρὸς καὶ τώρ⁴ ἄλλο δὲν ἔχεις 50
εἰμ⁵ εἰς τοὺς κύκνους τοὺς λευκοὺς ἐν ἄσυλον παρέχεις.

¹⁾ Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο τῆς Λευκάδος ἀφ’ οὗ ἔκρημνίσθη ἡ Λεσβία,
κυρτούμενον τοξοειδῶς εἰς τὴν κορυφήν, μὲν ἔδωσε τὴν ἀρχὴν τῆς ίδεας
ταύτης. (Σημείωσις τοῦ ποιητοῦ.)

²⁾ Εἰς τὸ ἔτερον αὐτόγραφον ἔχει τὴν λέξιν λευκούς.

Ο ΣΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ τῷ 1825ῳ

Καθώς δπότε θέλει τις μεγάλην δυστυχίαν
εἰς ἄλλον νὰ διηγηθῇ καὶ ποὺν τὴν δμιλίαν
ἀρχίσῃ πολλὰ δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς του βρέχουν,
τοιουτορόπως καὶ ἐμοῦ τὸν νοῦν ἥδη κατέχουν
τόσον φρικώδεις στοχασμοῖ, τόσαι σκηναὶ θανάτων,
ὅτε τὰ δάκρυα σύρονται βιαίως τῶν ὅμμάτων. 5

Ἐλθὲ καὶ τώρα, Μοῦσί μου, ἐλθὲ βοήθησόν με
καὶ μ' ἔνα δάφνης χλοερὸν κλαδίσκον κόσμησόν με.
Τάνυσον πάλιν τὰς χορδὰς τῆς λιγυφθόγγου λύρας
ποὺν Πολυμνίας ἄχορδον τὴν λάβω ἀνὰ χεῖρας. 10

Ἐγείρετο δὲ ἡλιος ὅλος ἐσκοτισμένος
καὶ μὲ πυκνὰ καὶ ὀλόμαυρα νέφη ἐνδεδυμένος,
συχνότατα τὸν ἔβλεπον πολλοὶ ν' ἀποκαλύπτῃ
τὸ φωτεινόν του περόσωπον κ' ἔπειτα νὰ τὸ κρύπτῃ.
Ἐφευγον αἱ ἀκτῖνές του διὰ νὰ μὴ φωτίζουν
τὸν θάνατον καὶ εἰς αὐτοῦ τὸν σκελετὸν ν' ἐγγίζουν. 15

Κανὲν πτηνὸν δὲν φαίνεται ἐπὶ τῶν δένδρων ν' ἄδη,
ὅλογυμνοι προκύπτουσι τῶν ἵτεῶν οἱ κλάδοι,
ἐνῷ σταλάζει ἀπ' αὐτοὺς ἡ δρόσος τῆς ἐσπέρας:
ἔφαίνοντ' ὅτι ἔκλαιον. Σημεῖα τῆς ἡμέρας
δὲν μένουν παρ' αἱ ἀσθενεῖς ἡλιακαὶ ἀκτῖνες.
Ἡσαν καὶ ταῦτα ἀρά γε συμβεβηκὸς τυχαῖον, 20

ἢ τάχα προησθάνοντό τι μέλλον ἀπευκταῖον;

‘Ο βοῦς μυκήματ’ ἄφινεν εἰς δένδρον δεδεμένος,
γνωρίζων ὅτι ἔμελλε νὰ μείνῃ φονευμένος. 25

‘Ο Νότος ἔπνεε σφοδρὸς τὰς κυπαρίσσους κλίνων
καὶ λυπηρὰ σφυρίσματα εἰς τὸν ἄέρα ἀφίνων.

‘Ἐκάλυπτε τὰς παρειὰς κατήφειά τις νέα,
κατάχλωμα ἐφαίνοντο νεανικὰ κι' ὁραῖα
πρόσωπα· δτ' ἡσπάζοντο οἱ φύλοι μεταξύ των,
οἱ ἀσπασμοὶ ἐφαίνοντο δτ' εἰν' οἱ ὕστεροι των. 30
Τὰ βρέφ' ἐνηγκαλίζετο ἡ μήτηρ καὶ ἐφίλει
μὲ τὴν καρδίαν πάλλουσαν, μὲ σπασμαδοῦντα χεῖλη,
ῶσάν νὰ προησθάνοντο δτ' ἔμελλον ἐκείνην
τὴν νύκτα νὰ ὑπνώσωσι 'ς τὴν αἰωνίαν κλίνην. 35
Οὕτ' ἥσαν προοιωνισμοὶ μεγάλης δυστυχίας,
ἥτις 'ς ὀλίγον ἔγινεν ἐπὶ τῆς Λευκαδίας.

‘Ολίγην ὕραν ἔπειτα, ἀφοῦ τὴν ἐκκλησίαν
παρήγησαν οἱ ἄνθρωποι πέμψαντες πρὸς τὴν θείαν
πρόνοιαν τὰς δεήσεις των παρ' ἄλλοτε ἐγκαρδίους,
νεφέλ' ἐφάνη σκοτεινή, ὡς ἔχουσα μυρίους
τοῦ Ἀδου μαύρους δαίμονας εἰς τὰ εὔρεα στήθη.
Ἐν τάχει ἡ σκοτία τῆς εἰς ὅλον διεχύθη 40

τὸν νεφελώδη οὐρανόν. Ἐκάλυψε τὴν πόλιν
καὶ μετ' αὐτῆς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν Λευκάδα ὅλην. 45

‘Ηκούσθη ἐν ταῦτῃ βοή, ως ὃν ὅλας συγχρόνως
παρεκινοῦσε τὰς ψυχὰς τοῦ Ἀδου μέγας πόνος
ν' ἀναστενάσουν· ἐφθασε τὸ κέντρον τῆς καρδίας

κ' εἰς τοὺς κατοίκους ἔχουσε πάσης τῆς Λευκαδίας
τὸ χρῶμα του δ θάνατος. Τὸ σύνθημα τῶν κλώνων 50
ὑπῆρξεν αὐτῇ ἡ βοή καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν πόνων.

Συγχρόνως δλαι τρέμουσιν αἱ ὁἶςαι τῶν ὄρέων,
τὰ δένδρα ἐκριζώνονται κοιλάδων τῶν. ὥραιῶν,
τριζουσι τὰ θεμέλια τῆς ἡφαιστείου νῆσου
καὶ πολλὰ μέρη ἥνοιξαν ὅμοια τῆς ἀβύσσου. 55

Τὰς κοίτας των οἱ χείμαρροι ἀφίνουν καὶ πλανῶνται
καὶ παρασύροντες κορμοὺς τρομακτικὰ βρυχῶνται.
Οἱ γήλοφοι δὲν δύνανται νὰ τοὺς ἀναχαιτίσουν,
οὔτε οἱ πόροι τῆς ἔηρᾶς νὰ τοὺς ἀπορροφήσουν.

Καθὼς ὅπότε πλοιόν τι ἐκ τῶν πλευρῶν ἀφίνει 60
ἀφρίζοντα τὰ ὄρατα καὶ χωρὶς κᾶν νὰ κλίνῃ
τὴν πρῷράν του δὲν σέβεται τὸν κύριον ποὺ σχίζει,
ἄλλ' δτ' ἀρχίσ' εἰς τοὺς ἵστοὺς δ Νότος νὰ σφριζεῖ,
μὲ προσκυνήματα πολλὰ δέεται εὐσπλαγχνίας,
φοβούμενος μὴ ἀσυλον δώσῃ εἰς τοὺς ἰχθύας, 65
τοιουτορόπως κ' ἡ Λευκὰς πρὸν δ σεισμὸς ἀρχίσῃ,
ἀσφαλεστάτ' ἐφαίνετο, ἀξία νὰ νικήσῃ
τὸν Ἐωσφόρον καὶ μ' αὐτὸν τὰ στίφη τῶν δαιμόνων.
Ἄλλὰ ὅπότε ἔνευσεν δ σύγχρονος τῶν χρόνων
ς τὸ νεῦμά του ὑπήκουσες καὶ ὡς τὸ φύλλον τρέμεις 70
εἰς πάντα τόπον χαλασμῶν καὶ ἐρειπίων γέμεις.

Ἡ κόνις ἀνυψώνεται, τὸν οὐρανὸν ἐγγίζει
καὶ τοῦ ἀέρος τὰ πτηνὰ σκοτίζουσα κρημνίζει.
Βλέπεις τὰς σάρκας τῶν βρεφῶν, θερμάς, αἷματωμένας

καὶ μὲ τ' ἀθύον γάλα των δλας καταβρεγμένας. 75
Οἱ σκύλλοι ὠρυόμενοι τὸ χῶμα ἀνασκάπτουν
καὶ ὀσφραίνομενοι συχνὰ τὸν κύριον ἐκθάπτουν.
Πολλαὶ μητέρες θάπτουσι μὲ τὸ νεκρόν των σῶμα
τὰ φονευμένα βρέφη των, ἔχοντα εἰς τὸ στόμα
τὸ γάλα ποὺ ἐπρόσφερον τὰ μητρικά των στήθη, 80
τινὰς μὲ τοὺς συζύγους των καλύπτουσιν οἱ λίθοι.

Τὰ τέκνα φέρουσι πολλοὺς γονεῖς ἃ τὸ μαῦρον μνῆμα,
οἵτινες ἐπροτίμησαν φρικτὸν νὰ γίνουν θῦμα,
παρὰ νὰ ἐπιζήσωσι τέκνων ἐστερημένοι.
Κραυγάζοντες παράφρονες καὶ δλοι πληγωμένοι,
τρέχουσιν οἱ γεννήτορες τὰ τέκνα των ξητοῦντες. 85
Εἰς κάθε βῆμα ἴστανται τριγύρῳ θεωροῦντες.
τὰ βλέπουν τὰ γνωρίζουσι, τρέχουν νὰ τ' ἀσπασθῶσι,
ἄλλ' ἔνθερμον ἐνῷ σπεύδουσι νὰ ἐναγκαλισθῶσι,
ἀμφότερος εὐθὺς φεύγουσι ταχέως πρὸς τὰς θύρας 90
τοῦ Ἀδού· μόνον κάμνουσιν ἐν νεῦμα μὲ τὰς χεῖρας
καὶ αἱ ψυχαί των ἐν ταύτῳ τὴν ὑλην παραιτοῦσι.
Ω, πόσους τότε στεναγμοὺς ἥκουες νὰ ἥχοῦσι
καὶ μὲ αὐτοὺς πόσας φωνὰς καὶ θρήνους νὰ κραυγάζουν!
Πόσους μὲ χείλη τρέμοντα πρὸς τ' ἄνω νὰ τινάζουν 95
τὰς χεῖράς των, κραυγάζοντες ἄχ φθάνει πλέον, φθάνει,
ἄλλα τὰ νέφες ἐμπόδιζον καὶ ἡ φωνὴ δὲν φθάνει,
παρος εἰς τὸν πρῶτον οὐρανόν, μακρὰν ἀπὸ τὸν θρόνον
τοῦ πλαστουργοῦ καὶ μάρτυρος ἀπάντων τῶν αἰώνων.

Η ΣΑΛΑΜΙΣ

‘Η Σαλαμίς! ή Σαλαμίς! δ ναύτης μας κραυγάζει,
ἴστάμενος ’ ε τὴν πρῷράν του ποὺ προχωρεῖ κι’ ἀφρέζει.
‘Η Σαλαμίς! ή Σαλαμίς! Καὶ ή Ἡχὼ φωνάζει
μὲ μίαν φωνὴν ποὺ ἀδύνατος ’ ε τὸν οὐρανὸν σφυρίζει.

Πρός τι τοιοῦτον ὄνομα τὸ αἷμά μου ταράζει,
πρός τι ’ ε ἔκεινην τὴν φωνὴν τὸ βλέμμα μου δακρύζει,
δὲν εἶναι τάχα καὶ αὐτὴ εἶς σκόπελος μεγάλος,
δῆπου μουγκρίζων ξεψυχᾶ τῶν θαλασσῶν ὁ σάλος ;

Καὶ τὰ γλαυκὰ τὰ κύματα ποὺ τώρα ταραγμένα
σκιρτοῦν καὶ τρέχουν μὲ χαρὰν διὰ νὰ τὴν ἀσπασθῶσι,
πρός τι, πρός τι, μὲ φαίνονται μὲ δάφνας ἐστεμμένα
ἀντὶ μ’ ἀφρὸν θαλάσσιον, δόπταν δργισθῶσι ;

Κι’ ὅταν μυκῶνται μὲ χαρὰν καὶ τρέχουν φουσκωμένα
εἰς τὰς ἀρχαίας της ἀκτὰς σκληρῶς νὰ κρημνισθῶσι
πρός τι, πρός τι μὲ φαίνεται ’ ε αὐτοὺς τοὺς μυκηθμούς
[των
ν’ ἀκούω ν’ ἀναφέρωσι τοὺς χρόνους τοὺς λαμπρούς των ;

ΩΚΕΑΝΟΣ

‘Απέραντε Ωκεανέ, θηρίον τερατῶδες,
ἀγρίως σκίρτα, σύντριβε τ’ ἀφρώδη κύματά σου,
ἔκθετε εἰς τὸν ἥλιον τὸ στῆθος τὸ ζοφῶδες
καὶ δάντιζε τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ ψυχρὰ νερά σου.
Τὸ σῶμά σου ὁ ὀφθαλμὸς πρὸν διατρέξῃ ὅλον,
βλέπει ἐσ’ ἐνωνόμενον μὲ τ’ οὐρανοῦ τὸν θόλον.

Μόνον εἰς σὲ τὰ ἵχνη του ὁ γηραλέος χρόνος
δὲν ἡδυνήθη πώποτε πιστῶς νὰ ἐντυπώσῃ.
Βαδίζει πάντοτ’ ἐπὶ σοῦ, πλανᾶται ἐπ’ αἰῶνος,
ἄλλὰ τὰ ἵχνη σβήνονται μόλις τὸν πόδ’ ὑψώσῃ. 10
Τὰ τερατώδη σπλάγχνα σου κόσμον τεράτων κρύπτουν
καὶ τὰ γλαυκά σου ὄντα τὸν Πλούτωνα καλύπτουν.

Πόσον ὕραῖος φαίνεσαι, πόσον χαρίεις εἶσαι,
ὅτ’ εἰρηνεύων μειδιᾶς καὶ παιζεις μὲ τὴν ἄμμον,
ὅτ’ ἐκ τῶν λιρων καὶ χηνῶν ἐρωτικὰ κοσμεῖσαι 15
καὶ ὅτε ἔξερχόμεναι τῶν νυμφικῶν θαλάμων
τὰς βαθυτάτας κόμας των λούσουσ’ αἱ Νύμφαι ψάλλουν
καὶ τὰς φυκώδεις σου ἀκτάς, χορεύουσαι, ἀγάλλουν.

“Οτ’ οἱ πτερόεις Ζέφυροι παίζοντες όυτιδώνουν
τὸ ἄμιορφόν σου πρόσωπον, ἐνῷ κοιμᾶσ’ ἡσύχως,
καὶ τὰς λευκάς των πτέρυγας μὲ τὰ νερὰ σ’ ἐνώνουν,

δπότε μόνον ἐπὶ σοῦ ἀκούεται ὁ ἥχος
τῶν ξωφόρων σου πτηνῶν καὶ ναυτικῶν ἔσμάτων
καὶ ἡμερος καὶ ἀπαλὸς ὁ φλοῖσβος τῶν κυμάτων.

Τότε, ναί, εἴδα καὶ ἔγὼ τὴν μοῦσαν Πολυμνίαν 25
μὲ δακρυσμένους ὀφθαλμοὺς πετῶσαν, ὅπ' ἡ κόνις
τοῦ τυφλωθέντος ἀοιδοῦ, ὅστις τιμὴν ἀξίαν
δὲν ἔλαβε· εἰς τὸν βίον του ὑπὸ τῆς Ἀλβιόνης,
κεῖται. Ἐκεῖ ἐπήγαινε, ἵνα πικρῶς θρηνήσῃ
τὸν φίλον, οὐδὲν ὁ θάνατος εἶχεν αὐτὴν στερήσει. 30

Πόσον φρικώδης φαίνεσαι, δτε τῆς κεφαλῆς σου
οἱ ὀργισμένοι ἄνεμοι ἀρχίζουν νὰ ταράσσουν
τὰς κόμας, δτ' ἀφρίζοντα ἐκ τῆς σκληρᾶς ὀργῆς σου
τὰ ὄντα σου προσπαθοῦν καὶ τὴν ἔρημὸν ν' ἀρπάσουν,
δπότ' οἱ ἀδηφάγοι σου φάρυγγες καταπίνουν 35
τὰς πέτρας καὶ εἰς τὸν τόπον των πομφόλυγας ἀφίνουν.

Τότε ἔξαιφνης φαίνονται ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων
στῦλοι πολλ' ὡς τοῦ Ἀτλαντος, ἀλλ' εἶναι ὄνταδεις,
πηγάζουν ἐκ τῶν τρομερῶν μυκτήρων τῶν τεράτων
τῶν ἔξεμούντων κύματα καὶ ποταμοὺς ἀφρώδεις, 40
ὅς δτε ἐπὶ τοῦ γλαυκοῦ καὶ αἰθρίου στερεώματος,
μαύρη νεφέλη ἴπταται ἐν εἴδει κηλιδώματος.

Τοιουτορόπως φαίνονται ἐν μέσῳ τῶν γλαυκῶν σου
κυμάτων καὶ τὰ κήτη σου τὸ βλέμμα τριγυρίζουν
καὶ παρευθύς, γνωρίζοντας τὸν τρομερὸν μυμόν σου 45
ἐκ τοῦ λευκοῦ σ' ἔνδυματος, τὰ ὄντα σου σχίζουν,

ἀγρίως κρημνιζόμενα πρὸς τὰ ψυχρά σου στήθη,
ξητοῦντα ἀσφαλέστερον ἄσυλον πρὸς τὰ βύθη.

Ὦπίσω των τὸν θόρυβον καὶ τοὺς ἀφροὺς ἀφίνουν. 50
Εἰς τὴν ὁργὴν των παραιτεῖς τὸν τόπον καὶ ἀνοίγεις,
δπότε ἐκ τῶν σπλάγχνων των πολλὰς ἀβύσσους χύνουν.
Ματαίως τότε ἔμφοβος ἐπιθυμεῖς νὰ φύγης,
μὴ τὰ πυρώδη ὄμματα τὰ ὄντα ἔρημουν
ἢ τὰ ψυχρά σου ἔγκατα μέχρι βρασμοῦ θερμάνουν.

Ἐρωτευμένος, ἀρά γε ἵν' ἀσπασθῆς ὑψώνεις 55
τὰς πολιάς σου κεφαλὰς τὴν οὐρανίαν σφαῖραν
ἢ τάχα βλέπων στενωπὸν τὸ κράτος σου θυμώνεις
καὶ ἄλλα κράτ' ἐπιθυμεῖς τῶν ἀερίων πέραν;
Ἄλλὰ — ἀγρίως σύντριψε τὸ ἀφρώδη κύματά σου
καὶ ὁράντις τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ ψυχρὰ νερά σου. 60

ΕΡΩΤΙΚΑ

ΕΠΙΘΥΜΙΑ

1

Εἰς ἔνα δάσος ἡθελα
μία νυκτιὰ νὰ ἥμην
μακρὰν ἀπὸ τὴν φήμην
καὶ δλους τοὺς θνητούς.

2

Νὰ εἴν' εἰς τὸ πλευρόν μου.
ἡ Σικελία μόνη·
εὐθὺς δλοι οἱ πόνοι
ἡθελον φύγει εὐθύς.

3

Πλησίον ἐς τὸ ψιθύρισμα.
τῶν δροσερῶν ὑδάτων
καὶ ἀργυρῶν ναμάτων
νὰ εἴμαι μὲ αὐτήν.

4

"Αλλοι νὰ μὴ μᾶς βλέπωσι
παρ' αἱ ποτάμιαι χῆνες,
τοῦ ἥλιου αἱ ἀκτῖνες
κι' δὲ καθαρὸς ἀήρ.

— 20 —

5

"Αλλοι νὰ μὴ ἀκούωσι,
εἰμὴ αἱ ὀδηδόνες
κι' αἱ φύλαι χελιδόνες,
τοὺς τόσους ἀσπασμούς.

6

Αἰτινες τὰ χαράγματα,
άμα ἡ νύκτα φύγῃ
κι' ἀστέρες ὅτ' ὀλίγοι
εἶναι ἐς τὸν οὐρανόν

7

πέμπουν πρὸς τὸν Πανάγαθον
ῦμνους εὐχαριστίας,
μὲ ἀπλότητα καρδίας
κι' ἀθῆρον λογισμόν.

8

Νὰ ιστανται τριγύρῳ μας,
ώς τόσοι δορυφόροι,
φοίνικες καρποφόροι
καὶ δάφναι χλοεραι.

9

Τὸ φῶς μας νᾶναι ἡ "Αρτεμις,
ἡ χλόη στρώματά μας,
ὅτε τὰ στόματά μας
θὲ διπάζωνται γλυκά.

— 21 —

10

Ἐπὶ ἡμῶν νὰ ἴσταται
ἀειθαλὴς ἡ πίτυς,
ὅτε τῆς Ἀφροδίτης
βιαστάζει τὰ πτηνά,

11

δόπτε ἀμφοτέρωθεν
κρεμοῦν τὰς πτέρυγάς των,
ὑφ' ὃν τὰς κεφαλάς των
κοιμώμενα κρατοῦν.

12

Κι' ἀν ἔξυπνήσουν κᾶποτε
ἀσπάζονται εὐθέως
κ' ἐνώνουσι ἡδέως,
ἀθύας τὰς ψυχάς.

13

Ταῦτα, ναί, νὰ ὑφίστανται
ἡμῶν τῶν δύο νέων
καὶ μετὰ τῶν ὥραιών
καὶ ἀπαλῶν πτερῶν

14

νὰ ἔπιπτωσι ἐπάνω μας,
ὅτε παιζούν ἡδέως
κι' ἀσπάζονται γλυκέως,
σημεῖα ἀθύας χαρᾶς.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ

Τῆς ἀνοίξεως μιὰ ἡ μέρα,
ὅτ' εἰς δλον τὸν αἰθέρα
ἐπλανῶντο αἱ φωναὶ
τῶν πτηνῶν, εὐρέθην τότε,
τὰς σκιὰς δὲ Φοῖβος ὅτε
ἀπετίνασσε ἐκ τῆς γῆς,
εἰς κοιλάδα εὐθαλεστάτην
τὴν ὅποιαν τερπνοτάτην
ἔκαμψενας ποταμός.
Εἰς τὰς ὅχθας του ἀπλωμένος
ἐστεκόμην ἐσκεμμένος
καὶ τὴν φύσιν θεωρῶν
περιέργως θεωροῦσα
καὶ μεγάλως ἀποδοῦσα
δυὸς πλησίον φωλεάς.
Αἴφνης βλέπω δύο τρυγόνας
κι' ὅλλας δύο ἀηδόνας
νὰ ἔξελθουν ἀπ' αὐτάς.
Σ' ἔνα κλάδον ἀναβαίνουν,
πρὸς τὸν ἥλιον πηγαίνουν
καὶ ἀπλώνουν τὰ πτερά.
Ἄπ' αὐτὰ δλα βρεγμένα
καὶ σχεδὸν κατεψυγμένα

5

10

15

20

νὰ τινάζουν προσπαθοῦν
 τὴν ψυχρὰν ἔκείνην δρόσον,
 ἀπὸ τὴν ὄποιαν ὅσον
 ἡμποροῦσαν τὰ πτερὸ²
 εῖχον δλα προφυλάξει,
 ἐμφοβοὶ, μῆπως πειράξῃ
 τὰ μικρὰ τῶν νεογνά.
 Εὔτυχη ἐκάλουν τότε
 τὰ πτηνὰ ἔκεινα, ὅτε
 δυὸ μακρόθεν θεωρῶ.
 Ἡτον εἰς λευκὸς καὶ νέος,
 πτερωτός, γυμνός, ὥραιος
 κ' εἰς τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν,
 ἵνα τόξον ἐβαστοῦσε,
 τὸ ὄποιον ἔκινοῦσε,
 παιζων καὶ γελῶν συχνά.
 Ἄπ' τὴν ἄλλην του τὴν χεῖρα
 ἐκρατεῖτ' ὥραιά θήρα
 ἔρωτός μας τοῦ σκληροῦ.
 Ἐκρατοῦσ' αὐτὴν δεμένην,
 μ' ἄλυσιν κεχρυσωμένην,
 ἀρμοσμένην ἢ τὴν καρδιά.
 Ἄφοῦ εἶχε πλησιάσει,
 δοκιμάζει νὰ μὲ πιάσῃ,
 ἄλλὰ λέγω πρὸς αὐτόν
 ἄφες με καλέ μου νέε,
 ἀπαλότατε, ὥραιε,
 ἢ τὰς ἰδέας μου αὐτάς.
 Σκυρδωπότης τὸν καλύπτει

25

30

35

40

45

50

τότε' εὔθυνς· καὶ ἴδον μὲ ἁίπτει
 βέλος τι φαρμακεόν.

Πίπτω κάτω πληγωμένος,
 ἄφωνος καὶ παγωμένος
 χωρὶς κίνημα κανέν.

Ορμᾷ τότε αὐτὸς καὶ δίνει
 τὴν καρδιάν μου, ἥτις χύνει
 πικρὰ δάκρυα πολλά.

Σῦρε τώρα δεδεμένος
 καὶ διὰ πάντα δουλωμένος
 μὲ φωνήν, λέγει, σκληράν.

Εκτοτε εἶμαι δεμένος,
 εἰς τὰ δίκτυα του ἐμπλεγμένος,
 φέρων τὴν σκληρὰν πληγήν.

55

60

65

ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ

1

Σκληρὰ κόρη, ὅχ! πότε θ' ἀκούσῃς
τοὺς πολλούς μου πικροὺς στεναγμούς;
πότε, πότε θὰ σχίσουν οἱ θρῆνοι
τῆς καρδίας σου τόσους φραγμούς;

2

Αἱ οἰκίαι κ' αἱ πόλεις μὲ εἶναι
ἔρημία σκληρὰ καὶ φρικτή.
ὅρη, δάση, λειμῶνες καὶ ἄντρα
σκοτεινὰ καὶ δυσώδης εἰρκτή.

3

*Αν ἐξέλθης, ψυχή μου, δπότε
αἱ σκιαὶ παραιτοῦσι τὴν γῆν,
καὶ καθήσῃς ἐπὶ τινος λίθου
βρεχομένου ἀπ' ὠραίαν πηγήν,

4

θὰ ἀκούσῃς μακρόθεν τὰ ἄντρα
νὰ στενάζουν συγχρόνως μ' ἔμε,
θ' ἀκούσῃς πολλάκις νὰ λέγουν·
δὲν σε ἔπλασε μήτηρ κ' ἔσε;

— 26 —

5

Τῆς νυκτὸς ἡ σκοτία καλύπτει
τόσα δάκρυα, τόσας κραυγάς,
ἡ δὲ Ἀρτεμις, δτε μὲ βλέπει,
εὐθὺς ἔπιτει ἀκτῖνας χλωμάς.

6

*Αν ἵδης τινὰ χόρτον βρεγμένον,
μὴ νομίσῃς πῶς δρόσος νυκτὸς
τὸν ἐπότισεν, ὅχι, διότι
εἶναι βρύσις καθείς μου ὁφθαλμός.

7

*Απ' τὰ χεῖλη σου κόπτουν αἱ ὥραι
ὅδα ωραῖα, ὡς εἶναι αὐταί,
καὶ μὲ ταῦτα κοσμεῖται ὁ Φοῖβος
κ' αἱ βαθύκομοι αὐτῶν κεφαλαί.

8

Εἰς τοὺς λόφους τοῦ στήθους σου, κόρη,
φύοντ' ἄνθη καὶ κρίνοι λευκοί,
κρίνοι κι' ἄνθη ποὺ ἔαρ κ' οἱ μῆνες,
δὲν τὰ είδον ποτέ, οἱ θερμοί.

9

*Αν τολμήσῃ κανεὶς νὰ φιλήσῃ
τὰ λευκά των φύλλα ποτέ,
τοῦ πληγώνουν ἀθλίως τὸ στῆθος,
ώς ἔπληγωσαν τώρα κ' ἔμε.

— 27 —

Τοῦ υἱοῦ τῆς Κυθήρης αἱ φλόγες
δὲν ἡμπόρεσαν, κόρη λευκή,
νὰ μαράνουν τὰ ἄνθη ἔκεινα
ποὺ κ' ἡ Κύπρις ματαίως ποθεῖ.

Βλέπων τούτους κανείς, ὃ ὠραιά,
νὰ μαντεύσῃ ποτὲ ἡμπόρει,
ὅτ' εἰς αήπους τοσοῦτον ἡμέρους
σκληρὸς λίθος βαθέως χωρεῖ;

Μ' ὅλον τοῦτο ὑπάρχει, ὃ νύμφη,
τὴν καρδίαν σου ἔξεύρεις καὶ σύ,
ξεύρεις πόσον δ δόλιος ἔρως
νὰ πληγώσῃ συχνὰ προσπαθεῖ.

Εὔσπλαγχνίσθητι, κόρη, κ' ἐμένα,
ἴσως πάθης, ὃς πάσχω κ' ἔγώ,
ἴσως βέλος διέλθῃ τὸ στῆθος,
τὸ ὁποῖον θερμῶς ἀγαπῶ.

Τότε, ναί, θὰ γνωρίσῃς δ "Ἐρως
ποίαν φλόγα μὲ βέλη σκληρὰ
κοινωνεῖ καὶ θὰ λέγῃς «Δικαίως
φίλ' ἔθρήνεις», ἀλλ' ὅμως ἀργά.

ΑΡΜΟΝΙΑ

Καθὼς τρυγόνος τρυφερᾶς κ' εἰς φυλακὴν ἀν εἶναι,
μακρὰν δρυμώνων καὶ βουνῶν, μακρὰν τοῦ οὐρανοῦ της,
δὲν φεύγουν ἀπ' τὴν μνήμην της τὰ ἄνθη, αἱ μυρσίναι
κ' αἱ ἀναμνήσεις αἱ γλυκαὶ τ' ἔλευθερου καιροῦ της,
ἀλλ' ὅτ' ὑπνώττει μοναχά, συχνὰ ταραττομένη 5
ἀπὸ ὀνείρατα πολλά, ἀκούεται νὰ στένῃ,
ἀνακινεῖ τὰ νῶτά της κι' ἀφίνει τὰ πτερά της
μ' ἀμέλειαν νὰ κρέμωνται ἀπὸ τὰ δυὸ πλευρά της,

τοιουτορόπως καὶ ἔγώ, μόλις σχεδὸν ὀφήσω
τὰ βλέφαρα νὰ κρύψωσι τὰ δύο ὅμματά μου, 10
μόλις 'ς τοῦ ὕπνου τὴν ἀρχὴν τὰ μέλη παραιτήσω,
πετῶ ἀμέσως μὲ τὸν νοῦν 'ς τὰ θεῖα χώματά μου.
"Ἄχ ! δὲν γυρνῶσι πώποτε τὰ κάλλη τῆς Ἑλλάδος,
καὶ εἰς τὸ ἀκρον γῆράς του δάφνης τινὸς δ ἀλάδος
δὲν παραιτεῖ τὰ φύλλα του καὶ εἶναι πάντ' ὠραῖος. 15
"Ἑλληνικέ μου οὐρανέ ! Πάντα ἔσù εἶσαι νέος.

"Οτε ὑποκάτω σου συχνὰ καὶ νοερῶς βαδίζω,
εἰς κάθ' ἀστέρα σου λαμπρὸν βλέπω μιὰν κατοικίαν
ἔλληνικῆς τινος ψυχῆς ἀπὸ χαρὰν δακρύζω.
δακρύζω, ναί, καὶ ἔξυπνῶν πολλάκις τὴν πρωῖαν 20
εὑρίσκω ἀκόμη ποὺ κυλῆ ἐπὶ τῶν παρειῶν μου
καμμιὰν δανίδα τοῦ νεροῦ τῶν νέων ὀφθαλμῶν μου.

Τότε ἀπλώνω παρευθὺς τὴν τρέμουσάν μου χεῖρα
΄ς τὸ μέρος ὃπου κρέμασαι ὡς νεαρά μου λύρα.

΄Ελθὲ καὶ τώρα πρὸς ἐμέ, ἔλθε νὰ σὲ τανύσω,
τὸν θάνατον δυὸς ἑραστῶν μὲ σὲ θὰ ἔξυμνήσω . . .

Σὺ δέ, Ἐλλάς μου προσφιλῆς, σὺ ἑρασμία φίλη,
ποὺν ἔχεις ἀχνὸν τὸ πρόσωπον ἀκόμη καὶ τὰ χεῖλη,
ἀπ’ τὰς πληγὰς ποὺν σ’ ἔδωσε τὸ ξίφος τῶν ἔχθρῶν σου,
μὴν ἀρνηθῆς ν’ ἀκροασθῆς κ’ ἐμένα τὸν υἱόν σου. 30
Σὺ μόνη εἰσ’ ἡ Μοῦσά μου, σὺ εἰσ’ ὁ Ἐλικῶν μου
καὶ εἰς ἐσὲ προσφέρω ταπεινῶς τὴν πρώτην τῶν ζῳῶν μου.

΄Ητον ἡ νύκτα ἥσυχος, παντοῦ ἥτον γαλήνη
κι’ ἀργύρωνε τὸν οὐρανὸν μ’ ἀκτῖνας ἡ σελήνη,
τὰ ἀστρα ἔχαίροντο καὶ αὐτά, ἔπαλλον κι’ ἐσκιρτοῦσαν 35
κι’ ως Νάρκισσοι καλλίκομοι πάντοτ’ ἔθεωροῦσαν
μὲ θαυμασμὸν τὰς φλόγας των ἢ τὸ βάθος τῶν ὑδάτων.
Μακρόθεν ἦρχετο ὀπαλὸς ὁ φιλοῖσβιος τῶν κυμάτων
καὶ τῶν ποιμένων αἱ φόδαι καὶ τῶν πηγῶν τὸ ὄρεῦμα.
΄Αλλ’ ὃ ἐσύ, ἔλληνικὸν καὶ ζεψυρῶδες πνεῦμα, 40
ἐσὺν ὅπερ ἔξήτιμες συχνὰ τὰ δάκρυνά μου,
ὅτ’ ἔθεώρουν κ’ ἔκλαιον τὰ πατρικὰ ὄστα μου,
ποὺν ἥσο καὶ δὲν ἔσειες τὰ φύλλα τῶν δενδρῶν;....

΄Ητο μακράν.... ἐστρέφετο ἐν μέσῳ τῶν λειμῶνων
τοῦ πατρικοῦ ἔδάφους μου. Ἐδρόσιζε τὸ μνῆμά 45
τινος τῶν δσων ἔπεσαν ἐλευθερίας θῦμα.
Καὶ σύ, γλυκεῖα ἀηδών, πρὸς τί μὲ τ’ ἄσματά σου
καθήμεν’ ὑπεράνωθεν τῆς φίλης φωλεᾶς σου
ἢ εἴς τι δένδρον χλοερὸν πλησίον εἰς μίαν βρύσιν,
δὲν ἥθελες τὴν ἥσυχον καὶ κοιμωμένην φύσιν;

25

40

45

50

— 30 —

Οἱ παγετοὶ τῶν Ἀλπεων, οἱ παγωμένοι νότοι,
τὸ μύκημα, οἱ πάταγοι κ’ οἱ τῶν χειμάρρων κρότοι
πνίγουν τὸ ἄσμα τὸ γλυκὺν τῆς θείας ἄηδόνος.
΄Αφες αὐτὴν νὰ κάθηται ἐπὶ τοῦ Ἐλικῶνος.

΄Ακολουθῷ τὸν δρόμον μου. Ἡ ἀργυρᾶ σελήνη 55
ἐν πέλαγος ἀπέραντον φωτὸς τριγύρω χύνει.

΄Ἐν πέλαγος, ἀλλ’ ἥσυχον, ἀλλὰ γλυκὺ καὶ θεῖον
ὅπου μαρόταται σκιαὶ ὀρέων γιγαντείων,
ὧς νεκρωμέναι φάλαιναι ἥσυχως κολυμβοῦσι¹.

΄Ω πόσα σμήνη ἴδεῶν τὸν νοῦν μου πλημμυροῦσι! 60
΄Ἐβάδιζον, ἐβάδιζον στρέφων στὴν κεφαλήν μου

τὰ πάθη ὅποὺ φθείρουσι τὴν γῆν τὴν πατρικήν μου.

΄Αχ πότε, πότε νὰ ἰδῶ καθὼς ἢ τὴν Ἐλβετίαν
κ’ ἔκει τεμένη ἔνδοξα εἰς τὴν Ἐλευθερίαν!

΄Ας εἶναι βράχοι ἔρημοι, ἀς εἶν’ κρημνοὶ φρικώδεις² 65
ἄς εἶναι χάη σκοτεινὰ καὶ πέτραι τερατώδεις.

΄Σ αὐτὴν δὲν ἔχει ὁ Ἐλβετὸς τεμένη ὑψωμένα,
τὰ εἷχ’ ἡ φύσις πρὸ αὐτοῦ λαμπρότατα κτισμένα.
Οἱ βράχοι οἱ ἀπότομοι, τὸ βάθος τῶν σπηλαίων
εἰν’ οἱ βωμοί, ὅπου αὐτὸς λατρεύει τὴν θεάν του. 70

¹) Οἱ δύο οὗτοι στίχοι είχον παλαιότερον εἰς τὸ αὐτόγραφον ως ἔξης:
ἐν πέλαγος ὅπ’ αἱ σκιαὶ ὀρέων γιγαντείων,
πυκναὶ καὶ μελαγχολικαὶ ἥσυχως κολυμβοῦσι!

²) Ἐν τῇ ῥᾳ τῆς σελίδος τοῦ τετραδίου, ἀφοῦ ἐσημειώθησαν διὰ
κυρτῶν γραμμῶν οἱ στίχοι 65 καὶ 66, ἐγράφησαν παρὰ φίλου τοῦ ποιητοῦ
ταῦτα:

Ἐδγέ σου Ἀριστοτέλη, ἀν χιλίους στίχους τοιούτους ποιήσους,
Ζ’ ἐγγυῶμαι ἐκ μέρους τῆς Καλλιόπης τὴν ἀθανασίαν. Εὖγε καὶ πάλιν.

N. I. S.

— 31 —

καὶ οἱ ἀτμοὶ ποὺ ἔρπουσι τὰ νῶτα τῶν ὄρέων
αὐτὸς εἶν’ τὸ θυμίαμα, ὃποὺ τὴν θεράν του
προστάταιαν ὁ Ἐλβετὸς προσφέρει ἐκ καρδίας.

Καὶ σύ, ὃ Ἐλλην, δστις ζῆς ὑπὸ ζυγὸν δουλείας,
τοιούτους δέχθητι βωμὸν καὶ μὴ διστάζῃς πλέον. 75
Ἄνάβα εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν σου ὁρέων,
κρύψθητι εἰς δάση σκοτεινὰ καὶ σπήλαια ζοφώδη,
κατέβα καὶ εἰς τοῦ μνήματος τὰ στήθη τὰ φρικώδη,
ἄν δύνασαι ἐλεύθερος πάντοτε ἔκει νὰ εἶσαι.
Καλύτερον ἀναίσθητος εἰς τὴν σκιὰν νὰ κεῖσαι
μιᾶς κυπαρίσσου χλοερᾶς, παρὰ νὰ ἡσυχάζῃς
ὑπὸ τοῦ σκήπτρου τὴν σκιὰν καὶ πάντα νὰ στενάζῃς.
Καλύτερον τὸ τὰ σπήλαια τὰ ζόφη ν' ἀναπνέῃς,
παρὰ ἀέρα καθαρὸν νὰ βλέπῃς καὶ νὰ κλαίγεις.
Πῶς ὑπομένεις νὰ θεωρῇς μὲν ἀδάκρυτον τὸ βλέμμα
τὸν ἰερόν σου Ὁλυμπὸν, φέροντεν ἀκόμη στέμμα
τὸ ἀστρον τῶν τυράννων σου; καὶ πῶς διστάζεις πλέον
νὰ φέρῃς, χαίρων, τὸν σταυρὸν ἐπάνω τῶν ὠραίων
κυμάτων τοῦ Βοσπόρου σου; Τὸν ἀφροστεφές του κῦμα
ἄς γίνῃ τῶν τυράννων σου καὶ ἄσυλον καὶ μνῆμα. 90

”Αλλ’ ή φαντασία μου ποῦ τρέχει καὶ πλανᾶται . . .
”Ας φύγω πλέον ἀπ’ ἔκει ὅπ’ δ Γραικὸς κοιμᾶται
κι’ ἄς ἔλθω πάλιν ‘^ς τὰ ύψηλὰ βουνὰ τῆς ‘Ελβετία

Ἐβάδιζον καὶ σκοτεινὰ νέφη μελαγχολίας
ἔσκιάζον τὸ πνεῦμά μου. Ἡ δρόσος τῆς πρωΐας
ἔβρεχεν ὅλα τὰ φυτὰ μετ' ἄκρας ἡσυχίας,

ἀλλ' ἂν ἡ δρόσος ἔβρεχε τὰ δύο ὅμματά μου,
ἄλλαι ὁανίδες ἔτρεχον ἀπὸ τὰ βλέφαρά μου.

Ἄλλ' ἥδη 'σ τὴν ἀνατολὴν ἥρχιζε ν' ἀναβαίνη
τῆς Ἀφροδίτης ὁ ἀστήρ. Κ' εἰς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα 100
νὰ βλέπω ἥρχιζα κ' ἐγὼ κρυφίως νὰ προβαίνῃ,
ἴν' ἀσπασθῇ τὸν σκοτεινὸν ἄλλ' ἥσυχον ἀέρα,
καμμιὰν ἀκτῖνα ἥλιακήν. 'Η ἀργυρᾶ σελήνη
κι' αὐτὴ ἥρχιζε τὸ κάρδον της πρὸς τὰς δυσμὰς νὰ κλίνῃ.

'Σ τὴν λίμνην, ἥσυχον, νεκράν, ἀντανακλῶντ' ἀκόμη 105
τῶν ἀστρών ποὺ ἀπέθνησκον οἱ τελευταῖοι τρόμοι.
'Ακόμη εἰς τὸ βάθος της ἐφαίνετο ὁιγμένος
δεύτερος ἄλλος οὐρανὸς λαμπρὰ κεκοσμημένος.

'Αλλά, τί τάχα εἶν' αὐτὸ τὸ ὑψωμένον χῶμα;
Μὴ κρύπτῃ ὅρά γέ τινος τὸ νεκρωμένον σῶμα; 110
Ναί...εἶν' ἐν μνῆμα, εἰς κράββατος δύο ἔραστῶν ἀπόντων.
'Ακουσον, φίλε ἀκουσον κ' εἰς τὸν ψυχρὸν νεκρὸν τῶν
ἔτοιμασε τὸ βλέμμα σου δικαίως νὰ δακρύσῃ,
ἔτοιμασέ το ἐπ' αὐτῶν τὸ ὄδωρ του νὰ χύσῃ.

'Ησαν οἱ δύο ἔρασται 'σ τὴν κορυφὴν τῆς Δόλου, 115
ἥτις 'σ τὰ νέφη κρύπτεται σιμὰ τοῦ θείου θόλου.
Τὸ πεπωμένον, φαίνεται, τοὺς εἶχεν ὄδηγήσει
σιμὰ τοῦ στερεώματος, σιμὰ τῶν θείων θρόνων,
διότι ἔμελλ' ἐν βραχεῖ καθεὶς νὰ κατοικήσῃ
ἐκεῖ, μακρὰν τοῦ κόσμου μας, 'σ τὰ νῶτα τῶν αἰώνων. 120

'Ο ἔραστὴς ἐκάθητο μὲ δακρυσμένον ὅμμα

καὶ ἔδιδεν ἀνάπταισιν ὃς τὸ τρυφερόν του σῶμα.
 Μόλις τὸν εἶδες σκυθρωπόν, ὃ δυστυχῆς Μαρία,
 ἔτρεξες ὃς τὰς ἄγκαλας του. Ἡ τρυφερὰ καρδία
 τοῦ ἐραστοῦ σου ἔπαλλεν. Ἡτον τεταραγμένη 125
 καὶ οἱ ἡμεροί του ὀφθαλμοί βαρεῖς καὶ δακρυσμένοι,
 μόνοι, ὃς κόρη, σ' ἔλεγον τὴν λύπην τῆς ψυχῆς του.
 Ὁ δυστυχῆς ἥσθάνετο τὸ τέλος τῆς ζωῆς του!
 Τῶν ὀφθαλμῶν τὰ δάκρυα, ἡ κόρη σου ἡ βαθεῖα
 ποὺ ἔκειτο ἐλεύθερος ἀπέμαξε, Μαρία. 130
 καὶ ἐνῷ τὸ δραῖον στόμα σου τὸν ἐραστὴν ἐφίλει,
 τοιούτους λόγους ἄφινον τὰ ὁδαλά σου χεῖλη.

« Διατὶ δακρύεις, φύλε; διατὶ εἶσαι λυπημένος;
 Αἴσιον... ὃ εὔτυχία! μὲν ἐμὲ θᾶσσαι ἐνωμένος.
 Μὲ ἐμέ... ἀλλὰ τί λέγω; τοῦτο, ἵσως, ἡ αἰτία, 135
 εἰν' αὐτῶν σου τῶν δακρύων. » Ὡ πανάθλιε Μαρία!
 » Ὁρφανή, δυστυχισμένη, σ' ἦσο ἡ μόνη ἐλπίδα·
 » εἰς σὲ εἶχα καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ πατρίδα·
 » διατὶ μὲν ἀφίνεις τώρα,
 » δτε πλέον τοῦ ὑμεναίου ἐπλησίασεν ἡ δρα; 140

» Δυστυχῆς! ἀντὶ νὰ πλέξω τὴν στολὴν τὴν νυφικήν μου,
 » ἔπρεπε νὰ εἶχα πλέξει τὴν στολὴν τὴν νεκρικήν μου
 » καὶ ἀντὶ νὰ ἐτοιμάσω νυμφικὸν τὸν θάλαμόν μου,
 » ἔπρεπε νὰ σκάψω λάκκον γιὰ νὰ θέσω τὸν νεκρόν μου,
 » ἀλλ' κάν προτοῦ μὲν ἀφήσῃς, πρὶν μείνω ἔρημη

[ἡ ἀθλία, 145]

» πές μου κάν τοῦ χωρισμοῦ μας ποία εἶναι ἡ αἰτία;
 » Φύλε μου λάβ' εύσπλαγχνίαν,

» εἰ δὲ μή, νεκρὰν θὰ κλαύσῃς τὴν πανάθλιον Μαρίαν».
 Καὶ ἔκλαιες ἡ δυστυχῆς σὰν βρέφος ποὺ βυζαίνει, 150
 εἰς κάθις λόγον ποὺ ἄφινον τὰ χεῖλη της νὰ ἔκβαίνῃ.

« Μαρία! (τότε ἀνέκραξεν ὃ ἐραστής της κλαίων)
 » Μαρία, κλεῖσε τὰς πηγάς τῶν ὀφθαλμῶν σου πλέον.
 » Ἡ αὐριανή μας ἔνωσις δὲν εἶναι ἡ αἰτία
 » τῆς λύπης, ὃ φύλη μου, ὃ τρυφερὰ Μαρία.
 » Ἄλλα... ἄλλα μία φωνὴ μὲν λέγει ὃς τὴν καρδίαν, 155
 » δτι... μακράν... θὰ ἡμεθα... τὴν αὐριανὴν πρωΐαν.
 » Μαρία... ἀς πλέξωμεν μαζὶ τὸν στέφανόν μας,
 » εἴτε διὰ τὸν γάμον μας ἢ γιὰ τὸν θάνατόν μας».

«Ἐκόσμουν ἀνθη τρυφερὰ τὴν κορυφὴν ἔκείνην,
 ἐφ' ἣς ἡσύχατος ὃ ἀηρ ὡς ἐπὶ θείαν κλίνην. 160
 »Ἐκεῖ ἐπεριφέροντο οἱ δύο ἐρωμένοι
 μὲ τὸν ἀνθη, δπου ἐσύναζον ὠραίως ἐστεμμένοι.
 »Αλλὰ τίς δαίμων ὅμησεν εἰς τοῦ κρημνοῦ τὰ χεῖλη
 τὴν κόρην, δπου πρὸ μικροῦ ὃ ἐραστής ἐφίλει;
 Οἱ πόδες της ἀέριοι γλιστρῶσιν. Ἀχ! ἔχάθη....! 165
 Τὸ δνομα τοῦ ἐραστοῦ ἀπὸ τῆς καρδιᾶς τὰ βάθη
 πετᾶ τὴν ύστερην φοράν... ὃ ἐραστής τὴν βλέπει
 καὶ τρέχει τρέμων πρὸς αὐτήν, ἔκει τὸ βῆμα τρέπει.
 Τὴν φθάνει, τὴν ἀσπάζεται... ὃ θηριώδης μοῖρα!
 καὶ οἱ δύο πίπτουσι νεκροί. Εἰς καθημίαν χεῖρα, 170
 βαστοῦν ἀκόμη ἀνθη τινά. Σ τὰ μέλη των ἀκόμη
 μικροὶ καὶ ἀνεπαίσθητοι φαίνονται τινὲς τρόμοι.
 »Σ τὸ στῆθος των εἶχον πληγὰς εἰς τὸ παρόμιον μέρος,

ὅπου ὀλίγον πρότερον εἶχε πληγώσει ὁ Ἔρως.

Τὸ ζωηρὸν τὸ ἡμερον κ' ἐρωτικὸν των βλέμμα
ἥτον θολὸν κ' ἐστρέφετο εἰς τὸ θερμὸν των αἵμα. 175

Ἄνοιγοκλοῦν τὸ στόμα των, ὅπου ἀκόμη μένει
τῶν τρυφερῶν τῶν ἀσπασμῶν ἡ δροσερὰ ὑγρότης.
Τὰ χεῖλη των κατάχλωμα ἀφίνουν νὰ ἔκβαινῃ
κανένα φθόγγον μυστικόν. Ὡ ποία ἡμερότης
ἐκάλυπτε τοὺς δυστυχεῖς! Αἱ ἡμεραι ψυχαί των
ἐπέτασαν 'ς τὸν οὐρανόν, ὅπου ἦσαν αἱ σκηναί των. 180

Ἐνας πρεσβύτης Ἱερεύς, μ' ἀκροσφαλὲς τὸ βῆμα,
εἰς τοῦ κρημνοῦ τοὺς πρόποδας ἀνέσκαψε τὸ μνῆμα.

Ὦ πόσον ἥτο εὐρύχωρον! Τῶν δύο ἐρωμένων
ἔθεσ' ἔκει τὰ πτώματα, ψυχρῶν καὶ νεκρωμένων.
Τὰ ἄνθη μεθ' ὧν ἔστεφον τὴν νέαν κεφαλήν των
μόνον ὑπῆρξαν κόσμημα εἰς τὴν σκληρὰν ταφήν των. 185

Μία μικρὰ ὁδωνιὰ ἐπάνω των αὐξάνει,
ἄλλ' εἶναι τόσον ἀσθενῆς ποὺ λέγεις, «θ' ἀποθάνη». 190

Τὰ φύλλα της κατάχλωμα πάντοτε παρακαίρως
κρημνίζονται στὸ μνῆμά των μὲ μιὰν πνοήν ἀέρος.

Ἄλλα πρὸς τί οἱ ἀνεμοὶ καὶ τῶν πηγῶν τὸ κῦμα
δὲν ἔκριζόνουν τὸ φυτὸν ἀπ' τὸ ψυχρόν των μνῆμα;

Τὸ σέβονται ὡς Ἱερὸν τοῦ ἔρωτος σημεῖον 195
καὶ δὲν τολμοῦν, βιάζοντες δυὸν νέων ἐν μνημεῖον,
νὰ θανατώσουν ἐν φυτὸν ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσῃ,
ἴνα ἀκόμη πρὸς καιρὸν 'ς τὸν τάφον των θρηνήσῃ.

Ὦ νέαι δάφναι, τρυφεραί, ἀκαίρως μαρανθεῖσαι,
σταγόνες δρόσου ἔαρινῆς σκληρῶς ἔξατμισθεῖσαι, 200
ἀπὸ τὰς φλόγας κεραυνοῦ ὅποὺ περνᾶ καὶ φθείρει,
χαίρετε! Κᾶν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν τρομερὰν καὶ πλήρη
τοῦ μνήματος πικρότητα κᾶν εἶσθε ἐνωμένοι,
κοιμᾶσθε κᾶν ἀχώριστοι κι' ἂς εἶσθ' ἀποθαμένοι.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ¹⁾

Οι έπόμενοι στίχοι έμελλον ν' ἀποτελέσουν μέρος μικροῦ τινος ποιηματίου ἐπονομαζομένου «Τὰ κατὰ Κλεάνθην καὶ Εὔανδρον». Ἐπειδὴ δῆμως μεταμεληθεὶς παροήτησα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, πρέπει νὰ ἔξηγηθοῦν αἱ περιστάσεις, ἵνα ἐννοηθῶσιν οἱ ἀκόλουθοι στίχοι. Παρουσιάζεται δὲ Λέανδρος γέρων διηγούμενος εἰς τινα ἔνον τὰς δυστυχίας του. Ἡ ὑπόθεσις ἐν γένει τῶν λόγων εἶναι ἡ ἔξῆς: Ὁ Τιμάνθης, φίλος τοῦ Λεάνδρου, ἥρωτεύθη Μαρίας τινος, ητις ὁσαύτως ἦτο πρὸς αὐτὸν ἔρωτευμένη. Οἱ γονεῖς τῆς κόρης δὲν ἤθελον νὰ δώσωσιν ὡς σύζυγον εἰς τὸν Τιμάνθην τὴν θυγατέρα των, διὰ τὸ δποῖον δὲ Τιμάνθης ἀπηλπισμένος ἀναχωρεῖ μετὰ τοῦ φίλου του Λεάνδρου.

Μετὰ μακρὰν περιοδείαν ἐπέστρεφον εἰς τὴν πατρίδα των, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἡ Μαρία ἔμεινεν δροφανὴ καὶ οὕτω ἀπηλπισμένη φονεύεται εἰς τὰς ὅχθας ἐνὸς ὁύακος, ὅστις ἔρεε διὸ ἐνὸς κῆπου, δποὶ ἐσύχναξεν.

Ὁ Τιμάνθης καὶ δὲ Λέανδρος ἔμβαίνουσιν εἰς τὸν κῆπον τοῦτον καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ φονευθῇ ἡ Μαρία.

Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι ἡ ὑπόθεσις τῶν πρώτων στίχων. Ἡ ὑπόθεσις τῶν δευτέρων εἶναι ἡ περιγραφὴ ὅχι ἐντελῶς τοῦ Ἀδού εἰς τὸν δποῖον ὑπὸ τινος μάγου ὁδηγήθησαν κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν των. Τοῦτο πρέπει νὰ προηγηθῇ. Πρὸς κατάληψίν τινων περιστάσεων πρέπει νὰ ἔξενρῃ τις ὅστις ἡ Μαρία ἦτον μουσικὴ καὶ ἡκολουθεῖτο πάντοτε ὑπὸ ἐνὸς σκύλου. Εἰς τὸ τέλος τῶν πρώτων στίχων παρουσιάζεται τις γέρων ἀσκητὴς διωγμένος, ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Γαλλίας, ὅστις ἔμελλε νὰ διηγηθῇ τὰ κατὰ τὴν Γαλλίαν συμβάντα.

Τὸ τέλος τοῦ Τιμάνθου εἶναι δὲ θάνατος, τὸν δποῖον ἐπέφερεν εἰς αὐτὸν δὲ τῆς Μαρίας. Τῶν δευτέρων στίχων λείπει καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.

1) Ἐγράφη παρὰ τοῦ ποιητοῦ.

A S M A II

Οἱ ἥλιοι ἀνέτελλε καὶ ἐφώτιζε τὴν κτίσιν τοὺς λόφους καὶ τὰ ὄντα ποσμῶν ὅλην τὴν φύσιν. Τὸν ὑπνὸν παρητήσαμεν ἡμεῖς οἱ δύο νέοι, δτε ἡ αὔρα τῆς αὐγῆς κατάψυχος νὰ πνέῃ ἥρχιζεν. Ἐπεράσαμεν μέρη πολλὰ τραχέα καὶ πάμπολλα κατάφυτα δασώδη καὶ εὐθέα.

Οπότε δὲ Φοῖβος ἔφερε τὸν θάλασσαν τοὺς Ἱπποὺς, εἰς πεδιάδα εὑρομενῶν φυτῶν, ἀπὸ καρποὺς γεμάτων παντοῖα εἴδος ἡσαν φυτῶν, ἀπὸ καρποὺς γεμάτων καὶ βρεχομένων πάντοτε ὑπὸ ψυχρῶν ναμάτων καθαρωτάτου ποταμοῦ τὸν διποῖον, ὃς δορυφόροι ίσταντο μεγάλου βασιλείου, μυρσίναι καὶ κυπάρισσοι καὶ εὐθαλεῖς αἱ δάφναι, διδωνιαὶ ἀνθίζουσαι καὶ ὁραῖαι πικροδάφναι.

Σ τὰς ὅχθας του ἐποτίζοντο φιλέρημοι τρυγόνες δπότε ἐλαρύγγιζον ἀμφοῖς ἀηδόνες.

Οἱ κύνοι περιέπλεον, ὡς νύμφαι τῶν ὄντων, ταράττοντες τὰ ὄντα μὲ τὰ λευκὰ πτερά των.

Εἰς τὸν δενδρῶνα εἴχαμεν τὸ βῆμα διευθύνει καθ' ἣν στιγμὴν δὲ ἥλιος ἥρχισε νὰ ἐκκλίνῃ.

Ἐξαίφνης τότε ἡκούσαμεν φωνὴν τινα καὶ ἥχους ἐστάθημεν καὶ ἀκούσαμεν τοὺς ἀκολούθους στίχους:

Ἐλθέ, λύρα, ἔλθε πάλιν τώρα
νὰ σημάνῃς, δόποτε ἡ ὁρα,
τοῦ θανάτου εἶναι σιμά.

25

Ἄχ! ὥραίσ, ποὺ ἀρά γε εἶσαι;
Ἄπ' τὸ σῶμά σ', ἀν δύνασαι, λῦσε
τὴν ψυχὴν νὰ ἔλθ' εἰς ἐμέ
νὰ ἴδῃ, ποὺ εὐρίσκεται μόνη
ἡ Μαρία, ἐνῷ ἄγριοι πόνοι
τρέφουν μόνον ἐμὲ δυστυχῆ.

30

Ἄχ! σύ, Ζέφυρε, δστις ταράσσεις
τὰ νερὰ τῆς ἀκάρπου θαλάσσης
καὶ τ' ἀθῷά μου ταῦτα μαλλιά,
λάβε σὺ 'ς τὰ πτερά σου καὶ φέρε,
ἀπ' ἐμὲ 'ς τὸν Τιμάνθην τὸ «χαῖρε»
καὶ εἰπέ του, ὅτ' εἶμ' ὑγίης.

35

Φύγε τώρα, μὴ θέλεις νὰ μείνῃς
μέχρι τέλους καὶ μάρτυς νὰ γίνῃς
τῆς μελλούσης φρικώδους σκηνῆς.

40

Τοιαῦτα κελαδήματα οἱ κύκνοι παραιτοῦσι,
δόποτε ν' ἀποθάνωσι μέλλουν καὶ ξεψυχοῦσι
ἐνῷ ἀκόμη μιὰ φωνὴ ἔκβαίν' ἀπὸ τὸ στόμα.
Τοῦ φύλου μ', ἐν τῷ μεταξύ, ἐτάρασσε τὸ σῶμα
δαιμόνιόν τι. "Ετρεξεν, ἀφ' ἔπαυσαν οἱ στίχοι,
'ς τὸ μέρος δύνεις ἥρχοντο ἀρμονικοὶ οἱ ἥχοι.
Ἐγὼ τὸν ἥκολούμησα καὶ εἴδαμεν συγχρόνως
τὴν θέαν, ἐξ ἣς ἔλαβεν ἀρχὴν ὁ μέγας πόνος.
Πλησίον 'ς ἔνα ρύακα ἔκειτο ἡ Μαρία,
ῳδαιοτάτη τις εἰκὼν καὶ ὅχι ἐπιγεία.

45

50

Ἡ κόμη της ἥτον ξανθὴ καὶ ἀπλεκτος καλύπτει
τὰς δύο ὥραίας παρειάς, καθὼς δόποτε κρύπτει
νεφέλη τις τὸν ἥλιον. Μὲ μίαν τῶν χειρῶν της
ἔκρατει τ' ἀπεικόνισμα, ποὺ εἶχε 'ς τὸν λαιμόν της,
τοῦ ἔραστοῦ. Ἡ ἀλλή της, ψυχρά, ἀλαβαστρίνη,
ἐπακουμβοῦσε ἔλαφρὰ 'ς τὸν σκύλλον, δστις χύνει
δάκρυα ὠδυόμενος. Βλέπουν οἱ ὁφθαλμοί της
τὸν οὐρανόν, δπ' ἔμελλες νὰ ὑπάγῃ ἡ ψυχὴ της.
Εἰς τὸ πλευρόν της ἔκειτο ἡ λύρα αἰματωμένη
κ' εἰς τὴν ξανθήν της κεφαλὴν ἡ δάφνη μαραμένη. 60
Φέρει τὸ στήθος δυὸ πληγὰς σκληρὰς καὶ βαθυτάτας
τοῦ ξίφους καὶ τοῦ ἔρωτος. Ρίπτουν τὰς μακροτάτας
ἐπὶ αὐτῆς καὶ χλοερὰς κόμας, ἔρωτευμένα,
παρὰ ποτὲ φαινόμενα ὅτ' ἥσαν λυπημένα,
τῶν ἵτεων τὰ θάλλοντα καὶ πάγκαλα στελέχη. 65
Ἡτον λευκὸν τὸ ἔνδυμα καὶ ἀλλο τι δὲν ἔχει,
εἰ μὴ κηλίδας ἔρυθρὰς τ' ἀθῷου αἰματός της.

55

60

65

Καθ' ἦν στιγμὴν τὴν εἴδομεν δὲν εἶχε δλον τὸ φῶς της
σβεσθῆ, ἀλλ' ἔμενον τινὲς ἀκτίνες σκοτισμέναι.

Ἐγνώρισε τὸν ἔραστήν, ὅτ' ἥσαν δεδεμέναι
αἱ λέξεις, δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ ὅμιλήσῃ,
ἀλλ' δμως τὰς δυνάμεις ἥνωσε ποὶν ἀφήσῃ
τὴν γῆν καὶ μ' ἐν μειδίαμα ἐπρόφερε τὸ Τίμ...α...

70

"Οτε τό...ανθη ἔκβαινε, ἡ Ἀτροπος τὸ νῆμα
τοῦ βίου της ἀπέτεμε. Παρήγησε τὸ σῶμα
τότ' ἡ ψυχὴ κ' ἐπέτασε· ἀλλ' ἔστρεφε τὸ δμα
συχνὰ πρὸς τὸν Τιμάνθην της, τοῦ νέου φιβουμένη
μήπως ἔξελθῃ ἡ ψυχὴ κι' οὗτο συνωδευμένη,

75

πετάσῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν μ' αὐτὴν εἰς τὸ πλευρόν της.
‘Ο φίλος μ' ἐν τῷ μεταξύ, θρηνῶν, τὸ πρόσωπόν της 80
ἡσπάζετο καὶ ἥθελε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ
καὶ εἰς τ' ἀμφόν αἷμά της τὸ αἷμά του νὰ χύσῃ.
Μὲ βίαν ἐπροσπάθησα νὰ τὸν ἀπομακρύνω
τοῦ σκοπουμένου ἄλλα μ' αὐτὸν κ' ἔγῳ τὰ δάκρυα χύνω. 85
Τότε, Τιμάνθη, σ' ἐπεισα νὰ μὲ εὐχαριστήσῃς·
ἄλλα πρὸς τὶς ἡθέλησες ἐπειτα νὰ ἀφῆσῃς
τὸν Λέανδρον τὸν δυστυχῆ εἰς ἐρημίαν μόνον,
ώς παίγνιον τῶν στεναγμῶν καὶ μακροτάτων πόνων;
Πρὸς τὶς... Ἀλλὰ συγχώρησον, ὃ ξένε, αἱ μεγάλαι
λύπαι συχνὰ τὸ πνεῦμά μου προσβάλλουσι καὶ ἄλλαι 90
φρικταὶ σκηναὶ ἐπέρχονται τὸν νοῦν μου νὰ σκοτίσουν.

Ἐμρήνει ὁ Τιμάνθης μου κ' ἵνα τὸν βιηθήσουν
εἶχον σχεδὸν τὰ ἄψυχα οἱ θρῆνοι του κινήσει.
Ἐμεινε πρῶτον ἄφωνος· ἄλλα ἀφοῦ νὰ λύσῃ
ἡθέλησος εἰς τὴν λύπην του τὰς ἴσχυρὰς ὀλύσεις, 95
τότε ἔκινήθη εἰς δάκρυα δύμοι μ' αὐτὸν κ' ἡ φύσις.
Δις εἶδ' αὐτὸν ὁ ἥλιος θρηνοῦντες ἀδιακόπως
καὶ τὰ πικρά του δάκρυα π' ἐβρέχετο ὁ τόπος.
Σχίζει τ' ὡραῖον πρόσωπον καὶ τοὺς πλοκάμους τίλλει,
ἐνῷ ἀσπάζεται συχνὰ τῆς φίλης του τὰ χεῖλη. 100
‘Οπότε ὁ Φοῖβος ἥρχιζε τὸ κάρδον ν' ἀναβαίνῃ,
τὸ τρίτον, καὶ λαμπρότατος· σ' τὸν δρόμον νὰ ἔμβαίνῃ,
ὁ φίλος μου ἀπέκαμεν, ἐπεστρεψεις ληθαργίαν.
Τότε ἐνόμισα ἔγῳ καλὴν τὴν εὔκαιρίαν
νὰ θάψω τῆς Μαρίας του τ' ἀποθαμμένον σῶμα. 105
Τὸ μνῆμα εὐθὺς ἔκαμα, ἀνέσκαψα τὸ χῶμα,

ἐν μέσῳ δύο ἵτεῶν καὶ δύο κυπαρίσσων.
Ἐκαμα περιστύλιον μὲ τ' ἄνθη τῶν ναρκίσσων,
μὲ ὁδοδάφνας χλοερὰς καὶ μὲ πολλὰς μυρσίνας.
Ἐπὶ αὐτῶν ἐκάθητο, ὅτε μὲ τὰς ἀκτῖνας
τὸ πρόσωπόν του τὸ ξανθὸν ὁ Φοῖβος ἐκοσμοῦσε
καὶ ὅτε εἰς τῶν θαλασσῶν τὰ βάθη τὰς ἐσβοῦσε,
μι' ἀηδών καὶ ἔκλαιε τὴν δυστυχῆ Μαρίαν
ἢ ἐκείνην τὴν νεκρώσιμον καὶ μαύρην ἡσυχίαν.
Ἐθαψα τὴν νεάνιδα ἐντὸς τοῦ περιβόλου 115
μετὰ τῆς γῆς καλύψας την καὶ τῶν φυτῶν τοῦ θόλου.
‘Ο σκύλλος τῆς οὐδέποτε παρήγησε τὸ μνῆμα,
ἄλλ' ἔγινε πιστότατος καὶ τῆς ἀγάπης θῦμα...

Ἐκεισο ἐν τῷ μεταξύ ὡς τεθνεώς, Τιμάνθη,
κι' ὡς μαραμένα ὄνμοιάζεις, ἄλλα δραῖα ἄνθη.
Ἡλθεν ἡ νὺξ κ' ἐκάλυψε μὲ τὸν μεγάλον θόλον
τὴν θάλασσαν καὶ τὰ φυτὰ ἐντὸς τῶν δύο πόλων.
Ἐπεσα τότε καὶ ἔγῳ, κατὰ πολλὰ θλιψμένος,
νὰ ἡσυχάσω δπωσοῦν, εἰς ἄκρον πονεμένος.
Ἡλθεν ἐν τῷ ἄμα ὁ Μορφεὺς μὲ βλέπει, μὲ λυπᾶται. 125
καὶ μετ' ἐμοῦ τὸν φίλον μου, δστις βαθιὰ κοιμᾶται.
Ἐχυσεν εἰς τὸ σῶμά μου, τοῦ νέκταρός τ' ἐν κῦμα
καὶ ἐπειτα ἐπέτασεν εἰς τὸ πλησίον μνῆμα.
Τὸν ἥρεσε καὶ ἔκλεξεν αὐτὸν ὡς κατοικίαν,
ἀνάπταυσιν ἐπάνω του χῦσαν τὴν αἰωνίαν. 130

Σχεδὸν νεκρὸς τοῦ φίλου μου πλησίον εὑρισκόμην
καὶ ἀπειρα καθ' ὑπνον μου βλέπων ἐταρατόμην
δνειρα. Ἐν τῷ μεταξύ βαθέως ἐκοιμᾶτο

ό φίλος· καὶ τὴν χεῖρά του ἔκτείνων ἐπειρῆτο
τῆς ἑρωμένης τ' ἄφωνον καὶ παγωμένον σῶμα
νὰ εῦρῃ· ἀλλὰ ἔδραττε τῆς μαύρης γῆς τὸ χῶμα.

135

· Ήγέρθη καὶ τὰ ὅμματα τριγύρω περιστρέψει·
δὲν βλέπ' εἰμ' εἰς τὸν οὐρανὸν ὅλιγα μαῦρα νέφη.
Τὸ αἷμα τῆς Μαρίας του, εἶδε τυχόν, καὶ μένει
ψυχρὸς ὡς πέτρα κι' ἄφωνος. Κλαίει χωρὶς νὰ στένῃ. 140

· Εξαίφνης τὸν προσέβαλον ἐνὸς κυνὸς οἱ θρῆνοι,
τρέχει καὶ βλέπει τὸν πιστόν, δστις ἃ τὸν τάφον χύνει
ἀδιακόπως δάκρυα. Τὸ μνῆμ' ἀναγνωρίζει.

Πίπτει ἐπάνω καὶ θρηνῶν νὰ ἀνασκάπτ' ἀρχίζει
τὸ χῶμα μὲ τοὺς ὄνυχας συγχρόνως μὲ τὸν σκύλλον, 145

τῆς δυστυχοῦς Μαρίας του, τὸν σύντροφον καὶ φίλον.
Καὶ μετ' ὅλιγον ἥρχισαν πολλοὺς πικροὺς νὰ δίπτουν
εἰς τὸν ἀέρα στεναγμούς. Οἱ τρομεροί των θρῆνοι
τὸν ὕπνον ἀπεμάκρυναν, δστις εὐθὺς μ' ἀφίνει.

· Εγείρομαι κ' εὐρίσκομαι τοῦ ὄνυκος πλησίον 150
μόνος. Τὸν φίλον μου μακρὰν ἀκούω. Ἀλλὰ ποῖον
νομίζεις τότε αἰσθῆμα ἥκουσα εἰς τὸ στῆμος;
Τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου ἔγινεν ὡς ὁ λίθος.

Τρέχω εὐθὺς μανιακός, ἐνῷ τὸν φίλον κράζω
καὶ μὲ καρδίαν πάλλουσαν τὸν τάφον πλησιάζω. 155
· Εντὸς τῶν μαύρων σπλάγχνων του τρεῖς βλέπω ἀπλώ-

[μένους

ἀντὶ ἐνὸς κ' εἰς δάκρυα ὅλους καταβρεγμένους.
· Ο σκύλλος ὅλος ἔτρεμε τὸν τρόμον τοῦ θανάτου,
ὅ δὲ Τιμάνθης ἔκειτο ἐπὶ ψυχροῦ κραββάτου
ἡμιθανῆς. Τὸν ἔσυρα μακρὰν ἀπὸ τὸ μνῆμα 160

καὶ τρέχω εἰς τοῦ ὄνυκος τὸ ἀργυρῶδες κῦμα.
Τὴν δράκα μου ἐπλήρωσα κ' εὐθέως τὸν ὁαντίζω
καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ψυχῆς συχνότατα ἔγγιζω.
· Ανέζησε. Ἀλλ' ἔτρεξα πρὸν ἔτι ἀναλάβη
κ' ἐκάλυψα τὰ σώματα, δπου ἦ λύπη παύει.

165

· Επειτα πρὸς τὸν φίλον μου ἔδραμα μόλις ζῶντα
κ' ἐκ τῶν ναμάτων τῆς πηγῆς ἀναπνοὴν λαβόντα.
Μόλις μὲ εἶδ' ἐστέναξε καὶ μὲ ταχὺ τὸ βῆμα
ἥλθε πλησίον εἰς ἔμε. · Επειτα πρὸς τὸ θῦμα
τοῦ ἔρωτος ἔξω φρενῶν τοὺς πόδας διευθύνει 170
καὶ μὲ πικροὺς τοὺς στεναγμοὺς καὶ πολλὰ δάκρυα χύνει.
Δυσκόλως τὸν κατέπεισα ν' ἀφήσωμεν τὸν τόπον.
Τὸν ἔσυρα ἐκ τοῦ μνήματος, ἀλλὰ μὲ μέγαν κόπον.

Καθὼς πολλάκις στρέφουσι τὸ ὅμμα καὶ θεωροῦσι
τὴν φωλεάν των τὰ πτηνά, ἐνῷ πικρῶς θρηνοῦσιν, 175
δπότε θέλουσί τινες τ' ἀθῆνα νεογνά των,
νὰ λάβουν ἦ φονεύσωσιν, ἀλλὰ τὰ δάκρυά των
ματαίως ὅλα χύνονται, οὕτω καὶ σύ, Τιμάνθη,
τὰ δακρυσμένα ὅμματα ἃ τὸ ρόδον ποὺ ἐμαράνθη
ἔστρεφες. Δὲν ἐγέλασαν, ἔκτοτε λυπημένα,
τὰ χεῖλη σου. Τὰ βλέμματα πάντοτε δακρυσμένα,
οὐδέποτ' ἔχυσαν χαρᾶς δάκρυα κ' εὐφροσύνης.
Οὐδέποτ' ἀλλοτ' ἔβλεπες, οὐδὲ τὸ βλέμμα ἐκίνεις,
εἰμ' εἰς τὴν γῆν ποὺ ἔθαπτε τὸ σῶμα τῆς Μαρίας
κ' εἰς τὸν γλαυκόχρουν οὐρανόν, δπου ἦ ψυχὴ τῆς θείας 185
νεάνιδος ἔπέτασε. · Εκ τοῦ ψυχροῦ σου στήθους
ἔκβαινον μόνον στεναγμοὶ πληγώνοντες καὶ λίθους.

‘Αμφότερ’ ἐφερόμεθα βουβοί, πεπλανημένοι,
ἐνῷ μὲ μαῦρα χρώματα ἡτον ζωγραφισμένη
‘Σ τὸ πρόσωπόν μας σοβαρὰ βαθεῖα σκυθρωπότης, 190
ἐν μέσῳ δρέων καὶ δασῶν, δπου ἡ ἀγριότης
καὶ ἡ βαρβαρότης κατοικοῦν. ‘Εφθάσαμεν εἰς μέρος
δπου ὑπάρχει τῶν δενδρῶν ἐν μέσῳ τοῦ ἀέρος,
δρμητικός τις ποταμός. Εἰς δύο αὐτὸν σχίζει
μὲ τ’ ἀργυρᾶ του ὄδατα καὶ πάντοτε ποτίζει
τὰ χλοερὰ στελέχη του. ‘Ἐν μέσῳ τῶν ὄδατων
ὑψοῦται τι λοφίδιον. Νομίζεις τῶν κυμάτων
ὅτι εἶναι τέκνον φίλατον. ‘Υπῆρχε δεδεμένον
‘ς τοὺς πόδας του ἀκάτιον κι’ ὡς κτίριον ποιμένων
‘ς τὴν κορυφὴν ἔγείρετο μία μικρὰ καλύβη. 200

ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁ Μωσῆς.
‘Αφοῦ ὁ θεῖος ἀσκητής ἐπλήρωσε τὸ γρέος
τῆς τάξεώς του, ἔτρεξεν εἰς τὴν ἀκτὴν ταχέως.
‘Εμβαίνεις τὸ ἀκάτιον καὶ ἔρχεται σιμά μας
ἴδων, ὅτι ἔκαλυπτε τὰ νέα πρόσωπά μας
κατήφεια· ἐπρόσφερε, μὲνοῦκὸν τὸν τρόπον,
τὴν πενιχρὰν καλύβην του καὶ τὸν μικρὸν του τόπον.
‘Ἐδέχθημεν τὴν πρόσκλησιν ἐκείνου τοῦ ἀγίου.
Εἰσήλθομεν ‘ς τὸ ἄσυλον τοῦ οἴκου του ὅμοίου
μὲν ἐκείνον, ὅτ’ ὁ ἄνθρωπος ἐκβάς ἀπὸ τὸν θεῖον
‘Ἐδὲ μὲ χόρτα ἔκτισεν.—‘Ἐκεῖ τὴν ίστορίαν,
ἀφοῦ πρῶτον ἡρώτησε καὶ ἔμαθε τὴν αἰτίαν
τῆς βαθυτάτης θλίψεως, νὰ διηγῆται
τῶν ἡμερῶν του, ἀλλὰ προτοῦ τὸ βλέμμα του δακρύζει.

‘Ο ἥλιος ‘ς τὴν θάλασσαν τὸ πρόσωπον νὰ νίψῃ
ἥρχιζεν· ἔνας ἀσκητής, θῦμα πικρῶν τῶν πόνων,
κλονούμενος ‘ς τὸ φόρτωμα πολλῶν καὶ μαύρων χρόνων,
γονυπετής ἐδέετο, τὰς χεῖρας ὑψωμένας
ἔχων πρὸς τὸ στερέωμα γυμνὰς καὶ πληγωμένας. 205

‘Ο ἥλιος ἐφώτιζε τὸ ἄσπρον πρόσωπόν του
καὶ μὲ τὸ χρῶμά του ἤλλασε τὸ χρῶμα τῶν τριχῶν του.
Νομίζεις, ὅτι φλέγεται ὑπὸ πυρὸς ἄγιον.
‘Ἐφαίνεται ὅτε ἐδέετο, ὅτι ἐπὶ τοῦ θείου
θρόνου, τὰς ἐγκαρδίους του μέλλουν ν’ ἀναβιβάσουν 210
δεήσεις αἱ περιστεραί, αἵτινες πρὸν πετάσουν
ἐφ’ ἐνὸς δένδρου ἵστανται, μὲ σέβας χωρὶς νεῦμα.
‘Οτε ὁ γέρων ἔπειμπε πρὸς τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα
δακρύων τὰς δεήσεις του, μᾶς φαίνεται, δτ’ εἶναι

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ
ΟΔΕΥΟΥΣΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΔΗΝ

Οὗτοι λοιπὸν βαδίζομεν ἡμεῖς οἱ τρεῖς συγχρόνως
·ς τὸν τόπον, δπου κατοικεῖ ἡ λύπη καὶ ὁ πόνος.

Εἰσήλθομεν εἰς δάσος τι πυκνότατὸν ζοφῶδες
καὶ τὸ δποῖον ἔκαμνον τὰ δένδρα του δυσῶδες.

·Αφοῦ διήλθομεν αὐτὸ μ' ἀκροσφαλὲς τὸ βῆμα,
ἔφθάσαμεν εἰς ποταμὸν ἔχοντα μαῦρον κῦμα.

5

Εἰς τὴν ἀκτὴν του ἐκάθητο γέρων κεκυφωμένος
σταυροειδῶς τους πόδας του ἔχων, ἐνδεδυμένος
μὲ δύπαρὰ ἐνδύματα. Οἱ δύο δφθαλμοί του
ἐκρύπτοντο εἰς τὸ κράνιον· πολλοὶ οἱ σίελοι του
κατέβρεχον τὸ γένειον δποὺ τὸ δεῦμα ἐγγίζει.

10

Παράμορφον τὸ πρόσωπον τὸν ποταμὸν φοβίζει.
Μὲ μίαν ἀπ' τὰς χεῖράς του ἀκάτιον ἀρχαῖον
ἐκράτει, ἀσχημον, βαρὺ καὶ μόλις μόλις πλέον.

15

·Οτε τὸ βῆμα ἤκουσε εἰς τὸ πλησίον δάσος,
ἡγέρθη κ' ἥλθε πρὸς ἡμᾶς μὲ φρικαλέον θράσος.
Μὲ θυμωμένην τὴν φωνὴν νὰ μᾶς ὑβρίσῃ ἀρχίζει,
ἀλλὰ ἀφοῦ ἐγνώρισε τὸν κύριόν του πήζει
τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας του καὶ χωρὶς λόγον μένει.

20

·Ο Μάγος ἐσυγχώρησε τὸ σφάλμα του κ' ἐμβαίνει
πρῶτος εἰς τὸ πλοιάριον, ἐμβῆκε καὶ ὁ Χάρων
καὶ μετ' αὐτὸν κ' ἡμεῖς εὐθύς. Εἶδες ποτὲ τὸν λάρον,
δτε ἐγχέλυν κυνηγῷ, πόσον πετῷ ταχέως,

τοιουτορόπως καὶ ἡμεῖς ἔφθάσαμεν εὐθέως
εἰς τὴν ἀπέναντι ἔηράν. Ἀπέβημεν τοῦ πλοίου
καὶ μετ' ὅλιγα βήματα ἐπὶ σκληροῦ χωρίου
ἔφθάσαμεν ·ς τὸ στόμιον ἄντρου σκοτεινοτάτου.

25

·Απὸ τὸν μαύρους φάρουγγας τὸ δεῦμα σφροδροτάτου
ἀνέμου ἔξω ἤρχετο, φέροντος ·ς τὰ πτερά του
καπνὸν καὶ μαῦρα ἔρπετὰ δμοια τοῦ θανάτου.

30

·Ητον θερμὸς κ' ἀνέπνεε δμὴν πνιγηροτάτην
θείου καὶ πίσσης· ἔφερε λυγρὰν καὶ λεπτοτάτην
πολυειδῆ τινα κραυγὴν μακρόθεν ἔχομένην
καὶ μ' ὑλακτίσματα πολλὰ κυνῶν συνενωμένην.

35

·Ἐβλεψ' ὁ Μάγος πρὸς ἡμᾶς καὶ νεκρωμένα εἶδε
τὰ πρόσωπά μας· ἐν ταῦτῳ τὸν κίνδυνον προσίδε,
ἄν ηθελε τὰ τρομερὰ μυστήρια τοῦ σκότους
μᾶς δεῖξει, τὰ μαρτυρία, τὸν φρικαλέονς κρότους,
τὸν θρῆνον καὶ τὰ πνεύματα ἀπάσης τῆς δρύσσου·
διὸ καὶ ἐθώρακισεν ἡμᾶς τοὺς δυὸ ἔξισουν

40

μέ τινας λόγους ἴσχυρούς. ·Ο Μάγος τότ' ἐμβαίνει
·ς τὸ σπήλαιον καὶ προχωρῶν τὸν δρόμον μᾶς ἐμφαίνει.

45

·Αφοῦ δι' δραν ἵκανην ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπέρι -
πλανήθημεν, ἔφθάσαμεν δμοῦ εἰς τινα μέρη,
δπου τις λύχνος καίεται μὲ φῶς τι ἐρυθρῶδες,
φωτίζον τὸ ὑγρότατον ἐκεῖνο καὶ δυσῶδες
σπήλαιον· ἐκείτο ἐκεῖ ἡ πιμελὴς Ἄργια·
ταῦτην ἐφύλαττον πιστῶς ὁ Φθόνος κ' ἡ Κακία·
οἱ δφθαλμοί της ἐρυθροὶ ἦσαν ἀπὸ τὸν ὑπνον.

50

Εἶχε πιστόν της σύζυγον τὸν τυφλωμένον ὑπνον.
Εἰς τὰ πλευρά των ἐκείνο τοι δύο θυγατέρες·
ἡ Πεινα κ' ἡ Ἀσθένεια, πολύγονοι μητέρες

τοῦ Φθόνου, τῆς Καταδρομῆς, Κλοπῆς καὶ Ἀδικίας,
 τοῦ Φθόνου, τῆς Ἐπιβουλῆς καὶ τῆς σκληρᾶς Παιδείας.
 Τῆς πρώτης τὰ ἔντονα ὅστα δέρμα ὁυτιδωμένον 55
 ἐκάλυπτε, κατάπληξον πληγῶν καὶ ἔεσχισμένον,
 ἡ δὲ δευτέρα ἔκειτο ἐπί τινος κραββάτου
 πλησίον αὐτῆς ἔχουσα τὴν φύλην τοῦ Θανάτου.
 Αὕτ' εἶναι ἡ Ἰατρική, ἣτις ἀδιακόπως
 ἐπὶ αὐτῆς εἰργάζετο καὶ δὲν ὑπῆρχε τόπος 60
 εἰς τὸ ἀχρεῖον σῶμά της, δπου νὰ μὴ ὑπάρχουν
 πληγαὶ καὶ ἔμπλακμα πολλά. Τοιοῦτοί τινες ἄρχουν
 ἔκει. Ἐκ τούτου ἥλθομεν εἰς παμμεγέθεις θύρας.
 Εἰς ταύτας εὐθὺς ἔθεσεν δὲ Μάγος μας τὰς χεῖρας
 κι' ἀνεπετάχθησαν εὐθύς. Ῥέει πρὸ τῆς εἰσόδου 65
 φλογώδης μέγας ποταμὸς καὶ εἶναι τῆς ἔξοδου
 τῶν τεθνεώτων πρόσκομμα ἀπέραντον. Συνθέτει
 τὸ ὁρεῦμά του κοχλάζουσα ἡ πίσσα κ' ἡ ὁητίνη.
 Αἴμα καὶ λάβα φλογερὰ καὶ κεφαλαὶ ἀνθρώπων
 ἐκολυμβοῦσαν εἰς αὐτὸν κ' ἐπλήρωναν τὸν τόπον 70
 παράμορφα δαιμόνια καὶ ζῷα τυφλωμένα
 καὶ ἄλλα μὲ ἀνθρώπινον αἴμα συνενωμένα.
 Τινὰς λόγους ὀρύνονται καὶ ἄλλαι λόγοι οἱ σκύλλοι,
 εἰς ταῦτα μὲν ἡ κεφαλὴ εἰς ἄλλα δὲ τὰ χεῖλη 75
 λείπουν. Τινὰς μὲν τρέφονται μὲ τὸ σκληρόν των σῶμα
 καὶ ἄλλα μὲ τοῦ ποταμοῦ τὸ αἷμα καὶ τὸ χῶμα.
 Ὁ πάταγος τοῦ ὁρεύματος, οἱ σφυριγμοὶ τῶν Νότων,
 οἱ θρῆνοι καὶ οἱ γογγυσμοί, δὲ θόρυβος τῶν κρότων,
 τὰ ἄγρια καγχάσματα, ἡ γλῶσσα τῶν δαιμόνων
 προηξαν εἰς τὸ στήθος μας τοιοῦτόν τινα πόνον, 80
 διστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ χωρισθοῦν τὸ σῶμα

καὶ ἡ ψυχή. Ἄλλ' ἔστρεψεν δὲ ὁδηγὸς τὸ δῦμα
 ἐπάνω μας καὶ ἤρχισε μὲ ἥμερον τὸ ἥθος
 νὰ δίδῃ θάρρος ἵκανὸν εἰς τὸ ἀσθενές μας στήθος. 85
 Μετ' ἀνηκούστου μιαρᾶς καὶ νέας ὅμιλίας
 δύο δαιμόνια καλεῖ, εἰκόνας τῆς μανίας.
 Ἐξῆλθον ταῦτα παρευθὺς ἀπὸ τὴν μαύρην πίσσαν
 καὶ ἥλθον ὀρυόμενα μὲ μανιώδη λύσσαν.
 Τὸ σῶμα ἐκαλύπτετο μὲ δέρμα ὁυπωμένον, 90
 οἱ ὀφθαλμοί των φλογεροί, τὸ στόμα ἀιματωμένον.
 Κατάμαυρα, μὲ κέρατα, κ' ἴσχνὰ ἀπὸ τὴν πείνην,
 ἐτίναξαν τὰ αἷματα, τὴν πίσσαν, τὴν ὁητίνην,
 καὶ πρὸς τὸν Μάγον ἔτρεξαν. Τότε εἶπον μεταξὺ των
 βαρεβάρους φθόγγους καὶ κραυγάς· ὅμοίας ἡ φωνή των
 μὲ τῶν βιῶν τὸ μήκυμα. Ἀφοῦ τὴν ὅμιλίαν 95
 ἐπαυσαν, ἥλθον πρὸς ἥμᾶς καὶ τὴν θηριωδίαν
 ἥλαττωσαν· μᾶς ἔθεσαν εἰς τὰ τριχώδη νῶτα
 κι' ἡμεῖς σφικτὰ κρατούμενοι ἀπὸ τὰ μακρά των ὀτα
 ἔφιπποι διερχόμεθα τὸν ποταμὸν τοῦ Ἀδου.
 Σὲ ἥκολονθησέ ποτε τὴν χεῖρα ἐντὸς κλάδου 100
 ἐκ τῶν σαρκῶν τοῦ δώσαντος τροφὴν εἰς τοὺς αἰῶνας
 νὰ θέσσης ἔχων κατὰ νοῦν νὰ λάβῃς ἀηδόνας
 καὶ ἀντ' αὐτῶν τὴν χειδναν αἱ χεῖρες σου νὰ δράξουν;
 Τοιοῦτο αἰσθημα καὶ ἡμεῖς, προσμένοντες ν' ἀράξουν 105
 τὰ δύο ζῶντα πλοιά μας, ἥσθιανθημεν τὸ σῶμα.
 Ὁ Μάγος ἐν τῷ μεταξὺ ἔθεσεν εἰς τὸ στόμα
 τὴν ὁάβδον του καὶ παρευθὺς εὑρέθη εἰς τὴν ἄλλην
 ὅχθην τοῦ μαύρου ποταμοῦ. Ἡμεθα εἰς μεγάλην
 τότε κοιλάδα σκοτεινήν. Ἡτον τὸ ἔδαφός της
 βρότος παχὺς καὶ αἷματα· δὲ πνιγηρὸς καπνός της 110

έσύνθετε τὴν ὁροφὴν τοῦ τρομεροῦ σπηλαίου.

Καθὼς σκιρτῶσι σχίζοντες τὸ ὄδωρ τοῦ Αἰγαίου
δελφῖνες καὶ οἱ ὅρκυνες, ἃς τὰ αἷματα δμοίως
σφυρίζουσαι τρομακτικὰ αἱ "Υδραι ἐπιγείως
φαρμακεραὶ ἐστρέφοντο ἐπὶ σειρῶν πτωμάτων
ἰσχνῶν, θρηνούντων δυνατὰ καὶ διαφανεστάτων.

Εἰς τούτους ὅλοι ἐφαίνοντο εἰς ἄκραν εὐτυχίαν
ὅσους ποτὲ ἐμίσησαν καὶ εἰς ἄκραν δυστυχίαν
ὅσους ποτὲ ἤγάπησαν. Οἱ φθονεροὶ εἶν' οὗτοι.

"Αφοῦ τοῦτον διήλθομεν τὸν τόπον τῆς ἀβύσσου,
εἰς ἄλλην θύραν ἥλθομεν πολὺ σκληρὰν ἔξι ίσου.

Δύο μεγάλαι εἴν' ἐκεῖ πέτραι καὶ φλογισμέναι,
αἵτινες πάντοτε κτυποῦν καὶ εἰναι ὁυπωμέναι
μὲ σάρκας καὶ μὲ αἷματα, μὲ τρίχας, μὲ ἐγκεφάλους.

Ταῦτα ἐκείνοι ἄφινον, δσοι εἰς τοὺς μεγάλους
ἐκείνους τόπους ἐμβαίνον. Χωρὶς ἀργοπορίαν!

ὁ Μάγος παρενέθεσε τὴν ὁράδον καὶ καμμίαν
λέξιν δὲν εἶπεν. "Ἐμβαίνομεν ἃς ἐκεῖνο τὸ δυσωδες
σπήλαιον. "Ἐκειντο ἐκεῖ ἐπάνω εἰς πυρωδες

χῶμα πολλὰ τὰ πτώματα, ἐνῷ συγχρόνως πίπτουν
πυκνὴ χιῶν καὶ χάλαζα. "Αδιακόπως δίπτουν
ἐπάνω των ἀκάνθια τὰ στίφη τῶν δαιμόνων,
ἐνῷ βουβάλεις σύροντες μὲ κοπτερὰ ὕννία

βαρέα κι ἀρχαιότατα ἀροτρα περιστρέφουν
τὰ δυστυχῆ των σώματα, μὲ τὰ ὄποια τρέφουν

τίγρεις καὶ ἄλλα ἄγρια παράμορφα θηρία,
εἰς τῶν ὄποιων πώποτε τὰ στήθη ἡ εὔσπλαγχνία
δὲν ἐκατοίησεν. "Ἐκεῖ εἴδομεν τοὺς προδότας.

"Ἐμφοβοὶ ἐπεράσαμεν τὴν μαύρην πεδιάδα,

115

120

125

130

135

τὸ διμμα στρέφοντες συχνὰ πρὸς τοὺς σκληροὺς βουβά-
[λεις, 140

οῖτινες βλέποντες ἡμᾶς, κραυγὴν καμμίας ἄλλης
δμοίαν ἄφινον συχνά· καὶ γλύφοντες τὸ αἷμα
τριγύρῳ εἰς τὸ στόμα των ἀνέτεινον τὸ βλέμμα.

"Ηνοιγον τοὺς μυκτῆράς των, δθεν καπνὸς πυρωδῆς
ἔξηρχετο καὶ μὲ αὐτὸν καὶ ἐρπετὰ φλογώδεις
ἔχοντα πτέρυγας πολλάς. Τὸ στόμα των ἀφρίζει
καὶ ἔκαστος των ὀφθαλμὸς αἷμα πολὺ δακρύζει.

"Ἐνῷ ταχέως φεύγομεν τὸ βῆμ' ἀκολουθοῦντες
τοῦ Μάγου κι ὡς εἰς πέλαγος τὰ αἷματα πατοῦντες,
ἐφυάσαμεν εἰς τὰς σκληρὰς καὶ μαύρας κατοικίας
τοῦ Πλούτωνος. "Εμπρός αὐτοῦ μετὰ πολλῆς μανίας

διάφορα δαιμόνια τὰ δργανα σημαίνουν
τοῦ "Ἄδου. "Ἐὰν ἦκουες ποιοί τινες ἐκβαίνονταν
ἐκεῖθεν ἥχοι ἥθελες νομίσ" δτι βρυχῶνται
πάντες οἱ λέοντες δμοῦ καὶ δτ' ὅλοι κτυπῶνται

ὑπὸ κυμάτων ἵσχυρῶν αἱ ὑφαλοι καὶ οἱ βράχοι,
προσθέτουσα τοὺς ἥχους της καὶ θηριώδης μάχη.

"Ἐνῷ αὐτοὶ ἐσήμαινον τὴν πτῶσιν τοῦ ἀνθρώπου
πολλάκις ἐκ τοῦ φαγητοῦ μετὰ ἀγρίου τρόπου
τὸ στόμα δ Πλούτων ὑψωνε. Τὸ αἷμα τῶν βρωμάτων,
αἱ σάρκες κι ὁ ἐγκέφαλος αἷμοσταγῶν πτωμάτων,
δτε τὸ στόμα ἥνοιγε, ἵνα αἰσχρῶς γελάσῃ,

ἥ κεφαλήν τινος θνητοῦ ἀγρίως νὰ δαγκάσῃ,
ποικιλοχρόους ἔκαμνον χορδὰς ὡς βρομοφάνους
λύρας. "Αφρός καὶ αἷματα ἐπὶ παντὸς τοῦ χρόνου
σταλάζουσιν ἐκ τῶν τριχῶν. Τὰ κέρατα ὑψοῦνται
δσον τὸ σῶμα. "Ἐκ τριχῶν τὰ ὕτα του πληροῦνται.

145

150

155

160

165

Μικροὺς δὲ ἀγριόχοιρος ήδη ὁ ἐλέφας ἔχει
οὐδόντας πρὸς τοῦ Πλούτωνος. Ἀπὸ τὸ βλέμμα βρέχει
πικρὰ χολὴ ἀείπτοτε καὶ φλογεροὶ σπινθῆρες.

170

“Ηκουσες δρά γέ ποτε, δπότε οἱ κρατῆρες
τοῦ Βεσουβίου δήγγυννται, ποῖαι βρονταὶ ἡχοῦσι
καὶ τίς καπνὸς ἔξερχεται καὶ πῶς ἀντιβροντοῦσιν
αἱ κατοικίαι τῆς Ἡχοῦς; Εἰς ταῦτα δμοιάζει
τὸ σῶμα καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ Πλούτωνος. Καχλάζει
ἀδιακόπως μέσα του κατάμαυρον τὸ αἷμα.

175

Τριγύρω εἰς τὴν κεφαλὴν ὄφις μεγάλος στέμμα
κάμνει· ἐνῷ τρανότερος εἰς ἄλλος σχηματίζει
οὐρὰν· “εἰς αὐτὸν εὐλύγιστον καὶ πάντοτε σφυρίζει.

180

“Οτε ἡμεῖς τὸν εἰδομεν τὸ αἷμα ἐρροφοῦσε
ἐνός, δστις τὸν θάνατον ματαίως ἐζητοῦσε.
Μόλις μᾶς εἶδε ὑψώσε τὰ χεῖλα ἀπὸ τὸ βρῶμα
καὶ πρὸν ἀκόμη τι εἰπῆ ἀπέμαξε τὸ στόμα
εἰς τὰς τριχώδεις χειράς του. Πρὸν νὰ μᾶς διμιλήσῃ
ἐν βρύγημα ἡθέλησε “εἰς τὸν Ἄδην νὰ ἀφήσῃ.

165

“Εκραύγασε καὶ ἥρχισαν αἱ δίζαι τοῦ Ταρτάρου
νὰ τρέμουν καὶ οἱ οἰκήτορες παρόμοιοι μαρμάρου
νὰ γίνωνται. Τὰ ζιφερὰ ἀντιβροντοῦσι,
φρυάττοντες οἱ δαίμονες τρέχουν καὶ ἐρωτοῦσι
τίς ἀρα ὑπῆρξε “ἡ ἀφορμὴ τοῦ βαρυβρόμου κρότου.

190

“Ρίπτουσιν, ἀγριεύσαντες, ἐντὸς τοῦ μαύρου βρότου
οἱ βιούβαλοι τὰ ἀροτρα. Αἱ “Υδραι δὲν σφυρίζουν,
ἄλλα μὲ τρόμον κρύπτονται καὶ τοὺς ὄδόντας τρίζουν.

“Ο Κέρβερος εἰς τοὺς μικροὺς ἐγκρύπτει τὴν οὐράν του
καὶ πνίγει εἰς τὸ στήθος του κραυγὴν τὴν τρομεράν του

115

“Ολος δὲ Ἅδης ἔτρεμε· τρέμει καὶ τὴν ὁσίην του
δικωκυτὸς ἐκράτησε εἰς τὴν σκληρὰν κραυγὴν του.
Οὐδέποτε ἐτάραξε τῶν οὐρανῶν τὰς χώρας
βροντωδεστέρα τις βροντὴ τὰς χειμερίας ὥρας.
Οὗτος δὲ Νηρεὺς τρανότερος βρυχήματα καὶ κρότον
παρέγγηστος, δτε διορδᾶς συγχρόνως μὲ τὸν Νότον
ρίπτουν τὸ ἀφρώδη του νερὰ εἰς βράχους σκληροτάτους.
“Οτε δὲ ἡ κραυγὴ ἐπλήρωσε τόπους τοὺς μαυροτάτους,
χωρίς τὸν Ἅδην νὰ ὑπερβῇ, ἐσβέσθη “εἰς τὸν ἀέρα
ποὺ μόνον ἀπαξίη λαμψε τὸ φῶς καὶ ἡ ἡμέρα.

205

ΩΔΗ ΕΙΣ ΗΣΥΧΟΝ ΝΥΚΤΑ

1

Ω νύκτα, ήτις μὲ πυκνὰς σκιὰς τὴν γῆν καλύπτεις
καὶ τῶν φυτῶν τὰς καλλονὰς καὶ τῶν ὑδάτων κρύπτεις,
μὴ σκίασον τὸ πνεῦμα μου, ἀφες αὐτὸν νὰ ἴδῃ,
δος καλύπτει ὁ πέπλος σου, ἀφες το νὰ πετάσῃ.
καὶ τ' ἄχρωμον βασίλειον μὲ τὰ πτερὰ περάσῃ.

2

Ο ἀσκητὴς κειτόμενος εἰς ἡσυχόν τι μέρος,
κοιμᾶται ὑπνον ἡσυχον· τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος
τὰς ἀργυρώδεις τρίχας του κινεῖ μὲ μέγα σέβας,
αὐτὸς δ' ἀφίνων τὰς σκηνὰς τοῦ θείου σώματός του,
πηγαίνει, δπου κατοικεῖ ὁ μέγας κύριος Του.

3

Μακρόθεν προμηνύουσι τὸν θρόνον τοῦ Υψίστου
ἡ λάμψις ἡ αἰώνιος φωτὸς τοῦ παμμεγίστου,
τὰ ἄσματα καὶ οἱ ψαλμοὶ τῶν θείων του ἀγγέλων,
αἱ αὔραι αἱ οὐράνιαι, οἱ θάλλοντες δενδρῶνες,
ἀφ' ὧν ποτὲ δὲν ἔριψαν ἐν φύλλον οἱ αἰῶνες.

4

Τώρα ἡ ἔρημος Ζαχάρ ολίγον ψυχωμένη
τῶν περιέργων τὰς ψυχὰς ολίγον τι εὐφραίνει.

Ομολογοῦσι παρευθὺς τὴν ὑπαρξιν τοῦ "Οντος
καὶ ἂν ποτε κανεὶς αὐτῶν τολμήσῃ ν' ἀμφιβάλλῃ,
ὅ βρυχηθμὸς τοῦ λέοντος τὸν δισταγμὸν ἔκβάλλει.

5

Οταν ὁ Φοῖβος καθιστῷ κάμινον τὰς κοιλάδας
τῆς Ἀφρικῆς κοὶ κοινωνεῖ τὸ πῦρ εἰς πεδιάδας
θαλλούσας, τότ' ἀναχωροῦν τὴν νύκτα αἱ χελιδόνες
ἐπὶ τῶν νώτων γερανῶν, καὶ σχίζουν τὰς εὐρείας
τῶν ἀερίων δροσερὰς ἀχρώμους ἔρημίας.

6

Υψόθεν βλέπουν ποὺ ποτὲ ἐφώλευσαν τὸ θέρος,
ἀναγνωρίζουν τῶν δασῶν καὶ οἰκιῶν τὸ μέρος
καὶ χαίρουν καὶ εὐχαριστοῦν τὸν θεῖον πλαστουργόν των.
Βλέπουν ποὺ εῦρισκον τροφὴν διὰ τὰς φωλεάς των
καὶ ποὺ καθήμεν' ἔψαλλον γλυκεῖς τοὺς ἔρωτάς των.

7

Ο ναύτης, δστις στερηθεὶς πᾶσάν τινα ἐλπίδα
τῆς τὴν πρώταν του καθήμενος ἐπιθυμεῖ πατρίδα,
μόλις ἀκούσῃ νὰ ἥχοιν τὸν σκοτεινὸν αἰθέρα
τῶν χελιδόνων αἱ φωναί, εὐθὺς ὁ νοῦς ἀρχίζει
νὰ μειδιᾷ καὶ τὴν ἔηρὰν πλησίον του ἐλπίζει.

8

Άλλ' ὡς σὺ ἀστρον τῆς νυκτός, ποὺ φέγγεις λαμπροτέρως
τῶν ἄλλων, σύ, περιπατοῦν ἐπὶ νεκροῦ ἀέρος,
κάμνεις τὴν νύκτα ἀξιον τοῦ πλαστουργοῦ της ἔργον.

Σὺ διευθύνεις ἀσφαλῶς τὸν πλανηθέντα ξένον
καὶ σὺ τὸν ναύτην ὁδηγεῖς ἐντὸς πιστῶν λιμένων.

9

Σὺ φέρεις καὶ τὸ πνεῦμά μας μακρὰν τοῦ κόσμου τούτου
ἐπὶ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τοῦ λυτρωτοῦ του.

Σὺ ὁδηγεῖς τὴν δυστυχῆ μητέρα εἰς τὸν τάφον,
ὅπου πρὸ λίγου ἔμεσε τὸν φίλτατον υἱόν της,
τὸ μόνον ὑποστήριγμα τῶν μαύρων ἡμερῶν της.

10

Σὺ βλέπεις δύο ἔραστὰς ἡσύχως νὰ πλανῶνται
ὑπὸ τῶν δένδρων τὴν σκιάν, χωρὶς νὰ θεωρῶνται.
Καθεὶς αὐτῶν παρακαλεῖ νὰ φύγῃς, ὃ σελήνη,
ἴνα χωρὶς νὰ βλέπωνται τὰς παρειὰς ἀσπάσουν
καὶ ίνα μὴ φαίνωνται ὅμοι, δταν ἐρυθριάσουν.

11

Ὦ σεῖς, κοσμήματα λαμπρὰ τοῦ τῆς νυκτὸς χιτῶνος
καὶ τοὺς ὅποιούς δύναται ὁ γηραλέος χρόνος
τοῦ παρελθόντος βίου του νὰ φέρῃ μαρτυρίαν,
οἵτινες βλέπετε αἰσχρὰς καὶ πράξεις φρικαλέας,
ἀλλοίμονον, ὃν γίνετε ὄρας τῆς τελευταίας,

12

τῶν ἀνθρώπων πράξεων μάρτυρες ἀληθείας,
δὲν ὑὰ ἀρκέσητε ποτέ, ἐντὸς τῆς ἀπειρίας
τῆς χώρας σας νὰ φέρετε τῶν μιαρῶν τὰ στίφη,
ἄν εἰς καθένα ἔξι ὅμῶν ὁ πλαστουργὸς θελήσῃ

τὴν τῶν ἀνθρώπων κόλασιν φρικτῶς νὰ διορίσῃ.

13

Οὔτε οἱ δαίμονές ποτε θὰ ἔξαρκέσουν τόσους
τυράννους νὰ παιδεύσωσι καὶ ἔξι ἐκείνων ὅσους
μάταια βάρη ἐπὶ γῆς ἐτόλμησαν νὰ πράξουν
ἢ φόνους ἢ καταδρομάς, κλοπὰς ἢ προδοσίας
καὶ ὅσοι ἐπροσπάθησαν τῆς ιερᾶς θρησκείας,

14

τὴν πρόοδον νὰ παύσωσιν. Ὦ ὄκρα δυστυχίᾳ!
Ἄν ἵς τοὺς μνητοὺς εὑρίσκετο ἡ θεία ἀρμονία,
ποιῶς ὁ μέγας λυτρωτὴς δὲν ἥθελε διστάσει
νὰ δώσῃ, δ.τι ἔδωκεν, εἰς τὴν αὐτοῦ εἰκόνα,
δτ̄ ἔφερεν ὁ ἀνθρώπος διγγελικὸν χιτῶνα.

15

Ὦ δύνακές μου ἀργυροῖ καὶ κρῆναι κρυσταλλώδεις,
αἴτινες δίδετε ζωὴν τὸ ἕαρ εἰς εὐώδεις
κοιλάδας, σεῖς μὲ δίδετε εἰκόνα τῆς ζωῆς μας.
Μεγάλου λιθου ἀπ' ἀρχῆς ἀφίνετε τὸ στῆθος
καὶ μετ' ὀλίγον ὁίπτεσθε ἵς τῶν θαλαισσῶν τὸ βύθος.

16

Ὦ δόξα! πόσον τυραννεῖς τοὺς νόας τῶν ἀνθρώπων,
πόσα πολλάκις αἴματα κατέβρεξαν τὸν τόπον,
ἴνα ἐκεῖνος δοξασθῇ, δστις φονεὺς τῶν ὄντων
τολμᾷ, ίνα ἐνδύεται ἀρχήν, ὃ ποία φρίκη!
ἥτις ἵς τὸν μόνον πλαστουργὸν ἀείποτε ἀνήκει.

Ἐνῷ ταχέως τὸ πτηνὸν τὰς ἀερίας σχίζει
σφαίρας, ἐνῷ καὶ ὁ ἵχθυς τὴν θάλασσαν ἀφρίζει
σκιρτῶν, ἔξαιφνης πλέκονται εἰς δίκτυα καὶ βρόχους,
τοιουτοτρόπως κ' οἱ θυντοί, κι' ἄν εἴν' εἰς ἐρημίαν,
ἔχουν τὸν θάνατον πιστήν πάντοτε συνοδίαν.

18

Ἄλλὰ ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος ζυγὸν τὸν τοῦ θανάτου
δὲν δύναται οὐδέποτε νὰ φύγῃ, τὰ δεινά του
πρὸς τί δὲν ἐλαττώνονται μὲ τὴν ἐλευθερίαν;
Πρὸς τί, διτις ἐτόλμησε τὰ πατρικὰ ἑδάφη
καὶ ὅπου κεῖνται τὰ ὄστα κ' οἱ πατρικοί του τάφοι,

19

νὰ ἀνακτῆσῃ, διατί νὰ κάμνῃ ἀνομίαν;
Μήπως δὲν ᔁχουν τὰ πτηνὰ κοινὴν ἐλευθερίαν;
Πρὸς τί οἱ δοῦλοι "Ἐλληνες, ξένοι, πεπλανημένοι,
μακρόθεν νὰ ἐπιθυμοῦν τὴν γῆν τὴν πατριαρχίν των
καὶ ἄλλοι νὰ ἀναχαιτοῦν δικαίαν τὴν ὁργήν των;

20

Πρὸς τί, ὅπότε φέρονται ὑπὸ περιεργείας
ἢ τὸ χῶμα τῶν προγόνων των μὲ πρόσχημα δουλείας,
νὰ θεωροῦν μὲ σεβασμὸν σκληροὺς τοὺς κύριούς των;
νὰ κρύπτουν καὶ τὰ δάκρυα, δταν ἰδοῦν τὸ μνῆμα
τῶν γεννητόρων, τῆς ὁργῆς τῶν δυναστῶν του θῦμα;

21

Ἐλευθερία! δνομα χωρὶς νὰ εἴναι πρᾶγμα,

τίς ἀρά γε ἐτόλμησε στὸ γῆινόν μας φράγμα
ἐκ τ' οὐρανοῦ τὸ δνομα τὸ θεῖόν σου νὰ φέρῃ;
Ἐν μόνον εἴν' ἐλεύθερον τὸ τοῦ "Ὑψίστου πνεῦμα"
ἢ Ἐωσφόρος ἔπεισε τὸν "Ἄδην μ' ἔνα νεῦμα.

AΣΜΑΤΙΟΝ Α'.

Ο Φοῖβος ἥδη τοὺς πονεμένους ἵππους
φέρ· εἰς τὸ ὕδωρ τῆς πρὸς δυσμὰς θαλάσσης.
Μικρὰ σημεῖα τοῦ λαμπροτάτου δρόμου
φαίνοντ' ἀκόμη ἐς τῶν οὐρανῶν τὴν σφαῖραν.
Βάφει μὲν χρῶμα τοὺς ἀχρωμάτους τόπους
καὶ σφένει φλόγας ὅπουθ' ἀνάψουν πάλιν.

5

Τί φεύγεις, Φοῖβε; μήπως ἔργος τὴν νύκτα
καὶ τὴν διώκεις; Πῶς ἥδυνθης δμως
νὰ ἀγαπήσῃς κόρην ὅπου δὲν εἶδες;
Αὐτὴ μὲ πέπλον κεκαλυμμένη μαῦρον
σὲ φεύγει, μόλις ἰδῇς δτ' ὀνατέλλεις.

10

Αλλὰ ἐμβαίνεις ἐς τῶν θαλασσῶν τὰ βάθη
σύρων μαζί σου καὶ τὴν ξωὴν τοῦ κόσμου,
ψυχίον δόξης τοῦ πλαστουργοῦ μας φέρων,
μόλις μᾶς λείψῃς ἡ κτίσις ὅλη θνήσκει.

15

Δὲν θνήσκει ὅχι, ἀλλὰ κοιμᾶται ἡσύχως.
Ταράττουν μόνον τὴν ἡσυχίαν ταύτην
γλυκὺν δ ἥχος τοῦ μονοτόνου φλοίσβου,
τῆς ἀηδόνος οἱ λυπημένοι φθόγγοι
καὶ θεῖον ἄσμα ἀπ' ἔρημίτου στόμα.

20

Αλλὰ κ' ἔκεινοι, γλαυκὸς νυκτεροβίον
οἱ κλαυθμοί, τάχα δὲν διακόπτουν ταύτην
τὴν ἡσυχίαν; Ναί· τὴν ταράττουν· δμως
ἔπάνω τάφου καθεξομένη λέγει
ἐς τὸν διαβάτην· «Μὴ λησμονήσγε, φίλε,
δτι ἐνταῦθα κ' ἔσù θὰ ἐπιστρέψῃς.»

25

Λαμπρέ μου Φοῖβε, ἀν εἰς τὰ ὑψη τρέχων
τῶν οὐρανῶν μακρόθεν τὸν Πλάστην ἴδης,
εἰπέ του, δτι μ' εἶδες ἔδω εἰς ταύτας
τὰς κοιλάδας, δπου τεθαμμένα κεῖνται
δστᾶ προγόνων. Εἰπέ του, δτ' ὑμνοῦσα
τὸ ὄνομά του, κλαίων τὴν γῆν ἔκείνην,
ἥτις πολλάκις δὲν ἐνθυμεῖτ', δτι εἶναι
τῆς χειρὸς πλάσμα, ἥτις βαρύνει πάντα³⁰
ἐπὶ ἀδίκων καὶ ἀπατρίδων ὄντων.

30

Νεκρὰ ἡ φύσις, ποῖον κοιμᾶται ὑπνον!
Ἐνταῦθα τάφοι, ἔκει κρημνοὶ ἀρχαῖοι
φέρουσι λύπην καὶ εἰς ἀσπλάγχνων στήθη.
Σεῖς δέ, ὃ δένδρα, πρὸς τί γελάτε τώρα;
Καὶ σύ, ὃ ὁρῦμα τῶν ἀργυρῶν ὕδάτων,
πρὸς τί μὲ ἄσμα μελῳδικὸν ἀγάλλεις
τοῦ διαβάτου τὸ πονεμένον πνεῦμα;

35

Αλλ' ὅχι· δστις ἔξενόρει, δτι τάφοι
ἔδω ὑπάρχουν προγονικῶν σωμάτων,
θὰ εἴπῃ, δτι τῆς δροσερᾶς ἔκείνης
πηγῆς δ φλοισβος ἔδιωρίσθη οὔτω,

40

45

Ἴνα μὲ ὅσμα μελαιγχολίας ολαύη
δσους γενναίους τὸ χῶμα τοῦτο κρύπτει.

Ἐτέθη, ἵνα μὲ τὸ ψυχρὸν νερόν της
εἰς τὴν πικρίαν τῶν τεθνεώτων δίδῃ
πάντοτε δρόσον.— Θεέ μου, πόσον εἶσαι

Μέγας! Φροντίζεις ἀναψυχὴν νὰ δίδῃς
κ' εἰς τὰ διστὰ ἐκείνων, οἵτινες τότε
τὸν λαμπρὸν υἱόν σου μὴ ιδόντες, μόνην
τὴν πατρίδα εἶχον προσφιλῆ θεόν των. 50

Ἄλλὰ σεῖς, δένδρα, πῶς θάλλετε τὸ ἔαρ;
Καὶ σεῖς, ὡς μύρτοι καὶ ὡς εὐώδεις δάφναι
πῶς δὲν μιρφοῦσθε μὲ τὴν τριγύρῳ φύσιν;
ἄλλ' ὡς νύμφαι μ' ἄνθη λευκὰ κοσμεῖτε
τὰς κορυφάς σας, αἴτινες πάντα θάλλουν;
Χαίρετε ἵσως διὰ τὸν θάνατόν των;
Ποθεῖτε τάχα νὰ σᾶς προσφέρουν βρῶμα
τοῦ Δωροθέου αἱ θεῖαι σάρκες; — "Οχι"
κοσμεῖτε μ' ἄνθη τοὺς εὐώδεις αλάδους,
Ἴνα μὲ τούτους σκιάζουσαι τοὺς τάφους
μὲ ἄνθη νίκης τοὺς στέφετε συγχρόνως. 60

Κι' αὐτὰ τὰ δένδρα τιμοῦν γενναίους ἄνδρας!
Σέβονται δλα τὰ ιερὰ διστὰ τῶν
καὶ δὲν τὰ φθείρει δ σαρκοφάγος σκάληξ,
ἄλλὰ δένδρων καὶ ἀδηφάγος χρόνος.
Καθείς των τάφος δὲν ἀναφύει βάτους,
ἄλλὰ τὰς δάφνας καὶ κυπαρίσσους τρέφει. 70

"Ω! πόσον οὕτως εἶναι γλυκὺ τὸ μνῆμα!
Ἄνηρ γενναῖος τὸν τύμβον δὲν φοβεῖται.

Κοίταξε, ξένε, τὰ πάλλευκα διστὰ τῶν·
Κοίταξε· βλέπεις δτι τῶν νώτων δλα
ὑπάρχουν σῶα; ἄλλὰ αὐτὰ τοῦ στήθους
βλέπεις πῶς εἶναι μὲ σίδηρον κομμένα;
Ἴσως ἡ λόγχη αἰμοχαροῦς Ῥωμαίου,
ἔβαφη ἐνταῦθα· ἄλλ' ἵσως αὐτὸς τοῦτος,
δστις ὑπάρχει ψυχρὸς καθὼς δ πάγος,
βλέπων τὴν πτῶσιν τῆς φίλης του πατρίδος,
ἔμπηξε ξίφος τὸ διδύνον του στήθος,
Ἴνα μὴ βλέπῃ τοὺς εὔτελεῖς ἔχθρούς του. 80

Ώ ποῖα στήθη εἶχες, πατρίς μου, τότε
καὶ ποῖα τώρα! καθεὶς ἐκείνων ἦτο
πρόθυμος πάντα πρὸς τὸ καλὸν τῆς φίλης
πατρίδος· οὕτοι, ἀν ἥμποροῦσαν, ἵσως
ἥθελον δίψει ἐκ θεμελίων ταύτην! 85

Λευκάδιε, δστις περιπατῶν βαρύνεις
τῶν θείων σου πατέρων τοὺς κωφοὺς τάφους,
ἄνοιξον ἔνα καὶ θὰ ιδῆς ἀμέσως
ταράττουσα τὴν κόνιν ψυχὴ γενναία
νὰ ἔκβῃ ἐκεῖθεν· ἄλλὰ ἔκβαίνει τότε,
διότ' ἡ φύσις τὴν ἀναγκάζεις εἰς τοῦτο.
Πρέπει νὰ φέρῃ πρὸς τὸν Θεὸν τὸ βῆμα,
Ἴνα τὸν δεῖξῃ, δσας τὸ στήθος ἔχει
οὐλὰς ἀρχαίας πληγῶν ἀρχαιοτάτων.
Ἄλλὰ καὶ τότε ψιλὴ φωνὴ θὰ εἴπῃ. 90

75

80

85

90

95

5

«Πατρίς, σ' ἀφίνω, 'σ τὸν οὐρανὸν ὑπάγω».

100

·Οσμὴν ἔκπεμπει, κάθε πατρὸς τὸ πνεῦμα,
λιβάνου, δάφνης καὶ ἄρωμάτων ἄλλων.
Νεάζει πάντα καὶ τὸ πυρῶδες βλέμμα
τοξεύει φλόγας Ἐλευθερίας φίλης.
Κλεισμένα ἔχει τὰ δόδαλά της χεῖλη,
ἄλλὰ νομίζεις, δτὶ σὲ λέγει ταῦτα:
« Μακρὰν ἐδῶθεν, μακρὰν τῶν τόπων τούτων,
» εἰς ἄλλους τάφους εἰς ἄλλην γῆν τὸ πτῶμα
» κρύψατε ἥδη τοῦ νέου Λευκαδίου».

105

·Ακοῦτε, φίλοι συμπατριῶται, οὕτε
τὰ σώματά μας δὲν θέλουσι μαζί των
οἱ πρόγονοί μας. — ·Οστᾶ δεδουλωμένων
μὲ ἐλευθέρων δὲν κατοικοῦν ἐντάμα.

110

Λάβετε, φίλοι, τόσον λαμπρὰ μνημεῖα,
λάβετε, δσα δστᾶ εἶναι διχμένα
ὑπὸ ἐκείνων δσοι ἔξωρυξαν τοὺς τάφους,
ἶνα ἀνεύρουν πολύτιμόν τι σκεῦος.

115

·Άλλὰ ἐκεῖ δὲν εἶναι παρὰ δοχεῖα
θερμῶν δακρύων ἀπ' ὁφθαλμοὺς ὁευσάντων,
οἵτινες κρίκαυσ τῶν δουλικῶν ἄλυσων
ποτὲ δὲν εἶδον. — "Ας μὴ ὑπάρχουν τώρα
ἐν μέσῳ βώλων ἀροτρευθείσης γαίας.

120

Λάβετε ταῦτα καὶ ἀν ποτὲ σᾶς λείψῃ
δ λιβανος καὶ πλέον τὰς κατοικίας
τοῦ θεοῦ μας οὗτος μὲ καπνὸν δὲν κρύπτει,
τρύψατε ταῦτα καὶ μεταχειρισθῆτε

125

εἰς τοὺς ναούς σας ἀντὶ λιβάνου ἄλλου
δστᾶ προγόνων. — Δὲν θ' ἀποβάλλῃ ταύτην
τὴν προσφοράν σας τὸ Παντοκράτορ πνεῦμα.

·Άλλ' ἥλθ' ἡ νύκτα. ·Ἐν μέσῳ τῶν προγόνων

130

δς μείνω ἥδη. Σκιὰ πατέρος, δχι,
φρικτὴ δὲν εἶναι. ·Ἐντὸς ὀλίγου δλοι
ἔδω ἐκβαίνουν καὶ ὅμιλοιν κρυφίως.

Λαμπροὺς ὡς ἀστρα εύώδεις ὡς τὰ δόδα
θὰ τοὺς ίδω. — Ψυχή μου, θάρρει. — "Ας μείνω
εἰς τὰς εύώδεις δίζας τῆς δάφνης ταύτης.

135

ΑΙΣΜΑΤΙΟΝ Β'

Ίδου τὸν ὑπνον ἡ ἀδελφὴ τοῦ Φοίβου
ἀφίνει πλέον, καὶ μὲν χιτῶνα ἔνον
τὰς γλαυκὰς φωτίζει τὸ οὐρανοῦ κοιλάδας.
Βαδίζει μόνη ἢ τοῦ ἀπεράντου χάους
τῆς ἐρημίας. Πλησίον της δὲν θέλει
τοσούτων διορυφόρων ποτὲ κανένα,
λυπεῖται δτι, ὅπότε ὑπνώτε ἡ φύσις,
τότε ἐμβαίνει εἰς τὸν γλυκύν της δρόμον.

5

Ἐὰν ἐξέλθῃς πρὸς τὸ πρωΐ τὸ ἔαρ,
θὰ ἴδῃς δλα καὶ δόδα καὶ ὑακίνθους,
κρίνους καὶ ἵα, μύρτους καὶ εὐώδεις δάφνας,
φερούσας δσα τὴν παρελθοῦσαν νύκτα
δάκρυον ἀφῆκαν τὰ θεῖα βλέμματά της.
Μὲ ταῦτα βρέχει τῶν δροσερῶν ζεφύρων
τὰς πτέρυγας καὶ οὗτοι τινάσσοντές τας
ὅπτουν τὴν δρόσον ἢ τὰς παρειὰς ἐπάνω
ἐραστῶν νέων, δποὺ κοιμῶντ' ἡσύχως
ὑπό τι δένδρον εἰς δύακα πλησίον.

10

15

20

Χλωμὰς ἀκτῖνας πρὸς τί, σελήνη, δίπτεις;
Ἐπιθυμεῖς, ἀστρον, τῶν θνητῶν τὸ βλέμμα
νὰ δύναται νὰ βλέπῃ τὰ σεπτά σου κάλλη;
ἢ συμμορφοῦσαι μὲ τὴν λοιπήν μας φύσιν;

Τώρα ἡσύχως ἢ ἀηδῶν καλύπτει
μὲ τὰ πτερά της τοὺς νεοσσούς της δλους.
Αἱ πτέρυγές της εἶν' ἀνοικταὶ καὶ ἔγγιζουν
τοῦ μικροῦ της οἴκου τὰ στρογγύλα χεῖλη.
Βλέπεις κανένα τῶν τρυφερῶν της τέκνων
τὴν κεφαλὴν πολλάκις θερμὴν ἀκόμη
προβάλλον, νὰ φιλῇ τῆς μητρὸς τὸ στόμα,
ἥτις δὲν βλέπει παρ' εἰς ἐσέ, σελήνη!

Συχνὰ τοὺς τόσον ἡμέρους ὁφθαλμούς της
κλείουν αἱ χεῖρες τοῦ γλυκεροῦ Μορφέως.
Ἄνοιγει πάλιν τὸ βλέμμα της ἡσύχως
καὶ ἐμπνεομένη ὑπὸ τοῦ θείου ζήλου,
ψάλλει συγχρόνως τὸ λυπηρόν της ἄσμα.

Εὔτυχη ζῷα! πόσον ἀθῷα εἶσθε!
Φροντίδες δόξης ποτὲ δὲν σᾶς ταράττουν,
μόνον ἢ τὸν νοῦν σας ὃ πλαστουργὸς ὑπάρχει
καὶ ἡ φωλεά σας. — Ὁλίγα πρὸς ἐκεῖνον
ὅπου ταράττουν τὸ τῶν ἀνθρώπων πνεῦμα.

Ω πῶς, σελήνη, ἢ τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου
φέρεις ταχέως τὸ ἀσθενές μου πνεῦμα!
Πῶς τώρα βλέπω τοῦ οὐρανοῦ τοὺς δρόμους,
οἵτινες φέρουν εἰς τοῦ Ἐδέμ τοὺς κόλπους!
Βλέπω τὴν θείαν λαμπρότητα τοῦ Ὄντος,
δὲν βλέπω ὅμως τὸν Κύριον τῶν Ὄντων.
Ἀλλ' εἶναι ἔνον; — Ὁχι· κανεὶς δὲν πνέει
ἄφοι τὸν πλάστην ἰδοῦν τὰ βλέμματά του.

Κι' ὁ νοῦς μου ὥσαύτως, ἀνὴρ θελε τολμήσει
νὰ ἐρευνήσῃ, ποῦ κατοικεῖ. Τίς οἶδε,
τίς κεραυνὸς φλογώδης θελε καύσει
τὰς πτέρυγάς του καὶ τὸν βιάσ' ἀμέσως,
ὅτεν ἔξηλθε, νὰ μὴν ἔξελθῃ πλέον.

50

Ἄλλὰ τί ἥχοι ἀρμονικοὶ προσβάλλουν
τὴν ἀκοήν μου; Εἴν' αἱ δροσόεις αὗραι,
αἵτινες σείουν τῶν πτελεῶν τὰ φύλλα,
ἢ εἰν' ὁ φλοισθος τῶν δροσερῶν ὑδάτων,
ὅπου ποτίζουν τῶν εὐθαλῶν δενδρώνων
τὰς χρίζας; "Οχι... ἀλλ' αἱ σκιαὶ ἀφίνουν
τὰ μνήματά των ἐνῷ συγχρόνως ψάλλουν.

55

60

"Ιδοὺ ἀνοίγουν αἱ τελευταῖαι κλῖναι
μόλις ἡκούσθη τ' ἀλέκτορος τὸ κράσμα.
"Ω, πόσα πλήθη ἀνδρῶν ποὺ δὲν ὑπάρχουν!
Πόσαι σκιαὶ! Ἐκάστη φέρει πέπλον
λευκόν, ὡς εἶναι αἱ πτέρυγες τῶν θείων
τοῦ πλαστουργοῦ ἀγγέλων, λευκόν, ὡς εἶναι
τοῦ Ἀβραὰμ ἡ κόμη ἐντὸς τῶν κόλπων
τοῦ Παραδείσου, λευκόν, ὡς ποτε ἦσαν
τῆς τοῦ Ἀδὰμ συζύγου τὰ στήθη, δτε
δὲν εἶχε ἀπλώσει τὰς ἀπαλάς της χειρας
εἰς τὸν θανατηφόρον καρπὸν τοῦ δένδρου.

65

70

"Οσους, ὅπότε ἔχων γυμνὸν τὸν πόδα
ἐντὸς τοῦ δάσους ὁ τρομερὸς Ἰσμένος
εἶδε νὰ ἔκβουν ἐκ τῶν σκηνῶν τοῦ Ἀδου

— 70 —

δαίμονας, τόσας βλέπω σκιὰς ἔξαιφνης
μὲ χαρὰν ν' ἀφίνουν τὸν πικρόν των τάφον.

75

Λόγους πολλοὺς καὶ ἀσπασμοὺς ἀκούω.
Ἡ μία τρέχει καὶ ἀπαντᾷ τὴν ἄλλην.
Κινεῖτ' ὁ πέπλος καὶ τὰς ἡσύχους αὔρας
ταράπτει. Αὕται εὐθὺς ἐνταῦθα φέρουν
σ' ἐμὲ λιβάνου καὶ ἀρωμάτων ἄλλων
ὄσμην εὐώδη.—"Ο δὲ ἀτμὸς ἔκεινος,
τὸν ὄποιον βλέπω υπ' αὐτὸ τὸ δένδρον,
ἐν μέσῳ τῶν χλωμῶν καὶ νεκρῶν ἀκτίνων,
τί ἄρα εἶναι; "Ισως κανένα πνεῦμα
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀσωμάτων ὃντων
ἔκβηκε μόνον καὶ περιτρέχει ἐνταῦθα.
Πετοῦν ἀτάκτως καὶ δὲν ἀκούω πτῆσιν.

80

Ἡ μία θέλει μὲ στέφανον νὰ στέψῃ
τὴν ἄλλην, δμως ὁ στέφανός της πίπτει,
κι' αὐτὸν τὸν κτύπον ἀκούω πρῶτον τώρα.
Τρέχουν πολλάκις εἰς τὴν πλησίον βρύσιν
κ' ἔκει, γελῶσαι, μία δαντίζει ἄλλην,
ἄλλὰ τὸ ὄδωρ δὲν βρέχει οὐδεμίαν.

85

"Ολ' αἱ δανίδες πίπτουν σ' ἐμένα, δστις
ἐντρομοὶς βλέπω τὰς σκηνάς των ταύτας.
"Ιδρὼς ἐφ' δλα τὰ παγωμένα μέλη
δέει κ' ἐνοῦται μὲ τὸ νερὸν ἔκεινο.
Πάλλ' ἡ καρδία... ἀκινητεῖ τὸ βλέμμα...

95

"Ἐξελθε, Φοῖβε· τάχυνον τώρα πλέον

100

— 71 —

καθὼς διώκεις, δσας δμίχλας εῦρης,
οὔτω καὶ ταύτας ν' ἀπομακρύνῃς ἔλα.
‘Ανοίξατ’, ὅραι, τὰς χρυσωμένας θύρας,
ὅψατε δόδα ἐμπρὸς τοῦ θείου κάρρου,
ὅ, πόσας, νύκτα, κρύπτεις σκιὰς φρικώδεις!

105

‘Αλλὰ τί βλέπω! ἔρχονται δὲ ἐνταῦθα.
Πνεύματα θεῖα! φέρω τὸ σῶμα ἀκόμη,
δὲν ἥλθ’ ἡ ὥρα νὰ ἐνωθῶμεν. ‘Οταν
καὶ ἔγῳ αὐξήσω τὸν ἀριθμόν σας, τότε
μὲ σᾶς θὰ τρέχω εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας.
Νὲ ἀκολουθήσω τώρα τὰ βήματά σας
μὲ ἐμποδίζουν αὗται αἱ βαρεῖαι σάρκες.
‘Αφήσατέ με μόνον, φύγετε φίλαι,
τὴν ἐρημίαν τῆς συνοδίας ταύτης
κάλλιον θέλω· ἀφήσατέ με μόνον.

110

115

‘Αλλά; τις εἶπε; . . . « μὴ ἀγνοεῖς εἰς ποίας
» ἄλλοτε σάρκας ἐκατοικοῦμεν τάχα; »
“Οχι . . . ἔξενρω· ναί, σᾶς γνωρίζω δλας·
τῶν θείων μου προγόνων αἱ σκιαὶ εἴσθε.
“Εχω, ναί, ἔχω εἰς τὰς θερμάς μου φλέβας
τινὰς ὁνάδας τοῦ θείου αἴματός σας.
Καὶ σύ, ὦ πνεῦμα, ὅπον γελᾶς, τίς εἴσαι;

120

» Εἶμ’ ἡ σκιὰ τοῦ Δωροθέου, φίλε
» καὶ μὴ τρομάσσῃς· ἥδη ἐν μέσῳ είσαι
» τῶν διζῶν ἐκείνων, ἀφ' ὧν βλαστάνουν
» δσοι ὑπάρχουν ·ς τὴν χώραν ταύτην τώρα».

125

— 72 —

Σκιὰ τοῦ Δωροθέου, ὃ πόσην δίδεις
εἰς τὸ νεκρόν μου πνεῦμα ζωὴν καὶ θάρρος!
Μένω, ναί, μένω, μὲ σᾶς ἔδω τὴν νύκτα.
Καθίσατ’ δλοι ὑπὸ τὴν δάφνην ταύτην,
ἔλθε σιμά μου, τοῦ Δωροθέου πνεῦμα
καὶ δεῖξε μου δλους τοὺς σεβαστοὺς προγόνους,
οἵτινες τώρα καθὼς ἀτμοὶ ὑδάτων
μὲ τριγυρίζουν καὶ μειδιοῦν καὶ χαίρουν.
Εἰπέ μου δ, τι καθεὶς αὐτῶν τὸ πάλαι
ἐπραξε μέγα. Εἰπέ μου ποῦ καθεὶς των
ἔλαβεν δσας πληγὰς ἀκόμη φέρει.
“Ετρεμα πρῶτον, ὅλλα δὲν τρέμω πλέον.

130

135

Τοιουτορόπως, δταν ἀνοίγουν πρῶτον
τοὺς σφραγισμένους ὁφθαλμοὺς τὰ τέκνα
τοῦ ἀετοῦ, καὶ ἵδουν τὸ ψηριῶδες
τοῦ βλέμματός του, τὸ σκληρόν του ὁύγχος
καὶ τῶν ὄνυχων τὸ ὅξυ, τρομάσσουν
καὶ ἐπιθυμοῦν ματαίως πτερὰ νὰ εἶχον,
ἀλλ’ δταν ἵδουν, δτι αὐτὸς τοῖς φέρει
τροφὴν καὶ δτι μὲ τὰ σκληρὰ πτερά του
νὰ ἀποτρέψῃ πάσχει κι’ αὐτὴν τὴν δρόσον
μήπως ψυχράνη τὰ φίλα νεογνά του,
τότε γνωρίζουν, δτ’ ὁ πατὴρ δὲν εἶναι
σκληρὸς ·ς τὰ τέκνα, καὶ ἀμερίμνως πλέον
κοιμῶνται ἐν μέσῳ τῶν ποδῶν ἐκείνων
δποὺ ἐν πρώτοις ἐτρόμαζον μακρόθεν.

140

145

150

··Η νύκτα, βλέπεις, μὴ φοβουμένη πλέον

— 73 —

τὸν Φοῖβον ὁίπτει πυκνὰς σκιὰς καὶ μαύρας.

Σκοτεινοτέρα εἶναι τῆς ψυχῆς ἔκείνου,

ὅστις πολλάκις ἐνέβαψε τὴν χεῖρα

εἰς συγγενῶν τὸ αἷμα. — "Αρχισε πλέον

καὶ μὴ φοβησαί: εἶναι μακρὰν δὲ Φοῖβος.

"Ο Ἐωσφόρος θέλει μᾶς προμηγύσει

τὴν ἔλευσίν του πρὸν σᾶς ἀφήσω φίλαι.

155

160

Ο ΦΘΙΣΙΚΟΣ

« Θεέ μου, πόσον ἵσχνευσα! Τὸ νεαρόν μου στῆθος
» κατήγησε κατάξηρον, ψυχρὸν ὡς τάφου λίθος.
» Μία φλόγα ἀκαταδάμαστος τοὺς πνεύμονάς μου καίει,
» ἔξηρανε τὸ σῶμά μου, ἔκαυσε τὰ ὄστρα μου
» καὶ ὁ ὀφθαλμός μου πρὸ πολλοῦ δὲν δύναται νὰ κλαίῃ.
» Ή φλόγα μου ἀπερρόφησε καὶ αὐτὰ τὰ δάκρυά μου.
» Ἐλπίζω, ἐλπίζω πάντοτε ὃ τοῦ μνήματος τὴν δρόσον,
» ἀλλὰ ὡς πόσον μάταια θὰ τὴν προσμείνω, ὡς πόσον;

» Τὰ φύλλα πλέον ἥρχισαν κατάξηρα νὰ πίπτουν
» ἥρχισαν καὶ αἱ κυπάρισσοι τὰ μῆλά των νὰ ὁίπτουν
» καὶ νὰ τὸ ἀφίνουν νὰ κυλοῦν ἐπάνω τῶν μνημάτων
» καὶ ἐγὼ νεκρὸς ἀπὸ πολλοῦ δὲν δύναμαι νὰ πέσω,
» δὲν δύναμαι νὰ κοιμηθῶ ἐν μέσῳ τῶν φυμάτων
» τῆς μελαιγχολικῆς γλαικός: δὲν δύναμαι νὰ θέσω
» τὴν ἔρημήν μου κεφαλὴν ἐπάνω εἰς ἄλιγον χῶμα,
» δὲν δύναμαι διὰ παντὸς νὰ κλείσω αὐτὸς τὸ στόμα.

» "Οτε τὴν νύκτα ἡ ἥσυχος καὶ ἀργυρᾶ σελήνη
» τῆς κυπαρίσσου τὴν σκιὰν ἐπὶ τῶν τάφων χύνῃ,
» ὅτε ἀκίνητος καὶ ἐγὼ εἰς τὸ νεκροταφεῖον
» τὴν βλέπω ἔκείνην τὴν σκιὰν βουβήν καὶ μακρυτάτην
» νὰ ἀριθμῇ μὲ προσοχὴν τὸν ὄχλον τῶν μνημείων

» ὅποὺ τῆς ἐπαράδωσεν ἡ τύχη νὰ φυλάττῃ
» μὲ φαινεται, δτι μὲ ζητεῖ· ἀλλὰ κι' αὐτὴ θὰ πέσῃ,
» πρὸν εἰς τὸν φίλους τάφους τῆς τὸν τάφον μου προσ-
[θέση].

Ο δυστυχής, καθήμενος σιμὰ 'ς τὴν παραλίαν,
ἐκοίταξε τὴν θάλασσαν εἰς ἄκραν ἥσυχίαν
καὶ μετ' ὀλίγον ἥρχισε πάλιν ν' ἀναστενάξῃ.

Ἡ ἀλκυῶν μ' ἀνησυχίαν 'ς τὸν αἰγιαλὸν φωνάζει
κ' εἰς τὰς λυπηρὰς κραυγάς της ἔκει πέροιν 'ς τὴν κοιλάδα
ἀποκρίνεται δ ταῦρος μὲ μυκήματα βροντώδῃ
καὶ τὴν θάλασσαν σκεπάζει μία νεκρικὴ μαυράδα.

Ο ἀηρ ἐπισωρεύει πυκνὰ νέφη καὶ ζοφώδη.
Βέβαια τὴν νύκτα ταύτην τὰ στοιχεῖα θυμωμένα
θὰ ταράζουν καὶ τὴν σκόνιν καὶ ὅστα τὰ γυμνωμένα,
ποὺ ἀναπαύοντ' αἰωνίως εἰς τὰ σκοτεινὰ μνημεῖα.
Βέβαια θὰ ἀποσβήσουν 'ς τὰ βουβά νεκροταφεῖα
καὶ τὰς νεκρικὰς λυχνίας,
ποὺ ἀνάπτομεν ἐν μέσῳ τοῦ θανάτου τῆς σκοτίας.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΝ ΜΟΥ ΠΑΓΚΑΛΟΝ

Ἐγόγγυζον οἱ λαίλαπες, ἀπ' τὰ φρικτά των στήθη
φρικωδεστέρα ἀλλη φλὸξ πώποτε δὲν ἔχυθη.
Ο μαῦρος Νότος κι' ὁ Βορρᾶς, ως ἔχιδναι σφυρίζουν
καὶ τὰς πτελέας φεύγοντες σκληρότατα μαστίζουν
Βροντᾶς καὶ πίπτει ὁ κεραυνός, βροντᾶς καὶ πίπτει πάλιν, 5
σχίζων τὰ σπλάγχνα τῶν νεφῶν καὶ τὴν ἀνεμοζάλην.

Αχ ! πόσον ἐπεθύμησα κ' ἔγὼ νά 'μαι πτελέα,
νά 'μαι πτελέα ἔρημη ψιλὴ καὶ γηραλέα,
νὰ δέχωμαι 'ς τὰ νωτά μου τὰς κρούσεις τῶν στοιχείων,
ν' ἀφίνω μόνον ἐπ' αὐτῶν μερῶν τῶν ἐπιγείων 10
τὰς μακρυτάτας δίζας μου· καὶ μὲ τὴν κεφαλήν μου
νὰ πλησιάζω πάντοτε τὸν μέγαν ποιητήν μου,
νὰ ἀναπνέω τοὺς ἀτμοὺς ἀνάμεσα 'ς τὰ νέφη,
νὰ βλέπω καὶ τὸν λαίλαπα ἀγρίως νὰ μὲ στέφη.

Ἐγόγγυζον οἱ λαίλαπες. Καὶ τοῦτο τί με μέλλει; 15
Ἐὰν ἡ φλὸξ τοῦ οὐρανοῦ τὴν κεφαλήν μου θέλῃ
δὲν τὴν εύρισκει πανταχοῦ;... Μονήρης τότ' ἐκβαίνω
καὶ εἰς τὸ δάσος τὸ βαθὺ δρυμητικὸς ἐμβαίνω.

Ω φίλε, πρό τινος καιροῦ ἡ καθαρὰ πρωΐα,
ο αἴθριος ὁ οὐρανός, σελήνη ἡ γλυκεῖα,

20

δὲν τέοπουν τὴν καρδίαν μου. Ἀνάμεσα ὃς τὰ δάση
ὅ νεφελώδης βίος μου ἄμποτε νὰ περάσῃ !

Ἐπιθυμῶ καλύτερον τοῦ κεραυνοῦ τὰ βέλη
ὃς τὴν ἀκοήν μου νὰ κροτοῦν, παρὰ τὰ θεῖα μέλη
τῆς ἀηδόνος. Ἀλλὰ ποῦ, ποῦ εἰν' ἡ Ἐλβετία ;
Ποῦ εἰν' ἔκεινη ἡ ψυχρὰ τῆς Φρίκης κατοικία ;
Ἐκεῖ, ἐν μέσῳ παγετῶν καὶ βράχων καὶ χιόνων,
τριγυρισμένος πάντοτε ἀπ' τὴν σκιάν μου μόνον,
ἔβαδιζα μὲ σταθερὸν μὲ ἀσφαλὲς τὸ βῆμα
καὶ μ' δλον τοῦτο, οὔτ' ἔκει δὲν εῦρηκα ἐν μνῆμα, 25
ἔκει, δποὺ κρημνίζονται μυρία ὅρη πάγου
μὲ ταραχὴν κολάσεως, μετὰ φρικτοῦ πατάγου,
ἀφίνοντα ὀπίσω των φόνον καὶ ἐρημίαν,
ὅτε ἐπέρασα καὶ ἔγω τὸ πᾶν εἰς ἡσυχίαν
μ' ἐπεριγέλλα μειδιῶν. Μ' ἄφινε νὰ περάσω.
Μὲ εὐσπλαγχνίσθη ἡ μοῖρά μου καὶ θέλει νὰ γηράσω.

Μέσ' ὃς τὰ ζοφώδη σπήλαια, μεσ' ὃς τῶν κρημνῶν τὸ
[στόμα

ποτέ μου δὲν ἐπάτησα τοῦ τάφου μου τὸ χῶμα.

Τοιουτορόπω καὶ προχθὲς ὃς τοὺς κεραυνοὺς ἐν μέσῳ,
ὃς τὴν κεφαλὴν μου κανενὸς τὴν φλόγα νὰ καλέσω 40
δὲν ἥδυνήθην. Ἡ βροχὴ κατέπιπτε ὁαγδαίᾳ
καὶ ἔμαστιζε τῶν πτελεῶν νῶτα τὰ γηραλέα.
Σ τὴν χεῖρά μου ἔβασταξα ψυχρὰν καταβρεγμένην
δσιον βίβλον ιεράν, θεόθεν ἐμπνευσμένην.
τοῦ Μιτζκεβίτεζ τὰ ἄσματα. Ω φίλε μου, ἀγνοοῦσα, 45
ὅτι μ' αὐτὴν τὸν θάνατον εἰς μάτην ἔζητοῦσα.
Ο οὐρανὸς δὲν δύναται ποτὲ νὰ κατακάψῃ,

δ, τ' εἰπ' εἰς τὸν προφήτην του ἔδω ὃς τὴν γῆν νὰ γράψῃ.
Κ' ἔκεινος εἶναι δυστυχής ! Καὶ τίς θνητὸς δὲν εἶναι ;
Ποῦ κεῖνται τῶν προγόνων του αἱ παγωμέναι κλῖναι 50
καὶ ποῦ τὸν βίον του αὐτὸς ὀλήτης ἀφανίζει.
Πλανᾶτ' ἔδω, πλανᾶτ' ἔκει, μαραίνεται κι ἀσπρίζει·
ὃς τὴν ἐμπνευσμένην του φωνὴν εὐφήμησ' ὁ Γαλάτης,
μόνον εὐφήμησ' ὁ δειλὸς τοῦ ἔθνους του προστάτης !

Κι ἄν ἔγω καὶ σύ, ὕ φίλε μου, μονήρεις, πλανημένοι, 55
ἀπὸ τὴν πάτριόν μας γῆν εἴμεθ' ἔκριζωμένοι.
Καθὼς ἔκεινο τὸ φυτόν, ποὺ ἔρημον αὐξάνει
ὃς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, ἀφεύκτως θ' ἀποθάνη,
ἄν τὸ φυτεύσης ὀλλαχοῦ. Πάντα συνηθισμένον
εἰς τὰς σταγόνας τῆς αὐγῆς νὰ κολυμβῆ βρεγμένον, 60
ἔκει θὰ εῦρῃ κεραυνούς, ἀνέμους καὶ χιόνας
καὶ πεπνιγμένους ὃς ἀκανθῶν ἀγρίους λεγεῶνας
θὰ τήκεται, θὰ μαρανθῇ, τὴν κεφαλὴν θὰ κλίνῃ.
Οπου οἱ τάφοι οἱ πατρικοί, ἔκει εἶναι καὶ ἡ εἰρήνη.

Ἄχ ! πότε πάλιν νὰ ἴδω τὸ πατρικόν μου χῶμα, 65
νὰ προσκολλήσω ἐπ' αὐτοῦ τὸ νεαρόν μου στόμα
καὶ νὰ δακρύσω ἀπὸ χαράν ! Ἄχ ! πότε νὰ καθίσω
ἐπὶ ἀρχαίου μνήματος ! Ἄχ, πότε νὰ φιλήσω
τὰ θεῖα τῶν προγόνων μου ὅστα τὰ σαπημένα
κι ἀν εἶναι κι ἀπὸ τοὺς σκώληκας τῆς γῆς τετρυπημένα. 70
Εἰς τὰς σχισμάδας π' ἀγοιξεν ἐπάνω των δ χρόνος
θὰ προσκολλῶ τὸ στόμα μου καὶ θὰ νομίζω μόνος
ὅτι φιλῶ τὰ ὁδαλὰ μιᾶς παρθένου χείλη.
Αὐτὰ θὰ εἶναι οἱ συγγενεῖς, αὐτὰ θὰ εἰν' οἱ φίλοι

καὶ καθ' ἐκάστην μετ' αὐτῶν θὰ ἐκφωνῶ δικρύων.
75
"Αφες με, κόσμε, ἥσυχον ἐν μέσῳ τῶν μνημείων
νὰ τρέφωμαι εἰς τὴν σκιὰν τῆς μαύρης κυπαρίσσου,
ἀνάμεσα τῶν μυρδινῶν, ἐν μέσῳ τοῦ ναρκίσσου,
νὰ ἔχω προσκεφάλαιον ἐν κράνιον ἀρχαῖον
καὶ κλίνην νᾶχω δροσερὰν ἐν μνῆμα γηραλέον.
80
"Άλλ' εὔτυχής, ἀν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ λίθου ποὺ θὰ κρύπτῃ
τὸ παγωμένον πτῶμά μου, ἄν ἥκουα νὰ όπιτῃ
ἐνίστε κι' δ' Πάγκαλος όδων τινὰς δεσμίδας,
μαζὶ μὲ τῶν δακρύων του τὰς δροσερὰς όανίδας.

A MONT-MARENÉY

— 80 —

... liposomas que se han formado
se desprenden de la membrana y se
depositan en el suero, en donde
se multiplican y se multiplican.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΑ ΑΓΓΕΛΟΝ ΣΟΥΝΔΙΑΝ

Γύναι ! τί κλαίεις, διατί πενθοφορεῖς στενάζεις ;
Πρὸς τί ἔναγκαλίζεσαι, ἀσπάζεσαι τὸ μνῆμα ;
Τίν' ἄγγελον ἐκ τῶν σκηνῶν τοῦ οὐρανοῦ σὺ κράζεις ;
Μήπως θρηνῇς, ὅτ' ἀρά γε ἐπρόσφερον ὡς θῦμα
τινά σ', αἱ Μοῖραι, συγγενῆ τὸν ἀδηφάγον χρόνον 5
καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαχθῆς τῶν σκληροτάτων πόνων
ἐπικαλεῖσ' ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

τοῦ Μιχαὴλ τὸ φλογερὸν ξύφος, χωρὶς νὰ τρέμῃς ;
Ἄλλὰ αὐτὴ ἡ πλάστιγξ σου, ἥτις πρὸ τῶν ποδῶν σου
κεῖται δεικνύει φανερά, ὅτι σὺ εἶσ' ἡ Θέμις, 10
ἄλλὰ πῶς τόσα δάκρυα βρέχουν τὸ πρόσωπόν σου,
ἐνῷ σὺ βλέπεις σοβαρῶς μὲν ἀδάκρυτον τὸ βλέμμα
νὰ δέουσι καὶ χείμαρροι ἀπὸ ἀνθρώπων αἷμα,
ώς ἂν αὐτὸν ἦσαν ἐκ νεροῦ.

Θεά, ἥτις τὸν θρόνον σου τοῦ πλαστουργοῦ πλησίον 15
ἥγειρες ἀδαμάντινον, τίνα σου δορυφόρον
ἐπικαλεῖσαι ἀρά γε νὰ ἔλθῃ ἐκ τῶν θείων
τοῦ στερεώματος χωρῶν τοῦ Παραδείσου ὅρων,
τίνα φυλάττῃ ἰσχυρῶς τὸ σῶμά σου, καθ' ὅσων
εἴν' ἵκανοὶ νὰ λάβωσι τόλμην καὶ θράσος τόσον 20
νὰ σ' ἔξυβρίσωσί ποτε.

Τὰ δάκρυα σ' ἐπότισαν τόσον τὸ μαῦρον χῶμα,
ὅστε ή φύσις ἥρχισε τὰ χόρτα της νὰ φύῃ
τριγύρω σου. Τὰ ἄψυχα μὲ δακρυσμένον ὅμμα
σὲ βλέπουν καὶ ὁ ἥλιος ἔγείρεται καὶ δύει 25
τὰ βλέμματά του πάντοτε καλύπτων μὲ νεφέλας.
Μελαγχολεῖ διὰ ἐσὲ καὶ τὸ λαμπρόν του σέλας
πνίγεις τὸ ὑδωρ τῶν νεφῶν.

Ἄδικως, δχι, δὲν θρηνῶ· οὔτ' ἐκ τῶν οὐρανίων
ἀγγέλους κράζεις, ἀλλὰ φιλῶ τὸν Ἀγγέλου μου τὸ μνῆμα. 30
Τὸν Ἀγγελὸν ἔγω θρηνῶ, ὅστις τῶν ἐπιγείων
σκηνῶν ἀπῆλθεν· ἔγινε νέος ἀκόμη θῦμα.
Ἐνταῦθα κλείεται ψυχρὸν καὶ ἀφωνον τὸ πτῶμα
εἰς τόπον δπου ὁ ἀὴρ δὲν βάφεται μὲ χρῶμα,
ἀλλ' εἶναι ἀείποτε τυφλός. 35

Πάντοτε ὑπῆρξεν ὀπαδὸς τῶν θείων μου δογμάτων.
Πάντοτε ἔκήρυττεν ἐμὲ φιλόστοργον μητέρα.
Ἐκ τῆς πηγῆς μου ἥρχισε τῶν καθαρῶν ναμάτων
ν' ἀρύεται· ὅτε ἀνέπνευσε τὸν καθαρὸν ἀέρα
τῆς γῆς, ἥτις ἐποδόσφερεν ἀσυλον τὸν Αἰνείαν· 40
σκληρὰ κατεπολέμησε πάντα τὴν Ἀδικίαν
καὶ ἐνόμισε τοὺς ὀπαδούς . . .

Ἄλλα . . . σιώπα . . . τί φωνὴ ἐκ τοῦ μαρμάρου ἐκβαίνει,
μὲ φαίνεται· διὰ ὅμιλει τὸν Ἀγγέλου μου τὸ στόμα.
— «Ο θάνατός μου, ως θεά, πολὺ μή σε πικράνη. 45
» Μή με θρηνῆς, μὲ ἐκάλυψε πολὺ ἐλαφρὸν τὸ χῶμα,
» τοῦ Παραδείσου αἱ σκηναί μέ εἶναι κατοικία

» καὶ διορυφόροι μου πιστοὶ λάμψις ἡ οὐρανία
καὶ τῶν ἀγγέλων οἱ χοροί.

» Μή με θρηνῆς, δὲν ἔτεμε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου 50
» τὸ λεωμένον δρέπανον τοῦ τρομεροῦ θανάτου,
» ἀλλά με παρεκίνησε θερμῶς πρὸ τῆς φυγῆς μου
» ν' ἀκολουθήσεις ὁ Μιχαὴλ τὰ θεῖα βήματά του.
» Ἄλλ' ἂν ποτέ μὲ ἡγάπησες τὸν παρελθόντα χρόνον
» γίνου τροφὸς τοῦ τέκνου μου, μὴ τὸ ἀφῆσῃς μόνον, 55
μὴ τὸ ἀφῆσῃς δροφανόν».

— Μὴ φεύγῃς! Ἀγγελε, ἀλλὰ πρόσμειν ἀκόμη, μαῖνε.
Μὴ φεύγῃς, μὴ καταφρονῇς τὴν δυστυχῆ μητέρα.—
Ἄλλ' ἡ φωνή μὲ ἀδύνατος μὲ φαίνεται διὰ εἶναι
καὶ τῆς ταχείας πτήσεως εἶναι πολὺ ἀργοτέρα.— 60
— Εκθαμβώσ, ξένε, ἔμεινες, ἔμεινες καθύπατος λίθος.—
— Νοί, ἡ ψυχή μου ἔφυγεν ἀπὸ τὸ ψυχρόν μου στῆθος
καὶ ἐπέτασε μαζὶ μὲ αὐτόν.—

(Ἀνεπίγραφον)

Μίαν ἡμέρα ποὺ δὲν εἶχα ἄλλο τίποτε νὰ κάμω
 βγαίνοντας ἀπὸ ἕνα γάμο
 μὲ τζ' ἵδεες ἀνω κάτω
 χωρὶς κεφαλὴ καὶ πάτο,
 μοναχὸς ἀγάλη ἀγάλη
 μὲ τὴν κάψα τὴν μεγάλη
 ἀκλουθῶν τὸ μονοπάτι, κολοσέρνοντας τὸ σῶμα,
 ἔξαπλωθηκα ὃ τὸ χῶμα
 ἀποκάτου ὃ ἔναν ἥσκιο ἄντικυρο σὲ μιὰ σπηλιά.
 — ‘Ολοτρόγυρα καμμία δὲν ἀκούετο μιλιά ! . . . 10
 Χίλιοι, μύριοι οἱ τζιτζίκοι, σὸν κὸν νὰ εἶχαν ζουρλαθῆ,
 ἐλαλοῦσαν δλοι ἀντάμα. — “Ελεγες πώς μ' ἔνα θάμα
 εἶχαν δλοι μαζωχθῆ
 ἔδ' ἔκει
 τοῦ Ἰουνίου οἱ μεγάλοι φοβεροὶ πολιτικοί. 15
 ‘Η μανία τῶν τζιτζίκων διεπέρασε κ' ἐμένα
 καὶ κουνῶντας τὸν αὐχένα
 ηρχισα καὶ ἔγὼ νὰ κράζω
 καὶ σὰν σκύλλος νὰ φωνάζω
 γιὰ τὰ πράγματα τζ' ἡμέρας. Κ' ἐπειδὴ δὲν ἡμποροῦσα, 20
 σὰν μ' ἐτάραξεν ἡ μοῦσα
 τῆς πολιτικῆς τοῦ κόσμου, παρὰ εὐθὺς νὰ μελετήσω
 δύο ὄντοματα μεγάλα
 τὸ καθὲν σὰν μιὰ βουβάλα

τί μοῦ ἔσυνέβη, φῖλοι,
 ἄμα τὰ ἔβγαλα ἀπὸ τὰ χεῖλη,
 εἴναι πρᾶμα ποὺ κανένας νὰ πιστέψῃ δὲν μπορεῖ ! . . .
 Τὰ ὄντοματα τὰ δύο, ποὺ ἐπρόφερα ἔκει,
 εἴναι Δέβερτον καὶ Φρέζαρ. Σᾶς δοκίζω ἡμουν μόνος,
 κι' ἄμα ἐπρόφερα τὸ μέγα ὄντομα τοῦ Δεβερτόνος, 30
 ἡ ἥχω μοῦ ἀπεκρίθη . . . ὄνος, ὄνος, ὄνος, ὄνος.
 Τότε ἀνέφερα συγχρόνως
 καὶ τὸ ὄντομα τοῦ Φρέζαρ,
 κ' ἡ ἥχω ἡ ζαλισμένη μ' ἀπεκρίθη ζάρ καὶ ζάρ.
 ‘Εστοχάσθηκα ὃ τὸ πρῶτο πώς θὰ νὰ ἥτανε κρυμμένος 35
 ἔκει κᾶποιος ζιζοσπάστης παλαβὸς ἡ μεθυσμένος,
 κ' ἐνῷ ἔτρεχα μὲ ζάλη τὴν καρδιὰ νὰ τοῦ ξεσχίσω
 καὶ πρεπόντως νὰ ἐκδικήσω
 τὰ ὄντοματα τοῦ Φρέζαρ, τοῦ μεγάλου Δεβερτόνος,
 ἡ ἥχω περιγελοῦσα μ' ἀπεκρίθη ζάρ καὶ ὄνος. 40
 Τότε τά μασα τρεχάτα
 σὰν ζεματισμένη γάττα,
 κι' ἀπὸ ἔκεινον τὸν καιρὸ
 ἔγινα μὲ τὸ στανιό
 ‘Ριζοσπάστης καὶ ἐγώ, 45
 καὶ νὰ μὴν ἀκούω πλέον νὰ γελᾷ μ' ἐμὲ κ' ἡ ἥχω.

(Κολοβόν καὶ ἀνεπίγραφον).

Εύπνα ψυχή μου, διατί τόσον καιρὸν κοιμᾶσαι ;
Συνηθισμένη πάντοτε μονάχη γὰ πλανᾶσαι
ἀνάμεσα εἰς τὰ βουβά μνημεῖα τῶν προγόνων,
τὴν συνοδίαν φέρνουσα μαζί σου τῶν αἰώνων,
πῶς ἔφυγες ἀπὸ ἐκεῖ ;

“Οτε τὸ βράδυ ἐπήγαινες σιγὰ σιγὰ καὶ μόνη
ἐκεῖ ποὺ φθόνοι παύουσι τὸ μῆσος καὶ οἱ πόνοι
καὶ ἀκουμβοῦσες λυπηρὰ τὴν ἔρμην κεφαλήν σου

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ

Ο ΚΥΚΛΩΨ
(Εἰδύλλιον τα')

Φάρμακον καθώς νομίζω πρὸς τὸν ἔρωτα οὐδὲν ἄλλο
οὔτε ἔγχριστον ὑπάρχει, οὔτ' ἐπίπαστον, Νικία,
ἢ ποτόν, παρὰ αἱ Μοῦσαι. Εἶναι μὲν γλυκὺν καὶ κοῦφον,
ἄλλὰ δύσκολον νὰ τὸ εὑρῇ τις· μὲ φαίνεται δὲ δτὶ⁵
κάλλιστα σὺ τὸ γνωρίζεις ἵατρὸς ὅν, καὶ ἔξόχως
φίλτατος εἰς τὰς ἐννέα Μούσας. Οὗτῳ καὶ δ Κύκλωψ
δ Πολύφημος ἐκεῖνος μεταξύ μας τότ' ἔξοῦσε
εὔκολα, δτε ἡράσθη τῆς ὥραίας Γαλατείας,
ἐνῷ μόλις εἶχε τρίχας περὶ τοὺς πλατεῖς κροτάφους
καὶ τὸ στόμα. Ἀλλ' ἡγάπα μὲ φυδοποιὰς μανίας¹⁰
καὶ οὐχὶ μὲ ὁρδα, μῆλα, καὶ κικκίνους. "Ολα τὰλλα
εἶχε πάρεργα δτ' ἦσαν. "Οτε δ' ἄφινον πολλάκις
τὰς χλωρὰς βισκάς τ' ἀρνία κι ἀπεσύροντο εἰς τὴν στάλην,
τὴν Γαλάτειάν του ψάλλων ἐθρηνοῦσ" ἐκ πρωΐας¹⁵
ἐπὶ τῆς φυκώδους ἄκρας τῆς ἔηρᾶς, εἰς τὴν καρδίαν
πληγὴν ἔχων βαθυτάτην, τὴν ὅποιαν εἶχε λάβει
ἐκ τῆς ἴσχυρᾶς Κυπρίδος, ἢτις ἔμπηξε τὸ βέλος
εἰς τὸ ἡπάρ του. Ἀλλ' εῦρε τοῦτο μόνον θεραπείαν
καθεξόμενος ἐπάνω ὑψηλοῦ βράχου καὶ βλέπων²⁰
εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ ψάλῃ τὰ ἔξης ἐνῷ ἐθρήνει.

"Ω Γαλάτεια λευκή μου, διατί τὸν ἔραστήν σου
ἀποβάλλεις; λευκοτέρα καὶ τοῦ γάλακτος σὺ εἶσαι,
τοῦ ἀρνοῦ ἀπαλωτέρα, γαυροτέρ" αὐτοῦ τοῦ μόσχου,

στιλπνοτέρα τῶν ὁμφάκων.—Τότε ἔρχεσαι ἐνταῦθα
γλυκὺς δτε μὲ κατέχῃ καὶ βαθύτατος ὁ ὑπνος, 25
δτε δὲ μ' ἀφῆσῃ, φεύγεις καθὼς πρόβατον δτ' εἶδε
λύκον γέρουντα. Ἡράσθην σοῦ, ὡς κόρη, δτε πρῶτον
μετὰ τῆς μητρός μου ἥλθες νὰ συνάξῃς ὑακίνθους
ἐκ τοῦ ὅρους· καὶ ἐγὼ τότε σᾶς ἐδείκνυον τὸν δρόμον.
Μέχρι τοῦδε ἡσυχίαν ἔκτοτε νὰ ἀναλάβω 30
πώποτε δὲν ἥδυνήθην. Ὁμως σὺ οὐδὲν φροντίζεις,
μὰ τὸν Δία. Ἀλλ' ἔξενδρω, ὡς χαρίεσσά μου κόρη,
διατί μὲ ἀποφεύγεις. Μ' ἀποφεύγεις, ἐπειδὸν ἔχω
ἐπὶ δλου τοῦ μετώπου τὴν ὁφρὸν πολὺ ἀγρίαν,
ἥτις φθάνει μὲ τὰς ἄκρας καὶ τὰ δύο μου τὰ ὕτα. 35
Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὁφθαλμός μου εἶναι εἰς καὶ ἐπὶ τὰ χεῖλη
ἀνυψοῦται ἢ ὁ ὄρος πλατεῖα. Ἀλλὰ μ' ὅλον δτι εἴμαι
εἰς τὸ πρόσωπον τοιοῦτος, βόσκω χίλια ἀρνία,
ἀπὸ ταῦτα πίνω, ἀρμέγων, τὸ καλύτερον των γάλα. 40
Τὸ τυρίον δὲν μὲ λείπει τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος
καὶ εἰς τὸ κέντρον τοῦ χειμῶνος· τοὺς ταρσοὺς ἔχω
[γεμάτους.

Οσον δὲ ἐκ τῶν Κυκλώπων οὐδεὶς ἄλλος, νὰ συρίζω
καὶ τὴν σύριγγα ἔξενδρω· μὲ αὐτήν, γλυκύ μου μῆλον,
ἔμαυτὸν ψάλλω καὶ ἐσένα, πρὸν ἀκόμ' ἢ νῦν ἐπέλθῃ. 45
Διὰ σὲ ἐγκύους τρέφω ἔνδεκα λεπτὰς ἐλάφους
καὶ πρὸς τούτοις σκύμνους ἀρκτῶν τέσσαρας. Ἀλλ' ἔλα
[πρός με,
θέλεις λάβει ἵσα· ἄφες πρὸς τὴν γῆν μ' ἀφροὺς νὰ ἔρπουν
τὰ γλαυκόχροα νερά της. Τὸ ἐσπέρας δὲ πλησίον
εἰς ἐμέ, ἐντὸς τοῦ ἄντρου γλυκυτέρως θὰ διάγης.
Εκεῖ εἶναι εὐώδεις δάφναι καὶ κυπάρισσος· ἐπιμήκεις, 50

ἔκει εῖναι ψυχρὸν ὅμως, ποτὸν θεῖον, ποὺ μὲ δίδει
ἐκ χιόνος λευκοτάτης ἡ πολύδενδρος μου Αἴτνα·
τὶς δὲ ἥθελεν ἐκλέξει, ἔχων ταῦτα, κατοικίαν
τὰ πελάγη; — "Αν νομίζεις δτι εἴμ' ἐγὼ τριχώδης
ὑπερομέτρως, ἔχω ξύλα δρύινα, καὶ ὑπὸ τὴν στάκτην
πῦρ ἀκοίμητον· μὲ ταῦτα ἔλα καῦσε με, ὡς κόρη·
ὑπὸ σοῦ γλυκὺ μὲ εἶναι νὰ καῶ καὶ ν' ἀπολέσω
τὸ μόνον μου τοῦτο ὄμμα, τὸ γλυκύτερον μου ατῆμα.—
"Αχ! καὶ ἔμε πρὸς τί ἡ μήτηρ μὲ πτερὰ δὲν μ' ἐγεννοῦσε,
ἴνα εἰσδύω δπου εἶσαι καὶ σ' ἀσπάζωμαι τὴν χεῖρα, 60
ἄν δὲν ἥθελες τὸ στόμα· ἀπαλὸς δὲ νὰ σὲ φέρω
μήκωνας, ἔχουσας φύλλα ἐρυθρά, ἡ λευκοὺς κρίνους.
"Αλλ' ἔκειναι μὲν τὸ θέρος, οὗτοι δὲ ἐν τῷ χειμῶνι
γίνονται, ὅστε συγχρόνως νὰ σὲ φέρω καὶ τὰ δύο
δὲν θὰ ἥδυνάμην. Τώρα δμως θέλω καὶ ἐγὼ μάθει
τὸ κολύμβημα, ὡς κόρη, ἄν τις ἔνοις ἐπὶ πλοίου
ἔλθῃ ἐνταῦθα, ίνα ἴδω διατί γλυκὺ σᾶς εἶναι
νὰ οἰκῆτε εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ ἔκβα,
ὡς Γαλάτεια, καὶ θέλεις λησμονήσει νὰ ὑπάγης
εἰς τὸν οἰκόν σου (ώς τώρα καθεξόμενος ἐνταῦθα
ἔπαθα καὶ ἐγώ). Μ' ἔμένα θὰ ἐπιθυμῆσις νὰ βρόσκης
καὶ ν' ἀρμέγης τοῦ ποιμνίου τὸ λευκόν καὶ γλυκὺ γάλα
καὶ νὰ πήξῃς τὸ τυρίον μὲ τὴν ὁξειὴν πυτίαν.
Μ' ἀδικεῖ μόνη ἡ μήτηρ καὶ μ' αὐτὴν μόνον τὰ ἔχω. 70
Διὶ ἔμε καλὸν δὲν εἰπε εἰς ἐσὲ ποτέ, ὡς κόρη,
ἐνῷ μάλιστα μὲ βλέπει νὰ ισχνεύω καθ' ἡμέραν.
Θέλω τὴν εἰπεῖ, δτ' ἔχω εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ πόδας
πόνους, ίνα τὴν λυπήσω, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ λυποῦμαι. 75

Κύκλωψ, Κύκλωψ, ποῦ ὑπῆγαν ποῦ ἐπέτασαν αἱ φρένες,
ἄν σὺ ἔπλεκες κοφίνους, καὶ συνάξων χλωρὰ χόρτα 80
ἔφερες ἃ τὸ πούμνιόν σου, ἵσως ἥθελες σὺ κάμει
φρονιμώτερόν τι ἔργον. Γλύφ' ἀν ψέλης τὰς παρούσας
καὶ τὸν φεύγοντα μὴ τρέχῃς. Τὴν Γαλάτειάν σου ἵσως
θέλεις εῦρει ἢ καὶ ἄλλην περισσότερον ώραιάν.
Καὶ ἐμὲ πολλαὶ τὴν νύκτα κόραι μὲ παρακινοῦν νὰ
[παίξω 85

μὲ αὐτάς· ἀν δ' ὑπακούσω εἰς τοὺς λόγους των γελῶσιν.
Ἐπεται ἐκ τούτων ὅτι κάτι εἶμαι καὶ ἔγω!
Οὗτος ἔψαλλεν ὁ Κύκλωψ κ' ἔβισκε τὸν ἔρωτά του·
γλυκυτέρως δὲ διῆγε, παρ' ἀν ἔδιδε χρυσίον.

— 92 —

ΕΙΣ ΝΕΚΡΟΝ ΑΔΩΝΙΝ
(Εἰδολλιον λ').

KATA TO AUTO
ME TO TOU THEOKRITOY METRON

Τὸν "Αδωνιν ως εἶδε
νεκρὸν ἦδ' ἡ Κυθήρη,
καὶ ἔχοντα τὴν κόμην
φρικτήν, τὸ πρόσωπόν του
χλωμόν, τοὺς "Ἐρωτάς της
διέταξε, νὰ εὔρουν
τὸν σūν καὶ νὰ τὸν φέρουν.

Αὐτοὶ δὲ διαβάντες
μὲ τὰ πτερὰ τὸ δάσος,
λυπόδὸν τὸν σūν ἀνεῦρον
κ' ἔδεσμευσαν ταχέως.
Καὶ τούτων εἰς τυλίξας
αὐτὸν εἰς ξνα βρόχον
αἰχμάλωτον τὸν σύρει.

Εἰς ἄλλος ὅπισθέν του
ιστάμενος ὀθόνης
αὐτὸν καὶ μὲ τὰ τόξα
τὸν ἔτυπτεν. Ο χοῖρος
τυφλῶς ἐπροχωροῦσε,
διότι ἔφοβεῖτο
Κυθήρην τὴν ὁργίλον,

5

10

15

20

— 93 —

δπότε δὲ τὸν εἶδε
ἡ Κύπρις, οὗτως εἶπε·

Ὦ κάκιστον τῶν ζώων,
σὺ ἔβλαψες τ' ἀνδρός μου
τὸν πόδα καὶ τὸ σῶμα,
σὺ ἐδηξες τὸν φίλον,
ὦ θῆρα, Ἀδωνίν μου.

Ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίθη :

Ορκίζομαι, Κυθήρη,
εἰς σέ, ὃς αὐτὸν τὸν ἄνδρα,
εἰς ταῦτα τὰ δεσμά μου,
ὃς τοὺς κυνηγούς σου τούτους,
τὸν φίλατάν σου ἄνδρα
δὲν ἥθελον νὰ βλάψω.

Τὸ θέλγητρον ὡς εἶδον,
καὶ τ' ἔρωτος τὸ καῦμα
μὴ φέρων, ἐμαινόμην
τὸν πόδα νὰ φιλήσω
δποὺ γυμνὸν τὸν εἶχε·
αὐτὸ καὶ δχι ἄλλο
μὲ ἔβλαψε Κυθήρη.

Μὴ παίδευσον ἔμένα,
αὐτούς λαβοῦσα τέμνε.

Πρὸς τί νὰ φέρῃ ὁ δόδόντας
ἔρωτικοὺς ματαίως;
Ἄν δ' οὗτοι δὲν ἀρκοῦσι,
καὶ ταῦτά μου τὰ χείλη.

Τὸν εὔσπλαγχνίσθ' ἡ Κύπρις,
καὶ εἶπ' εἰς τοὺς υἱούς της,

25

30

35

40

45

50

νὰ λύσουν τὰ δεσμά του.

Αὐτὸς δὲ ἤκολούθει
ἐκτοτε τὴν Κυθήρην,
ὃς τὰ δάση μὴ πηγαίνων,
τοὺς ἔρωτάς του καύσας
ἢ τὴν φλόγα θυμωμένος.

55

ΘΥΡΣΙΣ Ἡ ΩΔΗ
Ειδύλλιον α'.

ΘΥΡΣΙΣ ΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ

Θύρσις

Γλυκὺ εἶναι, ὃ αἰπόλε, τὸ ψιθύρισμα κ' ἡ πίτυς,
ἥτις ἄδει ὑψουμένη παρὰ τὰς πηγάς. Ὡσαύτως
καὶ ἐσὺ γλυκῶς συρίζεις. Ἡθελες μετὰ τὸν Πᾶνα
λάβει δεύτερον βραβεῖον. Ἀν ἔκεινος λάβῃ τράγον.
κερασφόρον, σὺ λαμβάνεις αἴγα· ἀν δμως αὐτὸς λάβῃ 5
ἄλιγα, βέβαια ἀξίζεις χίμαρον, δστις πρὶν δώσῃ
γάλα ἔχει καλὸν κρέας.

Αἰπόλος

Ὦ ποιμήν, τὰ ἄσματά σου
εῖν' ἡδύτερα τοῦ ἥχου τοῦ νεροῦ, δποὺ σταλάξει
ἀπ' τὰ ὑψη αὐτῆς τῆς πέτρας. Ἀν αἱ Μοῦσαι λάβουν
πρόβατον, σὺ θέλεις λάβει ἐν παχύτατον ἀργίον.
[δῶρον 10
ἀν δ' αὐταὶ θέλουν νὰ λάβουν τὸ ἀρνίον, μετὰ ταῦτα
σὺ τὸ πρόβατον λαμβάνεις.

Θύρσις

Πρὸς τὰς Νύμφας, ὃ αἰπόλε,
θέλεις ὅδε νὰ καθίσῃς σ' τὸν κατήφορον τοῦ λόφου 15
δπου εἶναι αἱ μυρῖκαι καὶ νὰ ψάλλῃς; Τὰς δὲ αἴγας
ἐνῷ ἄδεις, ἐγὼ βόσκω.

Αἰπόλος

Εἰς ἡμᾶς δὲν εἶναι πρέπον,
ὦ ποιμήν, δὲν εἶναι πρέπον, τώρα εἰς τὴν μεσημβρίαν
νὰ συρίζωμεν. Τὸν Πᾶνα νὰ φοβούμεθα ἡμεῖς πρέπει. 20
Ἀναπαύετ' αὐτὸς τώρα πονεμένος ἐκ τῆς θήρας.
Εἶναι δὲ ἀψὺς κ' ἐπάνω εἰς τὴν δῖνά του καθίζει
πάντοτε χολὴ δριμεῖα. Ἀλλ' ἔξεύρων σύ, ὃ Θύρος,
καὶ τοῦ Δεφνιδος τοὺς πόνους καὶ τὰς Μούσας τῶν

[βιουκόλων

φθάσας δσον ποτὲ εἶναι θεμιτόν, ἐλθὲ ἐνταῦθα, 25
ὑποκάτω τῆς Πτελέας ἂς καθίσωμεν, δπου εἶναι
τὸ ποιμενικὸν ἐκεῖνο κάθισμα κ' αἱ γλωραὶ δρύες
ἔμπροσθεν τῶν Κρηνιτῶν τοῦ Πριήπου· ἀν δὲ ψάλλῃς,
ῶς ποτ' ἔψαλλες, ἐρίζων πρὸς τὸν ἐκ Λιβύας Χρόμιν,
νὰ ἀρμέξῃς σὲ ἀφίνω αἴγα, τρίς, διδυμοτόκον, 30

ἥτις ἔχουσα ἐν ζεῦγος ἐριφίων θέλει δάσει
γάλακτος σχεδὸν δύο πέλλας· παρὰ τοῦτο δὲ γεμάτον
κίσσαβον γλυκοῦ κηρίου, ἄμφωτιν, βαθὺν καὶ νέον.

Ἐχει γλύμματα ὁραῖα καὶ τριγύρῳ εἰς τὰ χεῖλη
εἶναι πάντοτε ἐστεμένος μὲ κισσόν, κισσὸν ποὺ εἶναι 35
μὲ ἐλίχρουσον ὁραίως κοσμημένον, ἡ δὲ ἐλιξ
χλοερὰ τὸν περιστέφει μὲ καρποὺς κροκώδεις. Ἐσω
γυνή τις εἶναι γλυμμένη, ἔργον θεῖον, κοσμημένη
μὲ ταινίαν καὶ μὲ πέπλον· παρ' αὐτῇ δὲ εἶναι ἄνδρες,
ἔχοντες ὁραίας κόμας, οἵτινες ἀλλάσσουν λόγους 40
μεταξύ των· δμως ταῦτα παντελῶς δὲν τὴν ταράττουν,
ἀλλὰ ποτὲ μὲν τὸν ἔνα μειδιῶσα ἐθεώρει,
ἀλλοτε δὲ εἰς τὸν ἄλλον προσηλώνει τὴν ψυχήν της.

Καὶ ἔκειν' ἔρωτευμένοι εἰς κενὸν νὰ ἀπομάσσουν

κοπιάζουν τοὺς βρεγμένους ὁφθαλμούς των. Παρὰ

[ταῦτα 45]

ἐπ' αὐτοῦ εἶναι γλυμμένος γέρων ἀλιεὺς καὶ πέτρα,
ἔφ' ἡς σπεύδων ὁ πρεσβύτης, ἵνα ἐίψῃ, σύρει μέγα
δίκτυον, καὶ δομοίας ἀνδρα ἴσχυρῶς μοχθοῦντα.

"Ηθελες νομίσει, δτι μετὰ πάσης τῶν μελῶν του
τῆς ἀνδρείας ὁψαρεύει· δλ' αἱ φλέβες τοῦ αὐχένος 50
εἶναι ἄκρως τανυμέναι· μ' δλον δτι εἶναι γέρων,
ἡ ἴσχυς του εῖν' ἀξία νέου. Εἶναι παρὰ ταῦτα
τοῦ θαλασσομάχου γέρου πλησιέστατα γλυμμένη
ἄμπελός τις καμπτομένη ὑπὸ σταφυλῶν ὁρίμων,
ἐπὶ τοῦ φραγμοῦ δὲ ταύτης κάθηται, αὐτὴν φυλάττων 55
μικρὸς παῖς, ἔχων τριγύρῳ δύο ἀλώπεκας. "Ἐκ τούτων
ἡ μὲν μία τριγυρίζει εἰς τὴν ἄμπελον καὶ τρώγει
τοὺς ὁρίμους βότρεις· πλέκει ἡ δευτέρα πάντα δόλον
·ς τὸ δισάκιον καὶ λέγει, δτι δὲν θὰ παραιτήσῃ
τὸ παιδίον, παρὰ δτε τὸ ἀφῆσῃ χωρὶς γεῦμα. 60

"Ἄλλ' αὐτὸ ἄκριδοθήραν πλέκει ὥραίαν μὲ τοῦ σίτου
τὰς καλάμας, τὰς δοποίας συναρμόζει μὲ τὸν σχοῖνον.
Δὲν φροντίζει περὶ πήρας τόσον καὶ περὶ ἄμπελου,
δσον τέρπεται μ' ἔκεινο δποὺ πάσχει νὰ συμπλέξῃ.
Παρὰ ταῦτα περιστέφει ἐντελῶς τὸν κίσσαβόν μου 65
ἄκανθ' ἀπαλή, ὥραία, καὶ αἰπολικόν τι θαῦμα.

Βέβαια θέλει ἐκπλήξει τὴν ψυχήν σου αὐτὸ τὸ τέρας·
ἀντ' αὐτοῦ ἔδωκα αἴγα τοῦ Καλυδωνίου, δστις
πρότερον τὸν είχε, ἔτι δὲ κ' ἐκ γάλακτος παχέος
μεγαλώτατον τυρίον. Τὰ δὲ χείλη μου, ὡς Θύρσι, 70
δὲν τὸν ἥγγισαν ἀκόμη, ἀλλὰ κεῖται ἔτι νέος.
Τοῦτον πρόθυμος σὲ δίδω, ἄν, ὡς φίλε, σὺ μὲ ψάλης

τὸν ἀγαπητόν μου ὅμνον. Οὔτε σὲ φθινῶ· ἀλλ' ἔλα,
ὦ καλέ, καὶ μὴ φυλάττης τὰ ὡραῖα ἄσματά σου
εἰς τὸν Ἀδην δπου δλα, δλ' ἀμέσως λησμονοῦνται. 75

Θύρσις.

Σεῖς ἀρχίσατε, ὡς Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
Θύρσις εἰν' ἐδ' ὁ ἔξ Αἴτνης καὶ τοῦ Θύρσιδος τὸ στόμα.
Ποῦ ποτε, ὡς νύμφαι, ἥσθε δτ' ὁ Δάφνις ἐλυπεῖτο;
Ποῦ; ·ς τοῦ Πηνειοῦ τὰ Τέμπη, ἡ εἰς τὸν Πίνδον ἥσθε
[τότε;

"Ἐπειδὴ βεβαίως ὅχι δὲν κατείχετε τὸν μέγαν 80
ὅσυν τοῦ ποταμοῦ Ἄναπου, οὔτε τῆς συμφύτου Αἴτνας
σκοπιάν, οὔτε τὸ ὅδωρ, τοῦ Ἀκιδος τὸ θεῖον ὅδωρ.
Σεῖς, ἀρχίσατε, ὡς Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.

Αὐτὸν ἔκλαυσαν οἱ θῶρες καὶ ἐθρήνησαν οἱ λύκοι.
Αὐτὸν ἔκλαυσεν δ λέων καὶ ἐθρήνησ' ἐκ τοῦ δάσους. 85

Σεῖς ἀρχίσατε, ὡς Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
Πάμπολλαι πρὸ τῶν ποδῶν του βόες ἔκειντο καὶ ταῦροι,
πάμπολλαι δὲ καὶ δαμάλεις ὁδυρόμεναι καὶ μόσχοι.

Σεῖς ἀρχίσατε, ὡς Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
Πρώτιστος ἥλθ' ἐκ τοῦ δρους ὁ Ἐφηῆς καὶ εἶπε.
«Δάφνι, 90

» τίς σὲ βασανίζει; Τίνος, ὡς καλέ, ἥράσθης τόσον;»

Σεῖς ἀρχίσατε, ὡς Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
"Ηρχοντο καὶ οἱ βουκόλοι, οἱ αἰπόλοι κ' οἱ ποιμένες.
Τί κακὸν ἔπασχεν, δλοι τὸν ἥρωτουν· ἥλθ' ἀκόμη
καὶ δ Πρίαπος καὶ εἶπε. «Τί σὲ τρώγει, τάλαν Δάφνι; 95
» Περιτρέχουσα ἡ κόρη σὲ ζητεῖ εἰς πᾶσαν κρήνην
» καὶ διέρχεται τὰ δόρη πεζή, θέλουσα νὰ σ' εῦρῃ».

Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 « Δυστυχοῦς, ἄχ! φίλε, εἰσαι, κ' ἔρωτος δυσβοηθήτου.
 » Ἐκαλεῖσο μὲν βουκόλος, ἀλλὰ τώρα διμοιάζεις 100
 » μὲ αἰπόλον. 'Ο αἰπόλος τήκεται, δύτε βλέπῃ
 » νὰ βατεύωνται αἱ αἴγες, καὶ λυπεῖται μὴ ὅν τράγος».
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 « Καὶ σὺ οὔτως, δτε βλέπῃς τὰς παρθένους νὰ γελῶσι
 » τήκεσ' ὅλος ἐκ τῆς λύπης, μὴ χορεύων μὲ ἑκείνας». 105
 Εἰς τοιαῦτα ὁ βουκόλος παντελῶς δὲν ἀπεκρίθη,
 ἀλλὰ ἔφερεν εἰς τέλος τὸν πυρώδη ἔρωτά του
 κ' ἐπλησίαζεν ἐν τέλει εἰς τὰς μοιόρας καὶ τὸν τάφον.
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 Παρὰ τούτους καὶ ἡ Κύπρις πρὸς αὐτὸν ἥλθε γελῶσα, 110
 μὲ τὸ πρόσωπον γελῶσα καὶ θρηγοῦσα μὲ τὸ πνεῦμα.
 Εἶπε δέ. «Σὺ ἔκαυχᾶσσο καὶ τὸν ἔρωτα νὰ κάμψῃς.
 » Μήπως τώρα δὲν ἔκαμφθης ὑπ' αὐτοῦ καὶ σύ, ὁ
 [Δάφνι;]
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 Εἰς αὐτὴν ὁ Δάφνις εἶπε. «Βλαβερὰ καὶ σκληρὰ
 [Κύπρις, 115
 » μισητή, δολία Κύπρις, τῶν ἀνθρώπων ἔχθρὰ Κύπρις.
 » Ἡδη ὅλα μᾶς δεικνύουν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου,
 » ὁ δὲ Δάφνις δύει φέρων σκληρὸν πάθος κ' εἰς τὸν
 [Ἄδην].
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 Εἶπεν ἔπειτα ὁ Δάφνις πρὸς τὴν Κύπριν. «Εἰς τὴν
 [Ἴδην 120
 » σύρε, σύρ' εἰς τὸν Ἀγχίσην, ἔκει δρύες, ἔδω κύπειρος,
 » καὶ γλυκύτατος ὁ βόμβος τῆς μελίσσης ἃς τὰς κυψέλας».

Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 « Ὑπαγ' εἰς τὸν Διομήδην καὶ εἰπὲ ἐκ τοῦ πλησίον,
 » νικῶ Δάφνιν τὸν βουκόλον, μάχου δὰ μ' ἔμε, ἀν
 [Θέλης]. 125
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 « Ὡ φωλεύουσο' εἰς τὰ ὅρη ἄρκτοι, θῶντες καὶ σεῖς λύκοι,
 » χαίρετε! πλέον δὲ Δάφνις διαβούλος δὲν θὰ εἴναι
 » μὲ ἐσᾶς διμοῦ ἃς τὰ δάση: οὕτε πλέον εἰς τὰ ὄλση
 » καὶ δρυμῶνας. Ἄρετοῦσσα, χαίρετε σεῖς, δοσοὶ 130
 » μὲ τὸν Θύμβριν τὰ νερά σας, ποταμοὶ μείγνυτε ὁραῖοι».
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα.
 « Εἴμ' ἔγὼ δὲ Δάφνις δστις ἔβοσκα ἔδω τοὺς βόας.
 » Εἴμ' δὲ Δάφνις δι ποτίζων ἔδω ταύρους καὶ δαμάλεις».
 Σεῖς ἀρχίσατε, ὁ Μοῦσαι, τὸ ποιμενικόν μου ἄσμα. 135
 « Ὡ Πᾶν, Πᾶν, εἴτ' εἰς τὰ ὅρη τὰ μακρά ὅσαι τοῦ
 [Λυκαίου,
 » εἴτε φέρεσαι τριγύρῳ εἰς τὸ Μαιναλὸν τὸ μέγα,
 » ἔλθ' ἔδω ἃς τὴν Σικελίαν, ἀφησε δὲ τῆς Ἐλίκης
 » τὸ ἀκρωτήριον, πρὸς τούτοις ἀφες καὶ τὸ μέγα μνῆμα
 » τοῦ Λυκαονίδου, μνῆμα θαυμαστὸν κ' εἰς ἀθα-
 [νάτους]. 140
 Παύσατε, ὁ φίλαι, Μοῦσαι, παύσατε τὸ ἄσμα τώρα.
 « Ἐλθέ, ἀναξ, φέρε, φέρε τὴν γλυκύφθυρον κι' ὁραίως
 » ἐκ κηροῦ πεποιημένην σύριγγα περὶ τὰ χεῖλη
 » ἐλικτήν, διότι νπάγω ὑπὸ ἔρωτος ἃς τὸν Ἀδην».
 Παύσατε, ὁ φίλαι Μοῦσαι, παύσατε τὸ ἄσμα τώρα. 145
 « Ἐπὶ ἀκανθῶν καὶ βάτων θὰ φυτρώσουν τώρα ἴα,
 » ἡ δὲ νάρκισσος θ' ἀνθήσῃ ἡ ὁραία ἐπὶ κέδρου.
 » Θὰ ἀλλάξουν δλα: ἡ πίτυς ἀγριάπιδα θὰ δώσῃ

» ἐπειδὴ δὲ Δάφνις θυγήσκει· ἔλαφος θὰ ἔλεη κύνας
» καὶ ἐκ τῶν ὁρέων σκῶπες θ' ἀμιλλῶνται μὲν ἀηδόνας». 150

Παύσατε, δέ φίλαι Μοῦσαι, παύσατε τὸ ἄσμα τώρα.
·Αφοῦ εἴπετε ταῦτα δὲ Δάφνις, ἐτελείωσεν· ἡ Κύπρις
ἡθελε νὰ τὸν καλέσῃ· σὲ τὴν ζωήν, ἀλλὰ τὸ νῆμα
τῶν Μοιρῶν ἔλειπεν ὅλον· καὶ δὲ Δάφνις ἥδη
εἰς τὸν ποταμὸν καὶ αἱ δῖναι ἔκρυπτον τὸν φίλον ἄνδρα 155
τῶν Μοιρῶν καὶ ἔκεινον, δστις ἥγαπᾶτο ἀπὸ τὰς Νύμφας.

Παύσατε, δέ φίλαι Μοῦσαι, παύσατε τὸ ἄσμα τώρα.
Σὺ δὲ δῶσόν μοι τὴν αἶγα καὶ τὸ σκύφος, τὸν δὲ φίλον,
εἰς τὰς Μούσας σπονδὰς κάμω· χαίρετε, χαίρετε, Μοῦσαι·
ἔγὼ δὲ καὶ γλυκυτέρως εἰς τὸ μέλλον θὰ σᾶς ψάλλω. 160

Αἰπόλος.

Τὸ ωραῖόν σου, δέ Θύρσι, στόμα εἴθε νὰ γεμίσῃ
μέλιτος καὶ κηρήθρας. Εἴθε πάντοτε νὰ τρώγῃς
τοῦ Αἰγίλου τὰς ισχύδας, ἐπειδὴ πολὺ ἥδυτέρως
καὶ τοῦ τέττιγος σὺ ἄδεις. Τὸ κισσύβιον νὰ λάβε.
·Ιδὲ, φίλε, πῶς ωραίαν εὐωδίαν ἀποτέμπει. 165
Εἰς τὰς κρήνας θὰ νομίσῃς τῶν ὁρῶν δτὸν ἐπληρώθη.
·Ἐλθὲ ἐντοῦθα, δέ Κισσαίθα. Λάβε, Θύρσι, δρμεξέ την.
Σεῖς δὲ χίμαιραι, ἡσυχάστε, μὴ σκιρτήσατε οὐδόλως,
μήπως ἐγερθῇ δὲ τράγος ἐναντίον σας θυμώδης.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑ
Εἰδύλλιον β'

Θέστυλι, ποῦ εἴναι δάφναι; φέρε μέτας, ποῦ τὰ
[φίλτρα;

Στέψον μὲν ὅωτον προβάτου φοινικοῦν τοῦτο τὸ σκεῦος,
ἴνα σύρω εἰς τὰ νερά μου τὸν μισοῦντα ἐμὲ φίλον,
δστις τάλας νὰ μὲ εὔρῃ· εἴναι δώδεκα ἡμέραι.

Πώποτε δὲν ἥλθε οὕτε κἄν ἔξεύρει ἄν τεθνηκότες
εἵμεθα ἡ ζῶντες, οὕτε ἔκρουστος δὲ σκληρὸς τὴν θύραν. 5

Φαίνεται, δτι ὑπῆγαν ἄλλοθι οἱ "Ἐρωτές του,
ἡ δὲ Κύπρις καὶ δὲ "Ἐρως ἔχουν ἀστατον τὸ πνεῦμα.
Θὰ υπάγω σὲ τὴν παλαίστραν αὔριον τοῦ Τιμαγήτου,
νὰ τὸν ἔδω καὶ τὸν εἴπω δστὸν ἀδίκως εἰς μὲ κάμνει 10
·Αλλὰ τώρα μὲ μαγείας θὰ τὸν καταγοητεύσω.

Σύ, Σελήνη, λαμπρῶς φέγγεις καὶ εἰς σὲ θὰ ψάλω ἡσύ-
[χως,

δὲ θεά, καὶ εἰς τὴν Ἐκάτην τὴν χθονίαν, ἥτις φέρει
καὶ εἰς τοὺς σκύλακας τὸν τρόμον, δτε ἔρχεται εἰς τοὺς

τῶν νεκρῶν καὶ δτε βαδίζῃ πρὸς τὸ μαῦρον αὐτῶν
[αῖμα. 15

Τρομερὰ Ἐκάτη, χαῖρε, καὶ εἰς ἡμᾶς ἐλθὲ ἐν τέλει·
ποίησον τὰ φάρμακά μου κάλλιον αὐτῆς τῆς Κίρκης,
κάλλιον καὶ τῆς Μηδείας καὶ ξανθῆς τῆς Περιμήδης.

·Ελέων σὺ τὸν ἐραστήν μου πρὸς τὸ δῶμά μου, δέ ίνγξ.

Διὰ σὲ ψήνονται πρῶτον τ' ἄλφιτα.—[·]Αλλ' ὁ δειλαία 20
Θέστυλι, ἐνταῦθα, πάσσε, ποῦ αἱ φρένες σου πετῶσι;
Μυσαρὰ καὶ σοῦ θὰ γίνω παίγνιον; Κόκκιζ' ἐντάμα
γυνή, λέγουσα «Κοκκίζω τὰ τοῦ Δέλφιδος ὅστᾶ».

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ [ίνγξ].
Μ' ἐλύπησεν δὲ Δέλφις· δι' αὐτὸν καὶ ἐγὼ τὴν δάφνην 25
καίω τώρα· καὶ ἡς σκάσῃ ὡς αὐτὸς ἡδη φλεγομένη.
Νὰ ἀνάψῃ δὲ ἔξαιφνης καί, ὡς ἴδωμεν εἰς στάκτην
νὰ μετατραπῇ ἡ δάφνη, παρομοίως καὶ ὁ Δέλφις
εἰς τὴν φλόγα του νὰ φθείρῃ τὰς ἔρωτευμένας σάρκας.

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ
[ίνγξ], 30

καὶ ὡς τήκω τὸ κηρίον, τῶν Θεῶν συμβοηθούντων,
οὗτος δὲ Μύνδιος δὲ Δέλφις νὰ τακῇ ἔρωτευμένος,
ὡς δὲ στρέφεται ἡ Ἀφροδίτη τὸν χαλκοῦν μου τοῦτον
[ὅρμβον],

οὗτον καὶ αὐτὸς τριγύρω εἰς τὰς θύρας μου νὰ στρέψῃ.

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ
[ίνγξ]. 35

Πίτυρα θὰ καύσω ἡδη. Τὸν Ἄραδάμανθυν δὲ τώρα
δστις εἶναι ἐν τῷ Ἀδη, Ἀρτεμι, θέλεις κινήσει
καὶ μὲν αὐτὸν πᾶν δὲ τοῦ ἄλλο ἀσφαλὲς κρίνεις δέτε εἶναι.
Θέστυλι οἵ κύνες δλοι δι' ἡμᾶς γαυγίζουν τώρα
εἰς τὴν πόλιν, τὰς τριόδους ἡδη ἡ θεὰ βαδίζει. 40
“Οσον δύνασαι ταχέως κτύπα, κτύπα τὸ χαλκίον.

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ [ίνγξ].
Σπονδὰς κάμνω τρίς, καὶ λέγω ταῦτα τρίς, ὥ σεβασμία.

“Ἡ γυνὴ τὸν πλησιάζει ἡ ἀνήρ, νὰ λησμονήσῃ
αὐτὸν τόσον, δσον λέγουν ἐλησμόνησε τὴν Δίαν 45
δὲ Θησεὺς τὴν Ἀριάδνην, τὴν εὐπλόκαμον καὶ ὁραίαν.

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ [ίνγξ].
Τοῦτο ἔχασεν δὲ Δέλφις ἐκ τῆς χλαινῆς του τὸ κράσπεδον,
τὸ δποῖον ἐγὼ τώρα τίλλουσα ἐντὸς ἀγρίου
τοῦ πυρὸς τὸ ὄπιτω.—”Ἄχ! ἔρως θλιβερέ, πρὸς τί τὸ
[μαῦρον] 50
αἷμα ἐκ τοῦ σώματός μου νὰ διοφᾶς ἀκόμη πάσχεις;
Τὸ ἔρροφησες ἡδη δλον ὡς λιμνῆτις μαύρη βδέλλα.

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ [ίνγξ].
Θέλω τρίψει καὶ σὲ φέρει αὔριον νὰ πίης σαύραν.
Θέστυλι, τὰ φάρμακά μου λάβε σὺ νὰ ὑπομάξῃς 55
τοῦ φλοιοῦ αὐτοῦ ὑπεράνω, δστις δένει τὴν ψυχήν μου,
ἐνῷ αὐτὸς οὗτος ἐνθυμεῖται καῦν ἐμέ.—Συγχρόνως λέγε
ψιυθυρίζουσα. «Κοκκίζω τὰ τοῦ Δέλφιδος ὅστᾶ».

“Ἐλξον σὺ τὸν ἔραστήν μου πρὸς τὸν οἰκόν μου, ὥ [ίνγξ].
‘Αλλὰ οὖσα μόνη πόθεν κλαίουσα τὸν ἔρωτά μου 60
θὰ ἀρχίσω; Τίς τοσοῦτον μὲν ἔδωκεν ἄγριον πάθος;
“Οτούς ἡλθεται τὸν Ὑβριόλου Ἀναξάρχη κανηφόρος
τῆς Ἀρτέμιδος τὸ ἄλσος, τακτικῶς τὴν ἡκολούθουν
πολλαὶ θῆρες, ἐν αἷς ἡτον καὶ τις λέαινα ἐνωμένη.

Σεβαστὴ Σελήνη, εἰπέ μοι, πόθεν ἡλθετας δὲ Ἐρως, 65
Θεοχαρίλα δὲ ἡ ἐκ Θοάρκης τροφός μου ἡ μακαρίτις,
κατοικοῦσα εἰς τὰς θύρας τῆς οἰκίας μου πλησίον,
μὲ ἔξωρκισε νὰ ἴδω μὲν ἵκεσίας θερμοτάτας
τὴν πομπήν ἐκαταπείσθην καὶ ἡκολούθουν ἡ ἀμλία,

ώραιοτατον χιτῶνα φέρουσα ἐκ λεπτοῦ βύσσου,
ἐπιθέσασα πρὸς τούτοις Κλεαρίστης τὴν ξυστίδα.

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Οὖσα δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἀμαξιτοῦ ὄδοι,
δπου ὑπάρχουσι τὰ ἔδη τὰ τοῦ Λύκωνος, τὸν Δέλφιν
καὶ Εὔδάμιππον συνάμα ἃς τὴν πομπὴν εἶδον συγ-

[χρόνως. 75]

Ξανθοτέραν ἐλιχρύσου γενειάδα αὐτοὶ εἶχον.

Ἐστιλβον δὲ καὶ τὰ στήθη μᾶλλον ἡ ἐσύ, Σελήνη.

Σεβαστὴ Σελήν' εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Ως τὸν εἶδον ἐτρελλάμην καὶ ἐπληγώθη ἡ Ψυχὴ μου,
τῆς ἀθλίας· τὸ δὲ κάλλος ἐμαραίνετο καὶ πλέον [80]
δὲν ἐφρόντιζον νὰ ἴδω τὴν πομπὴν οὐδὲ δὲ πάλιν
ἥλθον οἴκαδε, τὸ πάθος ἐκατάλαβ', ἀλλὰ νόσος
φλοιγερὰ μὲν ἐφθειρὸν ἀθλίως, δέκα νύκτας καὶ ἡμέρας
ἐκειτόμην εἰς τὴν αλίνην, τρομερῶς ἐρωτευμένη.

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως; 85
Τοῦ προσώπου μου τὸ χρῶμα ἡτον ὅμοιον πολλάκις
καὶ ὁ Θάψος· ὅλος αἱ τρίχες ἐρρεον τῆς κεφαλῆς μου,
δὲν μὲν εἶμενε δὲ ἄλλο παρὰ κόκκαλα καὶ δέρμα.
Ποιὸν δὲ περὶ τοῦ πάθους δὲν ἴρωτησα; ή ποίας
γραίας ἄφησα μαγίσσης τὴν οἰκίαν; Δὲν ὑπῆρχε 90
θεραπεία; δὲν δὲ χρόνος ἐφευγε πετῶν ταχέως.

Σεβαστὴ Σελήν' εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Ωμολόγησα εἰς τὴν δούλην τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν·
ἔλα, Θέστυλι, τοῦ πάθους εὗρε, εἰπον, θεραπείαν·
τὴν ἀθλίαν μὲ φλογίζει ὁ ἐκ Μύνδου Δέλφις πᾶσαν. 95
Ὑπαγ' εἰς τοῦ Τιμαγήτου τὴν παλαιότροπαν, φύλαξέ τον,
εἰς αὐτὴν συγχάζει πάγτα καὶ ἀρέσκεται γὰ εἶναι.

Σεβαστὴ Σελήν' εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Οταν δὲ τὸν ἵδης μόνον, νεῦσον πρὸς αὐτὸν ἡσύχως
καὶ εἰπέ, δτι ἡ Σιμαίθα σὲ καλεῖ, κι ὁδήγησέ τον. 100
Οὕτω εἰπον καὶ ἔκεινη παρευθὺς ὑπῆργε τότε
καὶ τὸν λιπαρόχροον Δέλφιν πρὸς ἐμὲ ἥδ' ὠδηγοῦσε·
δτ' ἐνόησα δὲ δτι τὸ κατώφλιον τῆς θύρας
μὲν ἐλαφρότατον τὸν πόδα ὑπερέβ' δὲ ἐραστῆς μου.

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως; 105

Ο σκληρὸς δτε μὲ εἶδε ἔρωιψ' εἰς τὴν γῆν τὸ βλέμμα
καὶ ἐκάθιστ' εἰς τὴν αλίνην· καθεζόμενος δὲ εἶπε.
Μέντημασες βεβαίως τόσον, δσον ἔφθασα, Σιμαίθα,
τὸν χαρίεντα Φιλῖνον μὲ αὐτὸν ὀλλοτε τρέχων,
κράξασά με ἵνα ἔλθω εἰς τὸν οἴκον σου, ὡς κόρη. 110

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Διὰ τὸν γλυκύν, ναί, ἥλθον Ἐρωτα καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα
τέταρτος ἡ τρίτος φίλος τῆς νυκτερινῆς σκοτίας.
Μῆλα μὲν τοῦ Διονύσου εἰς τοὺς κόλπους μου φυλάττω,
εἰς τὴν κεφαλὴν δὲ ἔχω λεύκαν, δένδρον τοῦ Ἡρα-
κλέους 115

ιερόν, περιζωμένην μὲ ταινίας πορφυρόχρους.

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;
Ἄν μὲ δέχεσθε, μέντημασες ἐπειδὴ μᾶλλον ὀκύπους
καὶ τῶν ἄλλων νεανίσκων ὠραιότερος καλοῦμαι.
Ἔθελον δὲ ἡσυχάσει ὅν τοι στόμα σ' ἐφιλοῦσα 120
ὅν δὲ ἄλλοθι μέντημασες νὰ δεχθῆτε.
καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες νὰ δεχθῆτε ἐτοιμασθῆτε.

Σεβαστὴ Σελήν', εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ' αὐτὸς ὁ Ἔρως;

Θέλω τώρα εἰπεῖ πρῶτον, χρεωστῶ^ς τὴν Κύπριν χάριν,
μετὰ δὲ τὴν Ἀφροδίτην σὺ δευτέρ^{ος} ἀπὸ τὰς φλόγας 125
μ' ἔσωσες, ὃ γύναι, ἐνταῦθα εἰσκαλέσασά με τώρα,
ἄν νημάφλεκτος.^λ Ο δὲ ἔρως φλογερώτερον πολλάκις
πῦρ φθιροποιὸν ἀνάπτει τοῦ Ἡφαίστου Λιπαραίου.

Σεβαστὴ Σελήνη^ν, εἰπέ μοι, πόθεν ἥλθ^ο αὐτὸς δ Ἐρως;
Αἱ σκληραί του δὲ μανίαι πείθουσι τὴν μὲν παρθένον 130
καὶ τὸν θάλαμον ν' ἀφῆσῃ, τὴν δὲ νύμφην, ἐκ τῆς κλίνης
τοῦ συζύγου της νὰ φύγῃ. Οὕτως εἴπε^κ ἐγὼ τότε,
εὐκολόπιστος, λαβοῦσα τῆς χειρὸς αὐτὸν τὸν κλίνω
ἐπὶ τοῦ θερμοῦ κραββάτου· γρήγορα σῶμα τὸ σῶμα
ἔθαλπε^τ τὰ πρόσωπά μας θερμὰ ἥσαν παρὰ πρῶτον 135.
περισσότερον κ' ἡδέως^ς ψιθυρίζομεν γελῶντες.

Κ' ἵνα μή, Σελήνη φίλη, φλυαρῶ μακρολογοῦσα
τὸ καλύτερον ἐπράχθη^ς τὸ ποθούμενον κ' οἱ δύο
φθάσαντες. Καὶ οὔτ^ε ἐκεῖνος ὃς προχθὲς δέν με ἐμέμφθη,
οὔτ^ε αὐτὸν ἐγώ^ς ἀλλ^ο ἥλθε πρὸς ἐμὲ καὶ τῆς Φιλίστης 140
τῆς αὐλητρίδος μου ἡ μήτηρ καὶ ὁ Μελιξός πρὸς τούτοις
σήμερον, διπότ^ε οἱ ἵπποι πρὸς τὸν οὐρανὸν πετῶντες
ἔφερον ἐκ τῆς θαλάσσης τὴν ὁδόχειρα. Ἡώ,
καί με εἴπε πολλὰ ἀλλα, καὶ δ Δέλφις ὅτ^ε ἡράσθη^τ
ἀλλοθι^τ. ἀν δὲ γυναικα ἀγαπᾶ τινα ἡ ἀνδρα 145
δὲν ἡθέλησε νὰ εἴπῃ^τ τὸν ἐφλόγιζε δὲ ἔρως
ἰσχυρὸς πάντοτε τόσον, ὥστε ἔφυγεν ἐν τέλει.
εἴπε δὲ οἱ στέφανοί του νὰ κοσμήσωσι ἐκεῖνα
τὰ δωμάτια. Καὶ αὗτη μ' ἐλάλησε τοιαῦτα,
εἴναι δ' ἀληθῆς ἡ ἔνη.— Βέβαια τρὶς καὶ τετράκις 150
πρὸς ἐμὲ ἀλλοτ^ο ἐφοίτα καὶ πολλάκις τὴν Δωρίδα
ὄλπαν ἀφινεν ἐνταῦθα^τ τώρα δὲ δύο καὶ δέκα

εἰν^τ ἡμέραι εἰς τὰς ὁποίας πώποτε οὔτε τὸν εἶδον·
μήπως ἔχῃ τάχα ἄλλο τι τερπνὸν καὶ ἡμᾶς πλέον
ἐλησμόνησεν; Ἄλλ^ο δμως θὰ τὸν σύρω μὲ τὰ φίλτρα^τ 155
ἄν δὲ μὲ λυπῇ ἀκόμη, θέλει πλήξει πρὸς τὰς Μοίρας
τὴν τοῦ Ἅδου πύλην. Ταῦτα τὰ κακὰ φάρμακα θέλω
νὰ φυλάξω εἰς τὴν κίστην, ὃς τὸ ἔμαθον, θεά μου,
παρὰ τ' Ἀστυρίου ἔνου. Ἄλλὰ σύ, ὃ σεβασμία,
πρὸς τὴν θάλασσαν τοὺς πώλους τρέπε χαίρουσα^τ τὸν

[πόνον 160

ἐγὼ δὲ θὰ ὑποφέρω, ως ὑπέφερα, Σελήνη
λιπαρόχρους, χαῖρε, χαῖρε· χαῖρετε, καὶ τὰλλα ἀστρα
ὅπαδοι ἐπὶ τοῦ θόλου τῆς νυκτὸς τῆς ἀταράχου.

ΑΙΠΟΛΟΣ, "Η ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ, "Η ΚΩΜΑΣΤΗΣ.
Ειδύλλιον γ'.

"Σ τὴν ὥραιάν θὰ κωμάσω φίλην μου Ἀμαρυλλίδα·
αἱ μὲν αἰγες εἰς τὸ δόρος βόσκουσι καὶ τὰς ἐλαύνει
Τίτυρος δ φίλτατός μοι. Τίτυρε, ἀγαπητέ μοι,
βόσκε μου τὰς αἰγας τώρα, ἔπειτα ὁδήγησέ τας
εἰς τὴν αρήνην καὶ φυλάττου, μὴ δ Λιβυκός μου τρόγος 5
δ ἐνόρχης σὲ κουτρώσῃ.—"Ω Ἀμαρυλλὶ ὥραιά,
διατὶ σκύπτουσα πλέον δὲν καλεῖς τὸν ἐραστήν σου
εἰς αὐτὸ τὸ ἄντρον; μήπως τὸν μισῆς; ή διτὶ εἶμαι
εἰς ἐσὲ πλησίον, νύμφη, φαίνομαι σιμός, δασύθροξ;
"Σ τὴν ἀγχόνην θὰ μὲ κάμης νὰ παραδοθῶ, δ κόρη. 10
"Ιδοὺ φέρω δέκα μῆλα εἰς ἐσὲ κομμένα, ἐκεῖθεν
διθεν εἴπεις θὰ σὲ φέρω πάλιν αὔριον καὶ ἄλλα.
Τὸ σκληρόν μου μόνον πάθος κοίταξε· εἴθε νὰ ἡμην
μέλισσα, ἵνα βομβοῦσα διαβαίνω τὸν κισσόν σου
καὶ τὴν πτέριν, ἥτις, νύμφη, σὲ κοσμεῖ καὶ νὰ ἔμβαίνω 15
εἰς τὸ σπήλαιον σου. Τώρα ἔμαθα τί εἰν' δ Ἔρως·
θεὸς ἄγριος, βεβαίως τὸν ἐθήλασαν λεαίνης
οἱ μαστοὶ καὶ εἰς τὰ δάση τὸν ἀνέθρεψεν ή μήτηρ·
τόσον δὲ μὲ καταφλέγει, ὅστε βλάπτει τὰ ὀστᾶ μου. 20
"Ω, ώραιώς μὲν δρῶσα, λίθος δὲ κατὰ τὰ ἄλλα!
"Ω, μελάνοφρού μου Νύμφη! σφίγξε με εἰς τὰς ἀγκάλας,
ἵνα σε φιλήσω κόρη. Ἐπειδὴ γλυκεῖα τέρψις
κ' εἰς κενὰ φιλήματα εἶναι. Παρευθὺς θέλεις με κάμει

εἰς λεπτὰ νὰ διαλύσω, τὸν ὅποιον ἐκ καλύκων
κισσοῦ κ' εὐωδῶν σελίνων σ' ἔπλεξα στέφανον, κόρη. 25
Δυστυχής, τί θέλω πάθει; Διατί δὲν ὑπακούεις
τὸν δυσλύτρωτον αἰπόλον.—Θέλω ἐκδυθῆ τὴν βαίταν
καὶ πηδήσω ἐκεῖ δπου Ὅλπις δ γριπεὺς τοὺς θύννους
δψαρεύει.—"Ομως δχι, δὲν θὰ ἀποθάνω, δχι,
ἐπειδὴ ἐκ τούτου θέλεις εὐαρεστηθῆ μεγάλως. 30
"Ἐκατάλαβα δὲ πρῶτον ἄν με ἀγαπᾶς, ὅπότε
σὲ ἡρώτουν περὶ τούτου καὶ ὅπότε δὲν ἀφῆκε
τὸ τηλέφιλον κανένα κρότον, ὅτε τὸ ἐκτυποῦσα,
ἄλλ' ἐπάνω ἐμαράνθη τ' ἀπαλοῦ βραχίονός μου. 35
Καὶ ή Ἀγροιώ με εἰπε τ' ἀληθ' ή κοσκινομάντις,
ἥτις πρῶτον ἡκολούθει θεριστὰς σταχυολογοῦσα,
διατὶ φλέγομαι δλος διὰ σὲ ἐνῷ μὲ φεύγεις;
Διὰ σὲ φυλάττω αἴγα πάλλευκον διδυμοτόκον,
κ' ή Ἐριθακὶς δὲ ταύτην μὲ αἵτει ή μελανόχρους,
ή τοῦ Μέρμνωνος θυγάτηρ κ' εἰς αὐτὴν θέλω τὴν 40
[δώσει, 40
ἐπειδὴ σὺ εἶσαι, κόρη, ἀκατάδεκτος.—Τὸ δμμα
ἄλλεται τὸ δεξιόν μου· μήπως τάχα θὰ τὴν ἴδω;
"Ἄς καθίσω καὶ ἀς ψάλω πρὸς τὴν πίτυν ταύτην, ἵσως
μὲ κοιτάξῃ, ἄν δὲν εἶναι παντελῶς ἀδαμαντίνη.
"Οτε ἥθελε παρθένον ὡς γυναῖκα ὁ Ἰππομένης 45
νὰ δεκθῇ, ἔλαβε μῆλα ἀνὰ χεῖρας κ' εἰς τὸν δρόμον
ἔτρεχεν· ἀλλ' ὅτε εἶδε πρὸς αὐτὸν ή Ἀταλάντη,
ἐφλογίσθη ή ώραιά ὑπὸ ἔρωτος βαθέος.
Τὴν ἀγέλην δὲ ὁ μάντις ἀπὸ Ὅθρους εἰς Πύλον
τὴν ὀδήγησε Μελάμπους· εἰς τοῦ Βίαντος δ' ή μήτηρ 50
τῆς φρονίμου Ἀλφεσιβοίας ή χαρίεσσα ἐκλείσθη

τὰς ἀγκάλας.— Εἰς τὰ ὅρη δτ' ὁ Ἀδωνις ἀρνία
ἔβοσκε, τὴν Ἄφροδίτην ἔφερεν εἰς τόσην λύσσαν,
ῶστε καὶ νεκρὸν ἀκόμη τὸν ἔβράσταξ⁵ εἰς τὸ στῆθος.

Κατ' ἐμὲ ὁ Ἐνδυμίων ξηλωτὸς εἶναι, καθεύδων
τὸν ἄτιδιόν του ὑπνον· ξηλωτός, ὃ φίλη γύναι,
εἶναι καὶ ὁ Ἰασίων, ὅστις ἔλαβε τοσαῦτα,
δσα, βέβηλοι, ν' ἀκούστε θεμιτὸν ποτὲ δὲν εἶναι.—
Ἄλλ' ἀλγῷ τὴν κεφαλήν μου· δμως σὲ ποσῶς δὲν μέλει.
Δὲν θὰ ψάλλω, ἀλλ' ἐνταῦθα θέλει πέσω, δποὺ λύκοι
θὰ μὲ φάγουν· τὸ τοιοῦτον δὲ θ' ἀκούσης γλυκυτέρως,
παρὰ δτε γλυκὺ μέλι εἰς τὸν λάρυγγά σου θέτης.

55

ΝΟΜΕΙΣ, ΒΑΤΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΥΔΩΝ
Ειδόλλιον δ'.

Βάττος

Τίνος εἶναι αὗτ⁷ αἱ βόες; ὢ Κορύδων, τοῦ Φιλώνδα;

Κορύδων

Μὲ τὰς ἔδωκεν, ὃ Αἴγων, νὰ τὰς βόσκω· αὐτοῦ εἶναι.

Βάττος

Τάχα τὰς ὀρμέγεις κρύφα τὸ ἑσπέρας, ὃ βουκόλε;

Κορύδων

“Οχι· ἐπειδὴ ὁ γέρων ὑποβάλλων τὰ μοσχία
μὲ φυλάττει.

Βάττος

Ποῦ ὑπῆγεν ὁ βουκόλος κ' ἔχαθη;

Κορύδων

Δὲν τὸ ἥκουσες; ‘Ο Μίλων ἔλαβεν ἀναχωρήσας
πρὸς τὸν Ἀλφειὸν μαζί του καὶ αὐτόν.

Βάττος

Θὰ εἶδ' ἔκεινός
ποτε ἔλαιον;

Κορύδων

‘Αλλ' δμως λέγουν, δτι ἀμιλλᾶται

ώς πρὸς τὴν ἴσχυν μ' ἔκεινον τὸν ἀρχαῖον Ἡρακλέα.

Βάττος

Κ' εἰς ἐμὲ εἴπεν ἡ μήτηρ, ὅτ' εἶναι τοῦ Πολυδεύκους
ἀξιότερος.

Κορύδων

·Υπῆγε, φέρων μετ' αὐτοῦ σκαπάνην
κ' εἴκοσι παχές ἄρνια. 15

Βάττος

Οὕτω βέβαια δὲ Μίλων
δύναται νὰ καταπείσῃ καὶ τοὺς λύκους νὰ λυσσάσουν.

Κορύδων

Αἱ δαμάλεις δέ μυκῶνται καὶ τὸν θέλουσι σιμά των.

Βάττος

Δυστυχεῖς, ποῖον δεσπότην εὗρον ἀπονον βουκόλον. 20

Κορύδων

Δυστυχεῖς τῷ ὅντι εἶναι, ἐπειδή, ἀφοῦ δὲ Μίλων
ἔφυγε, δὲν βόσκουν πλέον.

Βάττος

Τῆς δαμάλιδος ἔκείνης
τὰ ὄστα ἔμεινον μόνον· μήπως τρέφεται μὲ δρόσον,
ὅς δὲ τέττιξ; 25

Κορύδων

"Οχι, δχι, μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τὴν βόσκω·
ποτὲ μὲν παρὰ τὰς ὅχθας τοῦ Αἰσάρου, ποτὲ δέμα.

μαλακοῦ τὴν δίδω χόρτου ἀλλοτε δ' εἰς τοὺς λειμῶνας
τοὺς σκιώδεις τοῦ Λατύμνου νέμεται βοσκὴν παχεῖαν.

Βάττος

·Άλλὰ καὶ ὁ ταῦρος οὗτος δὲ πυρρίχρους εἴν· ἴσχνός. 30
Εἴθε νὰ ἔχωσι τοιοῦτον τοῦ Λαμπρέως οἱ δημόται,
ὅτε κάμνουσι θυσίαν εἰς τὴν Ἡραν· διότι εἶναι
πονηρότατος δὲ δῆμος.

Κορύδων

Μὲ δλον τοῦτο εἰς τὸ στόμα
τῶν λιμνῶν τὸν βόσκω πάντα, κ' εἰς τὸν Νήαιθον
[καὶ Φῶσκον, 35]
ἔνθα μάλιστα ἀκμάζει καὶ αἰγίπυρος, καὶ κνύζα,
καὶ μελίτεια εὐώδης.

Βάττος

Φεῦ· οἱ βόες σου, ὃ τάλαν
Αἴγων, θέλει καταβῶσιν εἰς τὸν Ἀδην, ὅτε νίκην
δυστυχῆ σὺ θὰ νικήσῃς, ή δὲ σύριγξ τὴν δποίαν
ἐπλεξές ποτε, νά, κεῖται, κεκονιαμένη τώρα. 40

Κορύδων

"Οχι, δχι πρὸς τὰς Νύμφας· ἐπειδὴ τὴν σύριγγά του,
ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὴν Πίσαν μὲ τὴν ἔδωκεν εἰς δῶρον.
Αὐλητὴς δὲ κ' ἔγω εἶμαι καὶ καλῶς ψάλλω τὰ μέλη
τὰ τῆς Γλαύκης καὶ τοῦ Πύρρου. Ἐπαινῶ καλῶς συρίζων 45
καὶ τὴν Κρότωνα, τὴν πόλιν Ζάκυνθον πολλάκις ἔδω,
καὶ τὰ κάλλη τοῦ Λακινίου πρὸς ἀνατολὰς κειμένου,
δπου ἔφαγεν δὲ πύκτης Αἴγων μάζας ὁγδοῖητα·

ὅπου ἔλαβεν ὁσαύτως ἀπὸ τῆς δπλῆς τὸν ταῦρον,
τὸν ὅποιον ἐκ τοῦ δρους κατεβίβασε κ' εἰς δῶρον
ἔδωκε τῆς ἐρωμένης ὑπ' αὐτοῦ Ἀμαρυλλίδος·
τότε πᾶσαι αἱ γυναικες ἀνεκραύγασαν μὲν θάμβος,
ἄλλο ἔγέλα δὲ βουκόλος.

Βάττος

Ὥ Άμαρυλλὶ ώραία,
μόνον σὲ ἀποθανοῦσαν δὲν θὰ λησμονήσω· δσον
μᾶς εὔφραίνουσιν αἱ αἴγες, τόσον σὺ θά με λυπήσῃς
μετὰ θάνατον· ἄχ! ποῖος σκληρὸς δαίμων μὲ κατέχει.

Κορύδων

Ἐχει θάρρος, φίλε Βάττε, ίσως αὔριον θὰ εἶναι
τι καλύτερον· οἱ ζῶντες τρέφουν πάντοτε ἐλπίδας,
οἱ ἀποθανόντες μόνον εἰν' ἀνέλπιστοι· ὁσαύτως
καὶ ὁ Ζεὺς ποτὲ μὲν εἶναι αὐθρίος, ποτὲ δὲ βρέχει.

Βάττος

Θαρρῶ, φίλε· ἄλλὰ τοὺς μόσχους δίωξον σὺ πρὸς τὰ
κάτω·
ἐπειδὴ, ως βλέπεις, τρώγουν οἱ δυσλύτρωτοι, Κορύδων,
τοὺς βλάστους χλωρῆς ἔλαιάς· δὲ λευκόπλευρος σὺ ψίττα.

Κορύδων

Ψίττα καὶ ἐσὺ Κυμαίθα, πρὸς τὸν λόφον δὲν ἀκούεις; 65
Μὰ τὸν Πᾶνα, ἂν δὲν φύγῃς θέλω ἔλθει καὶ σὲ δώσει
πληρωμὴν κακήν, ἀθλία.— Ἀλλὰ πάλιν αὕτη ἔρπει.—
Ἄχ! νὰ είχον ἀνὰ χεῖρας τὴν καμπύλην λαγωβόλον
δάρδον μου, δυστυχεστάτη, ίνα σὲ μετρήσω.

Βάττος

Φίλε,

πρὸς τὸν Δία, ἵδ' ἐνταῦθα, μία ἄκανθα μὲν ἐμβῆκεν
εἰς τὴν πτέρων· πόσον εἶναι αἱ ἀτρακτυλίδες αὗται
καὶ βαθεῖαι καὶ εὐμήκεις.— Εἴθε ἡ δάμαλις ταχέως
ὑπὸ μάχαιραν νὰ πέσῃ! ἐπειδὴ εἰς ταύτην βλέπων
ἐκεντήθην· δὲ Κορύδων, τήνε βλέπεις;

Κορύδων

Ναὶ τὴν βλέπω· 75
τὴν κρατοῦν οἱ ὄνυχές μου· λάβε την, δὲ φίλε Βάττε.

Βάττος

Πόσον εὐτελές τὸ πλῆκτρον καὶ δαμάζει ἔνα Βάττον.

Κορύδων

Κοίταξε, δὲ φίλε, μήπως ἀνυπόδητος εἰς τὸ δρος
ἀναβῆς, διότι εἶναι καὶ ἀσπάλαθοι καὶ ὁρμοι.

Βάττος

Ὥ Κορύδων, ἔλα εἶπέ με, τὸ γερόντιον ἀκόμη 80
χαίρει γλύφον τὴν ώραίαν, ἥτις του ἔφλεξε τὸ στῆθος.

Κορύδων

Ὥ κακόμοιος, βεβαίως· ἐπειδὴ καὶ πρὸ διλίγου
εἰς τὴν μάνδραν τὸν εὔρηκα ἐργαζόμενον ἡδέως.

Βάττος

Ὥ γερόντιον, εῦγε, ἀσελγέστατον τῶν ὄντων,
ἐπειδὴ καὶ τῶν Σατύρων καὶ Πανῶν τῶν τραγοπόδων 85
νπερβαίνεις, ως πρὸς τοῦτο, τὴν ἀσελγεστάτην φύσιν.

ΒΟΥΚΟΛΙΚΑ

Η ΩΔΗ Ή ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ

(Ειδολλιον α')

ΘΥΡΣΙΣ ΚΑΙ ΒΑΤΤΟΣ

Θύρσις

Βάττε, Βάττ' ἔλθε ταχέως, ἔλθ' ἔδω, γρήγορα ἔλα.
 Σ τὸν κορμὸν αὐτοῦ τοῦ δένδρου ἔμφωλεύει μέγα σμῆνος
 μελισσῶν.—Ἐλθὲ νὰ ἴδης· ὡς τί πάγκαλαι κηρηθραι!
 "Ω τί μέλι! Βάττ' ἀκόμη, ἔλα γρήγορα σὲ λέγω.—
 "Ω τί εὔρημα! Αφες, ἀφες εἰς τὸν σκύλλον τὴν φρον-
 [τίδα 5
 τοῦ ποιμνίου σου.—Δὲν ἔχεις βέβαια, δὲν ἔχεις αἶγα,
 ήτις γάλα νὰ σὲ δίδῃ περισσότερον γλυκύ.

Βάττος

Πιστέ, φύλαττε τὰς αἶγας καὶ ὅν ἴδης νὰ σκιρτῶσι,
 γαύγισε κ' ἔγώ σ' ἀκούω.—Θύρσι, ἔφθασα.—Ποῦ εἶναι
 φίλε Θύρσι, ναί, ποῦ εἶναι αἱ κηρηθραι καὶ τὸ μέλι; 10
 "Α! τὸ βλέπω! Ποία τύχη! βέβαια λαμπρὰν ἡμέραν
 ἐγεννήθη φίλε Θύρσι! — Μὲ τ' ἀφίνεις; καὶ σὲ δίδω
 δύο σκύφους γλυκὸν γάλα, καὶ πρὸς τούτοις μίαν ζώνην
 δερματίνην.—Δὲν ἥξεν ρω ποία χειρὶς ἔχει χαράξει
 ἐπ' αὐτῆς νέα κι' ἀρχαῖα.—Ἐκεῖ βλέπεις μὲ τοὺς βόας 15
 νὰ διέρχεται τὸν Θύμβριν δ' Ἀλκίδης. Ἐκεῖ βλέπεις

καὶ τὸν Κάκον τὰς ὠραίας βιοῦς νὰ σύρῃ τοῦ Ἡρακλέους
 ἀπὸ τῆς οὐρᾶς τὴν ἄκραν. Εἶναι δὲ ἔγχαραγμένοι
 τρεῖς παλαίοντες ἀνδρεῖοι ἔφηβοι καὶ ὁμαλαῖοι.

Στίλβει ἔλαιον ἢ τὸ στῆθος, οἱ μυῶνες τῶν κινοῦνται, 20
 τρίζουσι καὶ οἱ ὀδόντες, τρίζουσι καὶ τὰ ὀστᾶ των.

“Ωραιότατον τὸ ἔργον! — Παρὰ τοῦτο ἐπὶ λίθου
 ὑψηλοῦ ποιμὴν καθίζει. Εἶναι ἔτοιμος νὰ όψῃ
 μέγαν λίθον κατά λύκου, τοῦ δποίου καὶ μακρόθεν
 οἰσθανθὲν τὸ ποίμνιόν του τὴν φωνήν, μὲ μέγαν τρόμον 25
 περιέζωσε τὴν πέτραν, δπου κάμετ' ὁ ποιμὴν των.

Παρὰ ταῦτα ἔκει βλέπεις εἰς τινας μικροὺς ὑαμνίσκους
 πονηρὸν κρυμμένον κλέπτην· εἰς τὴν μίαν του τὴν χεῖρα
 ἔχει μάχαιραν μεγάλην, εἰς τὴν ἄλλην του ὠσαύτως
 ἔχει κλάδον ἔξι ἔλαίας, ἐπὶ τοῦ δποίου εἶναι 30
 δεδεμένος κωδωνίσκος. Υπεράνω του ὑψοῦνται
 δρος τι, εἰς τὸ δποίον βόσκουν πρόβατα καὶ αἴγες.

“Ο ποιμὴν των ὑποκάτω ἐνὸς δένδρου ἀπλωμένος
 ἀφροντις κοιμᾶται. Ο κλέπτης ὠφελούμενος ἐκ τούτου,
 τὸν κλαδίσκον μὲ τὴν χεῖρα καὶ τὸν κωδωνα ὠσαύτως 35
 σείει. Αἴγα τις, ὡς εἶδε, τὸν κλαδίσκον νὰ κινῆται,

καὶ ὡς ἥκουσε τὸν ἥχον, καταβαίνει ἐκ τοῦ δρούς
 καὶ νομίζει, δτι ἄλλη αἴγα τις τροφὴν εύρηκε
 ἥδυτάτην. Δὲν ἥξεν ρω ποία ἡ ἀθλία, δτ' ὑπάγει
 εἰς τὸν θάνατον! Άλλ' ὅμως, δτε ἥδ' ἥτον πλησίον 40
 ἐκοπρίσθη καὶ ἡ κόπρος φερομένη πρὸς τὰ κάτω
 πίπτ' ἐπάνω εἰς τὸ στόμα τοῦ σκληροῦ ἔκείνου κλέπτου.

“Εκτὸς τούτων εἶναι ἄλλα, τὰ δποία δ πατήρ μου
 μ' ἔξηγησε, καὶ τώρα ἡ τοῦ μέλιτος γλυκύτης
 δὲν μ' ἀφίνει περαιτέρω νὰ λαλήσω. Θύρσι, θέλεις; 45

Θύρσις

“Οχι, Βάττε, μὰ τὸν Πᾶνα δὲν τὸ δίδω, οὔτ’ ἀν δώσῃς τὸν ἐνόρχην μέγαν τράγον, δστις χαίρει τόσας αἰγας. Δὲν τὸ δίδω. “Αν θελήσῃς νά με ψάλλεις καὶ σφυρίσῃς τὸ ἄγαπητόν μου ἄσμα, κλίνω, Βάττε, νά σε δώσω ἥμισυ σύ, φίλε, ἃδεις γλυκυτέρως ἀηδόνος 50 καὶ τὸ στόμα σου εἶναι πλῆρες μέλιτος περισσοτέρου τοῦ εὐρισκομένου ἐνταῦθα. “Οτε κάθησ’ ἐπὶ πέτρας καὶ σφυρίζεις δλ’ αἱ αἴγες τὴν τροφήν των παραιτοῦσι καὶ σ’ ἀκούουσι μὲ θάμβος.

Βάττος

Παῦσε, παῦσε καὶ τὸ λέγω.

Θέλεις ίσως νά σε ψάλλω δ, τ’ δ Δέλφις ἐπὶ πέτρας 55 ξλεγε ’ς τὴν ἑρωμένην.

Θύρσις

Ναί, ναί, Βάττε· λέγε πλέον,
ἐπειδὴ τὸ μέλι τρέχει κ’ εἰς τὸ ἔδαφος σταλάξει.

Βάττος

“Ω σεῖς, Νύμφαι, καὶ σεῖς, λύκοι, ἀγριόχοιδοι καὶ θῶες, 60 ποῦ ποτ’ ἐπεριπλανᾶσθε, δτ’ δ Δέλφις πληγωμένος
ξψαλλε γλυκῶς σφυρίζων; ήσθε τάχα ’ς τὴν κηδείαν τοῦ ’Αδωνιδος; καὶ ἀν ἡσθε, διατί δὲν ἐκαλεῖτε καὶ τὸν Δέλφιν ίνα ψάλη καὶ μὲ τ’ ἄσματα χαρίσῃ τὴν ζωὴν ’ς τῆς ’Αφροδίτης τὸν γλυκύτατον τὸν φίλον! 65

“Ω γλυκύφωνε μου τέττιξ, μετ’ ἐμοῦ συγχρόνως ψάλλε.

Διατί, ὁ φίλαι Νύμφαι; ἀλλ’ ἀφίνετ’ αὐτὸν μόνον κατηφῇ καὶ λυπημένον ἐπὶ πέτρας νὰ καθίζῃ κ’ ἔχων στέφανον ’ς τὰς χεῖρας συμπλεγμένον ἐκ μηκών

χλοερῶν κ’ ἐκ λευκῶν ἵων, νὰ συρίζῃ ψάλλων ταῦτα; 70 Τί με βλέπετε, ὁ αἴγες, τί με βλέπετε, δαμάλεις, ταῦροι, βόες, καὶ σύ, σκύλλε, τί με γλύφεις καὶ δακρύεις;

“Ω γλυκύφωνέ μου τέττιξ, μετ’ ἐμοῦ συγχρόνως ψάλλε. Γρήγορ’, ἀθλιά μου ζῷα, σᾶς ἀφίνω κ’ εἰς τὸν ”Ἀδην γρήγορα πηγαίνω· τότε τίς ποτε θέλει σᾶς βόσκει; 75 Τίς ποτε, ὁ Μέλισσε μου, θά σε δίδῃ χλωρὰ χόρτα; ”Η τίς τάχα θέλει θλίβει τοὺς μαστούς σου τοὺς ώραίους; Ποῖος ἄρα θὰ σᾶς ψάλλῃ ή σᾶς ἄγγεις τὰς κορήνας; Γρήγορα δ Δάφνις φεύγει κ’ ἔρημα θὰ σᾶς ἀφήσῃ.

“Ω γλυκύφωνέ μου τέττιξ, μετ’ ἐμοῦ συγχρόνως ψάλλε. 80 ”Ω μελάνοφρόν μου κόρη, διατί δέν με λυπᾶσαι; Λευκοτέρα τῆς χιόνος, τ’ ”Αλφειοῦ δροσερωτέρα, διατί καὶ τὴν ψυχήν μου δὲν δροσίζεις τὴν ἀθλίαν, διατί, γλυκύ μου μῆλον, τὴν καρδίαν ἔχεις λίθον; Δέν σ’ ἐγέννησεν, ὁ κόρη, τάχα μήτηρ καὶ ἐσένα; 85 Γρήγορα δ Δάφνις φεύγει καὶ σ’ ἀφίνει ἐλευθέραν.

“Ω γλυκύφωνέ μου τέττιξ, μετ’ ἐμοῦ συγχρόνως ψάλλε. ”Ελα, Νύμφη, ἔλα, κ’ ἔχω θρέμματα πολλὰ παντοῖα, 90 έλα, βόσκε τα μαζί μου. Αἱ δαμάλεις θά προσφέρουν τοὺς μαστούς σ’ ἐσὲ ήμέρως, θά σ’ ἀσπάζωνται τοὺς πό-

εῖς σὲ μόνον θὰ ἀφίνουν τὰ ώραῖα των μοσχία, χωρὶς νὰ μυκῶνται μόνον εἰς ἐσὲ θὰ προτιμῶσι νὰ προσφέρουσι τὰ τέκνα παρ’ εἰς τὰ μικρά των τέκνα.

“Ω γλυκύφωνέ μου τέττιξ, μετ’ ἔμοῦ συγχρόνως ψάλλε.
”Ελα, Νύμφη, καθ’ ἡμέραν θά σε πλέκω καὶ ἐκ δάφνης 95
καὶ ἐκ χλωροῦ κισσοῦ στεφάνους. ”Ελα, Νύμφη, καὶ σε
[τρέφω

τρεῖς ἑλάφους λεπτοτάτας, αἱ διοῖαι σὲ προσμένουν
νὰ τὰς στέφης μὲ τὰ ὄνθη καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰς νὰ παιᾶξες.

Παῦσε, τέττιξ, παῦσε τώρα μετ’ ἔμοῦ καὶ σὺ τὸ ṣσμα.
Δὲν μ’ ἀκούεις, σκληρὰ κόρη; δὲν ἀκούεις καν τὰς
[βόας, 100

αἴτινες θρηνοῦν μαζί μου; Σ’ ἔπλεξα αὐτὸ τὸ στέμμα,
διατί δὲν εὑρίσκω πούποτ’, ίνα σὲ τὸ δώσω.

Γρήγορα δὲ Δάφνις φεύγει καὶ σ’ ἀφίνει ἐλευθέραν.

Παῦσε, τέττιξ, παῦσε τώρα μετ’ ἔμοῦ καὶ σὺ τὸ ṣσμα.
Σκληρὴ κόρη, εἰς ὀλίγον ὡς τοῦ φυινοπώρου φύλλον 105
θ’ ἀπομαρανθῶ, θὰ πέσω. ”Ω σκληρά, θὰ ἀπαλύνῃ
ἡ λιθώδης σου καρδία; θ’ ἀπαλύνῃ, ἀλλ’ εἰς μάτην.

”Ελα τότε, ἔλα στέψον μὲ αὐτὸν ποὺ τώρα ἔχω
τὴν ψυχράν μου κόμην, διμως ἀφες ν’ ἀπομαρανθῶσι
τὰ φυτὰ διοὺ τὸν πλέκουν, δπως εἶναι μὲ τὸν Δέλφιν 110
διμοια, ἔπειτα θάψε τὸ νεκρόν μου σῶμα, δπου
πρῶτον ὕραησα, ὡς κόρη, νὰ σου ἀσπασθῶ τὰ χείλη.

Παῦσε, τέττιξ, παῦσε τώρα μετ’ ἔμοῦ καὶ σὺ τὸ ṣσμα.
Βάττε, ἔπαυσα· σὲ εἶδα δὲ πολλάκις μὲ τὸ ἄκρον
τοῦ δακτύλου εἰς τὸ στόμα, δτε ἔψαλλα, νὰ θέτης 115
ἐκ τοῦ μέλιτος· δὲν εἴπα τίποτε νομίζων, δτι
δωρεάν τι θά με δώσης.

Βάττος

Φίλε Θύρσι, σὺ ἀξίεις

νὰ πηγαίνῃς μὲ τὸν Πᾶνα. Σὲ τὴν δίδω, ναὶ· ἀλλ’ διμως
τίς τολμᾷ ἐδῶ νὰ θέσῃ χεῖραν; ἥδη νὰ βομβῶσιν 120
εἰς τὰ ὕτα μας ἀρχίζουν πολλαὶ μέλισσαι θυμώδεις.

Θύρσις

Δὲν φοβοῦμαι.— Λάβε, Βάττε, παρ’ αὐτὴν ὁσαύτως
[λάβε ταύτην τὴν λευκὴν κηρήθραν. Θέλεις ἄλλην ἢ σε φυάνει;
Λέγε, καὶ ἔπειτα τὰς τρώγεις.—

Βάττος

”Οχι, ὅχι μὲ ἀρκοῦσι, 125
λάβε σὺ τὰς ἐπιλοίπους. ”Άλλα . . . πρόσεξον ν’ ἀκούσῃς·
ὡς με φαίνεται γαυγίζει δὲ πιστός σου, Θύρσι, σκύλλος.

Θύρσις

Τὸν ἀκούω καὶ ὑπάγω, οὔτε μίαν καν σταγόνα
δὲν ἀφῆκα, φίλε Βάττε.

Βάττος

Αἱ! ποῦ φεύγεις, τάλαν Θύρσι, 130
δλ’ αἱ μέλισσαι καθίζουν εἰς τὴν κόμην καὶ τὰ ὕτα.

Θύρσις

Τί γλυκύτερον! ”Ας γίνω καὶ αὐτὸς ἐγὼ κυψέλη.

Η ΘΗΡΑ
(Ειδύλλιον β')

ΘΗΡΙΣ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΣ

Θῆρις

Ίδού, Δάφνι, τέλος πάντων λαγωοῦ φαίνονται ἵχνη
ἐπὶ ταύτης τῆς χιόνος. Εἰς καθὲν αὐτῶν ὑπάρχει
λαγωοῦ νωπὴ ἡ κόπρος δόμηρὰ καὶ ὑγροτάτη.

Άκολούθει με.—Βεβαίως εἰς αὐτοὺς ἐδῶ τὸν θάμνους
ἔμφωλεύει τὸ θηρίον.—Βλέπεις, Δάφνι, καὶ τὰς τρίχας 5
ἢ τὰς ἀκάνθας ἐδῶ ταύτας;

Δάφνις

Ἐνθυμήσου, ὅτ' ἔντάμα
θὰ τὸν φάγωμεν, ἀκούεις;

Θῆρις

Ναί, σ' ἀκούω. Δύο, τρία,
οκτώ, δέκα, δεκαπέντε ἔως τώρα μετρῶ ἵχνη· 10

Εἰς αὐτὴν τὴν μᾶζαν παύουν. Βεβαιότατα ἔνταῦθα
ἡ ἔκει θὰ ἔμφωλεύῃ.—Ἡσυχία τώρα, Δάφνι.

Σ τὸν ἀνήφιον ἔκεινον, ὅπισθεν αὐτοῦ τοῦ λίθου
σῦρε, κρύφθητι ἡσύχως. Ἐγὼ δὲ ὅπισθεν τούτου
τοῦ κορμοῦ θὰ τὸν προσμείνω, τέλος πάντων εἰς

[τὸ στόμα 15

τώρα βέβαια τὸν ἔχω.

Δάφνις

Διατί δὲν λέγεις, Θῆρι,
ἔχομεν αὐτὸν ἢ σ τὸ στόμα;

Θῆρις

Οπως θέλεις· ἡ Σελήνη
νὰ προβαίνῃ ἥλιθ' ἡ ὁρα· εἰς τὴν θέσιν σῦρε, Δάφνι. 20

Δάφνις

Ναὶ πηγαίνω, δμως, Θῆρι, πρόσεχε μή με κτυπήσῃς.—
Ἄς καθίστε ἐδῶ πλησίον εἰς τὸ ζεῦμα τῶν ὑδάτων.

Θῆρις

Ἐφθασες, ὃ φίλε Δάφνι; Ἡσυχία τώρα πλέον.
Ἡ καρδία μου θὰ φύγῃ. Ἐκβα πλέον, ὃ θηρίον!

Δάφνις

Πρόβαινε, λαμπρὰ Σελήνη; Θέλεις τάχα νά σε ψάλλω, 25
ὅτε ἥσο εἰς τὸ ἄντρον μὲ τὸν Ἐνδυμίωνά σου;
Τὶ ωραία συνοδία, ὃ τί ζεῦγος, ὃ ἐνότης!
Ἐσὲ ἐφθόνησαν τ' ἄστρα, καὶ αὐτὸν δλ' οἱ ποιμένες.
Ἀργυρόχροον ὑδωρ ὁέε μὲ γλυκύτατον τὸν ὁόθον.

Θῆρις

Δάφνι, Δάφνι, ἐτρελλάθης, πῶς σε ἥλιθ' ἐπιθυμία 30
νὰ μᾶς ψάλλῃς; μὲ τὸ ἄσμα θὰ κοιμίσῃς τὸ θηρίον.

Δάφνις

Πρόβαινε, λαμπρὰ Σελήνη! γλυκὲ μόνε σύντροφέ μου,

δτ' ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου μόνος κάθημαι τὴν νύκτα.
Διατί, δτ' ἔκατέβης εἰς τὴν γῆν μας καὶ εὐρῆκες
τὸν ὄραῖον σου τὸν φίλον, δὲν ἥμέλησες νὰ μείνῃς ; 35
Ἄργυρόχρουν ὅδωρ, δέες μὲ γλυκύτατον τὸν ϕόθον.

Θῆρις

Δέν μ' ἀκούεις, Δάφνι ; δφες νὰ φονεύσωμεν τὴν θῆρα
κ' ἔπειτα, ὃ φίλε, ψάλλεις.

Δάφνις

Διατί, λαμπρὰ Σελήνη ;

Ἡμεῖς δλοι οἱ ποιμένες καθ' ἐσπέρας ἐν ἀρνίον 40
ἀπαλὸν λευκὸν ὄραῖον θά σ' ἐφέρομεν εἰς δῶρον,
θά σ' ἐδίδομεν καὶ γάλα καὶ παχύτατα τυρία,
θά σ' ἐστέφομεν μὲ δάφνας καὶ μὲ μήκωνας καὶ ἵα.

Ἄργυρόχρουν ὅδωρ, δέες μὲ γλυκύτατον τὸν ϕόθον.

Θῆρις

"Αν καὶ τέταρτον ἀρχίσῃς, σὲ κτυπῶ, ἀκούεις, Δάφνι ; 45

Δάφνις

Παῦσε τώρα, πᾶ ! δὲν παύεις σ' ἥκουσα τί θέλεις ;
[λέγε.

Θῆρις

Νὰ σιγήσῃς. Τρὶς ή θῆρα ἐδοκίμασε νὰ ἔκβῃ
καὶ τὸ ἄσμά σου τρὶς πάλιν τὴν κατέπεισε νὰ μείνῃ.
Πρόσεχε, κινεῖ τὰ ὄψα δ λαγώς σχεδὸν ἔκβαίνει.
Ἔχει μέγεθος ἀρνίον. Ἐσηκώθη καὶ προβάλλει 50

τὰ κινούμενά του χεῖλη. Πρόσεχε νὰ ἔπιτύχῃς.
"Ος τὸ φύλλον τῆς καλάμης τρέμω δλος, φίλε Δάφνι.

Δάφνις

Μ' ἔλεγες νὰ σιωπήσω. Καὶ σὺ τώρ' ἀδιακόπως
λέγεις δλον φλυαρίας. Παῦσε, Θῆρι, ἡ ἀρχίζω.

Θῆρις

Τί νὰ παύσω, κτύπα, κτύπα. Τοῦ ἐπλήγωσα τὸν πόδα 55
κτύπα, Δάφνι, σχεδὸν πίπτει φονευμένος.

Βλέπεις, βλέπεις πῶς χωλαίνει; Σ τὸν ἀνήφορον τοῦ ὅρους
ν' ἀναβῆ δὲν εἶναι πλέον δυνατόν. Κτύπησε, φίλε.

Πρὸς σὲ ἔρχεται τὸν βλέπεις ;

Δάφνις

Ναί, τὸν βλέπω, εἰς τὰ ὄψα 60
τὸν ἐπλήγωσα καιρίως.— "Αθλε, σὲ εἶδα, σ' εἶδα
ποὺ ἐκρύφθης ! Εἰς δλίγον ἔχομαι νεκρὸν νὰ σ' εῦρω.

"Αρτεμι, σκληρὰ παρθένε, ἀν εὔρισκεσο μαζί μας,
ἡθελες βεβαίως κοίνει τίς δ Δάφνις καὶ δ Θῆρις !

Ἄργυρόχρουν ὅδωρ, δέες μὲ γλυκύτατον τὸν ϕόθον. 65

Θῆρις

Κ' ἔχεις νοῦν νὰ ψάλλῃς τώρα, τρέχε, τρέχε, ίδοιν ή μᾶζα,
δπ' ἐκρύφθη πληγωμένος δ λαγώς. Πρόσεχ ἔκβηκε.

Δάφνις

Τὸν δυσλύτρωτον δὰ τώρα τὸν ἐφόνευσες ὃ Θῆρι.
Πόσον αἴμα ἀπὸ τὸ στόμα τώρα δέει τοῦ ἀθλίου !

Τὸν λυποῦμαι. 70

Theta

Τὸν λυπᾶσαι! Φύγε ἀν θέλης, καὶ ἐμὲ μόνον
ἀφησε νὰ τόνε βλέπω.

Δάφνις

"Ἄν σ' ἀφήσω, σὺ τὸν τρώγει
μὲ τὸ δέρμα καὶ τὰς τρίχας. "Ἄς ἀφήσωμεν, ὅθι Θῆρι,
τὰ τοιαῦτα, καὶ ἔλα πλέον νὰ τὸν φάγωμεν ἥδεως. 7.

7

Allochthonous

卷之三

Ways and means

ellit te leggen wie die flörper ihwijngen - legge
die leeuwsta, w'gjn ogen wie die flörper volken.

W. leptoaria

Euphorbia

Vitexos nai Bivalva

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ (Ειδόλλιον γ')

ΤΙΤΥΡΟΣ ΚΑΙ ΣΙΜΑΙΘΑ

Τίτυρος

“Οβς! ὅβς! τράγε, μὴ πειράζης μὲ τὰ κέρατα τὰς αἰγας.
“Ω κριέ, τὰς ἀταξίας τῶν συντρόφων σου δὲν βλέπεις;
Προπορεύου μέν, ἀλλ’ ὅμως ἐκ διαλειμμάτων στρέφε,
ἴνα βλέπης, ὅσα τρέχουν ὅπισθέν σου. Τράγε! τράγε!
δὲν ἀκούεις; δ ποιμήν σου σὲ προστάζει.— “Ηλθ’ ἡ ὥρα, 5
ῶ κακόμοιρε, τὰς αἰγας νὰ βατεύσῃς καὶ εἰς δένδρον
νά σε δέσω, ίνα βλέπῃς κ’ ἀποθνήσκῃς ἐκ τοῦ πόνου
ἄλλον τράγον νὰ βατεύῃ τὰς ίδιας σου συζύγους.—
• Άλλ’ ἔφθασαμεν ἵ τὴν κρήνην.— “Ελα, πίετε ἡσύχως.
“Ω τί βλέπω! ἡ Σιμαίθα καὶ τὸ ποίμνιόν της δλον.— 10
“Ω Σιμαίθα, λευκὸν ιον! ἀν τὸ ποίμνιον δὲν εἶχες,
ῆθελα σ’ ἔκλαρβει νύμφην τῆς δροσερωτάτης κρήνης.—
“Αφες με, καλὴ Σιμαίθα, νά σου ἀσπασθῶ τὰ χεῖλη.

Σιμαίθα

Τίτυρε, κ’ ἔδῶ σε εὔρον; “Εμπροσθέν μου πάλιν εἶσαι;
• Ασχημότερε Σατύρων; Τί με βλέπεις; ‘Η Σιμαίθα 15
εῖμ’ ἔγώ. Τί θέλεις; λέγε· Αὐτὸς βέβαια δ τράγος
ἔχει πρόσωπον καὶ σχῆμα ὠραιότερον σου. Φύγε,
τί με πλησιάζεις; Φύγε.

Τίτυρος

”Αφες με, ώραία Νύμφη,
νά σου ἀσπασθῶ τὸ στῆθος. Ἐπειδὴ ως πρὸς τὰ χεῖλη 20
μήκωνας χλωρὸς εὐρίσκω· αὗται ἔχουσι τὸ χρῶμα
τῶν χειλέων σου, ὃ κόρη. Ἀν δὲν θέλῃς νὰ μ' ἀφήσῃς
νὰ σοῦ ἀσπασθῶ τὰ χεῖλη κανὸν ἀσπάζομαι τὰ φύλλα
τῶν μηκώνων. Ἀλλὰ σῶμα ἔχον χρῶμα ως τὸ στῆθος,
τὸ λευκόν σου στῆθος, κόρη, δὲν εὐρίσκω. Τὸ μὲν γάλα 25
ποὺ με δίδουν αἱ καλαί μου αὕται αἴγες ἔχει χρῶμα
σκοτεινότερον· κ' ἡ ἄκρα τῆς πυρῷδους Αἴτνης ἔχει
ως πρὸς σὲ χιόνα μαύρην.

Σιμαίθα

Τίτυρε, ἀκούς; νὰ φύγῃς!

Κάλεσον αὐτὸν τὸν σκύλλον, τί με γλύφει ὁ ἀχρεῖος; 30
Τὰ χαράγματα ἀκόμη μ' ἐμπίξουν νὰ γνωρίσω,
ποῖον ξῶν με ἐγγίζει. Τίτυρε, ποῦ εἶσαι τώρα;
Πᾶ; τί βλέπω, ἀντὶ σκύλλου, αἰσχρὲ Τίτυρε, σὺ εἶσαι.
Δὲν αἰσχύνεσαι, ποῦ σκύπτεις;

Τίτυρος

”Ἄχ! ἀηρ νὰ ἐγενόμην!

35

”Ηθελα ὑπέμβη, κόρη, εἰς αὐτὸν τὸ ἔνδυμά σου!
Διατί δέν με ἀφίνεις νὰ σ' ἐγγίσω κανὸν, ὃ νύμφη,
ἡ ἐντρέπεσαι, διότι τὴν σκιάν μου εἰς τὸ ὄδωρ
βλέπουσα νομίζεις, διτὶ Νηροῖς τις σὲ φυλάττει.
Εἰς τὸ σπήλαιόν μ', ἀν θέλῃς, ἔλα κόρη μου Σιμαίθα. 40

(¹) Προφανῶς ἀντὶ ἐμπόδιζουν.

Εἶναι δλον κοσμημένον μὲ κισσὸν χλωρὸν ποὺ ἔρπει,
γύρω γύρω εἰς τὰ τείχη. Ἐλα, κόρη μου Σιμαίθα,
καὶ σ' ἀφίνω νὰ ἀρμέσῃς καὶ αὐτὸν τὸ ποίμνιόν μου.
Τὴν λευκὴν ἔκεινην αἰγα, ἥτις σύρει δπισθέν της
τὰ ἔριφια ἔκεινα, σὲ τὴν δίδω δῶρον, νύμφη,

45

κοσμημένην μὲ ποικίλα ἄνθη, μήκωνας καὶ ρόδα,
μὲ ἀγριάμπελον καὶ ἵα, μὲ κισσὸν κ' εὐώδη δάφνην.

”Ολα ταῦτα σε τὰ δίδω, ἀρκεῖ μόνον νὰ μ' ἀφίνῃς
νὰ σ' ἀσπάζωμαι τὸ στόμα αὐγήν, γεῦμα καὶ ἐσπέρας.
Στέργεις, φίλη μου Σιμαίθα: Δῶρα σὺ θὰ ἀπολαύσῃς 50
δχι ἐντελῶς βεβαίως, ἐγὼ δὲ θὰ σὲ ἐγγίζω
μὲ τὰ χεῖλη μου σ' τὸ στόμα.— Δυστυχεῖς μου αἴγες,
[Θέλει
ἡ ώραία αὕτη νύμφη τὸν ποιμένα σας νὰ φυσίσῃ.

Σιμαίθα

Τί με τυραννεῖς; δὲν παύεις; Νά, δ' ἥλιος προβαίνει
καὶ δὲν θέλω νά με ἴδη διμιλοῦσαν μ' ἐσένα.

”Ω! τί πρόσωπον ποὺ ἔχεις, αἰσχρὲ Τίτυρε! ὃ χεῖλη!
Τί καλύτερον ποὺ ἥτον δι' ἐσέ, νὰ μὴν ἐκβαίνη
ἀπ' τὰ ὄδατα ὁ Φοῖβος! Γρήγορα κι' αὐταί σ' αἱ αἴγες
θά σ' ἀφήσουν καὶ θὰ φύγουν.

Τίτυρος

Καὶ νομίζεις, δτι ἔχουν 60
τῆς Σιμαίθας τὴν καρδίαν. Μάλιστ' αὕται μὲ λυποῦνται
καὶ βελάζουσαι θρηνοῦσι. Καθεμίαν νὰ γεννήσῃ
εῖδον, κόρη, ἐνδεκάκις. ”Αν δέ μ' ἴδωσι θρηνοῦντα,

ἔρχονται με πλησιάζουν καί με δίδουν τοὺς μαστούς των,
ἴν' ἀρμέξω γλυκὺ γάλα.,

65

Σιμαίθα

Βλέπεις, Τίτυρε, ἔκεινος
ὅ κριός σου ὁ κερασφόρος μὲ τὰ κέρατά του όλίβει
τοῦ ποιμνίου τὸν μέγαν καὶ ἐνόρχην εὐταξίαν.
Σχεδόν, Τίτυρε, ἀρχίζουν νὰ κτυπῶνται. Κάλεσέ του,
καὶ ἔπειτα θά σ' εἴπω κάτι. 70

Τίτυρος

Κνάκων Κνάκων, ἡσυχία.
Πρὸν ἀκόμη σε λαλήσω, θυμωμένος σύ με βλέπεις
καὶ ἡσυχάζεις. Λοιπὸν παῦσε, ή σε κόπτω τὰ μακρά σου
κέρατα. Σὲ λέγω παῦσε, εἰ δὲ μή σε εὔνουχίζω
καὶ στερεῖσαι τόσας φύλας. "Αν καὶ τώρα δὲν ἀκούσῃς, 75
σὲ κτυπῶ. "Ω Κνάκων Κνάκων, ἡσυχία τώρα πλέον.
Μὲ ὑπήκουσες καὶ θέλεις λάβει δῶρον χλωροῦ χόρτου
ἢν δεμάτιον εὐδόδες. Λέγε, φίλη μου Σιμαίθα.

Σιμαίθα

"Ἐπειδὴ ὁ κερασφόρος Κνάκων σου ποθεῖ τὴν μάχην,
ἔλα, Τίτυρε, ἀν θέλης, ἀς παλαίσωσιν οἱ δύο 80
ἀρχηγοί, καὶ ή μὲν πέσῃ ὁ μεγάσωμος ὁ Κνάκων,
νὰ μὲν ἀφίνης διὰ πάντα ἡσυχον, ή δὲ καὶ πέσῃ
ὁ ἀνδρεῖός μου ὁ Σκίρων, τότε σὺ μὲν νά με δώσῃς
τὸν μικρότερον κριόν σου, ἐπειδὴ τόσας ἀμνάδας
νὰ στερήσω τοῦ συντρόφου δὲν ἐπιθυμῶ βεβαίως, 85
ἐγὼ δὲ νὰ κλίνω μόνον νά με ἀσπασθῆς τὸ στόμα.
"Ηκουσες τὰς συμφωνίας; Τίτυρε, εἰς ταῦτα στέργεις;

— 132 —

Τίτυρος

Ναί, ώραία μου Σιμαίθα, δπως θέλεις, φθάνει μόνον
νά σου ἀσπασθῶ τὰ χείλη καὶ εὐθὺς ἔπειτα ἀς ὑπάγω
εἰς τὸν Ἀδην. Πρὸς τί, Νύμφη, θέλεις νά με βασα-
[νίζῃς; 90

Κάλεσον τὸ ποίμνιόν σου εἰς ἔκεινον τὸν λειμῶνα,
καὶ ὁ Τίτυρος με ταῦτα εἰς ἔκεινον ἀναβαίνει
τὸν ὠραῖον μικρὸν λόφον. Ἔγὼ μὲν τὸν Κνάκωνά μου,
τὸν δὲ Σκίρωνα σύ, κόρη, κόσμησον διὰ τὴν μάχην.

"Οβς! "Οβς! ἔλθετε μαζί μου πρὸς αὐτὸν ἐδῶ τὸν
λόφον. 95

Σιμαίθα

Μετ' ὀλίγον σε προσμένω εἰς τὴν κρύαν ταύτην κρήνην.
"Οβς! "Οβς! ἔλθετε μαζί μου πρὸς τὸν πράσινον λειμῶνα

— 133 —

ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΝΑΚΩΝΟΣ
(Ειδύλλιον δ')

Τίτυρος

Ίδού, εἴμεθα πλησίον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου.
Ποῖα χόρτα ; ποῖα ἄνθη ἀπαλώτερα τῆς δρόσου ; —
Μείνατε ἐνταῦθα, αἴγες, σᾶς προσέχει δὲ ὁ Κνάκων·
ἔγὼ δὲ ἐδῶ τριγύρῳ θὰ ὑπάγω νὰ συνάξω
ἄνθη πάμπολλα, ποικίλα, ἵνα στέψω τὸν ἄνδρεῖον 5
Κνάκωνά μου.—Κνάκων, Κνάκων, φύλαττε τὸ ποίμνιον
[μας,

ἔχε πάντοτ' εἰς τὴν μνήμην τὰ εὐμήκη κέρατά σου.

Διὰ σὲ ὑπάγω τώρα νὰ συνάξω ὠραῖα ἄνθη. —

“Ω σκληρά, σκληρὰ Σιμαίθα, τόσ’ ἀξίζεις” αὐτὸ τὸ στόμα !
“Ἄλλ’ ἐνῷ συνάξω ἄνθη καὶ τὰ πάθη μου ἀς ψάλλω. 10
“Ἐπ’ ἔκείνης τῆς ἵτεας ἀηδῶν συγχρόνως ἄδει.

Πᾶν θεέ, πῶς ὑπομένεις εἰς τὰ βάσανα νὰ βλέπῃς
τὸν πιστόν σου τὸν ποιμένα ; δέν σ’ ἐπρόσφερα θυσίαν
τὸ παχύτερόν μ’ ἀρνίον ; διατί δέν με λυπᾶσαι ;
διατί καὶ τὴν καρδίαν τῆς ὠραίας μου Σιμαίθας 15
δέν φλοιγίζεις καν δόλιγον ; διατί, ὡς κύριέ μου ;
Καὶ ἐσύ, ὡς ὀηδῶν μου, μὲ λυπεῖσαι καὶ μοῦ ψάλλεις.
“Ω λιγύφθιογγον πτηνόν μου, οὔτε σὺ νὰ ἀπαλύνῃς
δέν ισχύεις τὴν Σιμαίθαν. Πρὸς ἐσὲ ἡμερωτέρως
φέρετ’ ὁ σκληρὸς ἱέραξ.—“Ω χαρίεσσά μου Νύμφη, 20

ὦ ἔαρινή μου δρόσος καὶ ὑπερήφανόν μου δένδρον,
ὅδον ἄγριον καὶ κοίνος μὲ φαρμακερὰς ἀκάνθας.

Καὶ ἐσύ, ὡς ὀηδῶν μου, μὲ λυπεῖσαι καὶ μοῦ ψάλλεις.
“Ἄν σὺ ἔβλεπες ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου σου νὰ θνήσκῃ
αἴγα τις, θὰ ἐλυπεῖσο, θὰ ἐδάκρυες, ὡς Κόρη ; 25
Διατί δὲν λέγεις, Νύμφη, ἵνα λόγον εὔσπλαγχνίας
δι’ ἔμε, ηθέλεις τάχα ν’ ἀποθάνω, ἵνα λάβης
σὺ τὸ ποίμνιόν μου τοῦτο ; “Ἄν τὸ λάβῃς δῆμος, τότε
λυπημέναι αἱ ἀμνάδες δὲν θὰ δίδουσι τὸ γόλα.

Καὶ ἐσύ, ὡς ὀηδῶν μου, μὲ λυπεῖσαι καὶ μοῦ ψάλλεις. 30
“Απασαι θὰ ἀποθάνουν ἐνθυμούμεναι ἔμένα,
καὶ ἐσὺ θά μ’ ἐνθυμῆσαι καὶ θὰ λέγῃς. «Τίτυρε μου,
» ἄθλιε, σκληρῶς ἐφέρθην πρὸς ἐσές ἀλλ’ ἔλα πάλιν·
» σὲ δοκίζω εἰς τὸν Πᾶνα, φύλε Τίτυρε, νὰ σ’ ἔχω
» τὰς ἀγκάλας μου κλεισμένον νά σε φέρω δὲ νὰ πίνῃς³⁵
» γλυκὺ γάλα εἰς τὸν σκύφον ἐστεμένον μ’ ἄνθ’ ὠραῖα»

Καὶ ἐσύ, ὡς ὀηδῶν μου, μὲ λυπεῖσαι καὶ μοῦ ψάλλεις.
Θὰ θρηνῆς, ναί, τότε κόρη, θὰ θρηνῆς, ἀλλ’ εἰς τὸν “Ἄδην
θὰ εὑρίσκωμ” ἐκεῖ δπου, ὡς Σιμαίθα, δταν ἔλθης,
τὰς ἄγκαλας μου κλεισμένον νά σε φέρω δὲ νὰ πίνῃς.⁴⁰
Ταῦτα τὸ ἀσχημά μου χείλη δὲν θὰ τὰ ἔχω ἐκεῖ, ὡς Νύμφη,
ἀλλὰ πάντα τυλιγμένος εἰς λευκήν τινα σινδόνην
θὰ ἐνθυμούμαι τὴν σκληράν σου καὶ ἀγήτητον καρδίαν.

Καὶ ἐσύ, ὡς ὀηδῶν μου, μὲ λυπεῖσαι καὶ μοῦ ψάλλεις.
Παῦσε τώρα, ὡς πτηνόν μου, παῦσε τώρα καὶ ταχέως 45
εἰς τὴν γῆν θὰ ἀποδώσω τὸ ἄθλιόν μου τοῦτο σῶμα.

Ἐλα τότε, ὀηδῶν μου, ὑπεράνω τοῦ μνημείου,
κάθιζε ἐπὶ τοῦ δένδρου ὑποκάτω τοῦ δποίου
θέλει κεῖμαι καὶ ἡδέως ψάλλε. Ἱσως τὴν Σιμαίθαν

κλίνης τότε εἰς τὸ μνῆμα, δπου κεῖμαι νὰ καθίσῃ 50
καὶ δακρύουσα νὰ βρέχῃ τὸ ψυχρὸν τῆς γῆς μας χῶμα

Παῦσε, παῦσε ἀηδὸν μου, κ' εἰς τὸ μνῆμά μου
[θὰ φάλης.

"Ας ἀφήσωμεν τὸν θρῆνον.— "Εχω τώρα ἀνὰ χεῖρας
μύρτον, μήκωνας καὶ ᾗ ἀγριάμπελον καὶ δάφνην.

"Ας ὑπάγω νὰ κοσμήσω τὸν ὁραῖον Κνάκωνά μου.— 55
Κνάκων, Κνάκων, ὡς τί βλέπω, ἡ ἀμλία ἔκεινη αἴγα
θρηνεῖ, τρέμει καὶ χωλαίνει. Κ' εἰς τὴν ἄκραν τὴν ὁξεῖαν.

ΕΚΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

ΥΠΟ NEAN ΜΟΡΦΗΝ

ΩΣ ΕΥΡΕΘΗΣΑΝ ΕΝ ΤΗΙ ΣΥΛΛΟΓΗΙ ΤΑΥΤΗΙ

Ο ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

"Ετριξε ἡ πύλη τῆς εἰρκτῆς ἐπάνω ὃ τοὺς μοχλούς της.
Πῶς ἐνθυμοῦμαι τοὺς φρικτοὺς ἔκείνους ὁρυγμούς της!
Ἐμβῆκα μέσα κὸς ἔκλεισαν ὀπίσω μου τὰς θύρας,
τὰς θύρας διποὺς ἔκαμαν ὃ τὸν κόσμον τόσας χήρας!
Ἐμειν' ἀκίνητος εὐθὺς καὶ ἔστρεφα τὸ βλέμμα 5
μήπως χωρίσω κάτι τι ὃ τὴν ἄβυσσον ἔκείνην.
Βαρεῖα μὲ προσέβαλεν δσμή, ὡς ἀπὸ αἶμα.
Εἰς μίαν ἄκραν εἴδόν τι ποὺ ώμοίαζεν εἰς κλίνην.
Τόσον βαθὺς τὴν φυλακὴν ζόφος κατασκοτίζει,
ποὺ λέγεις ἀπὸ τοὺς τοίχους της δτὸς ἵσως ἀναβλύζει. 10

Μέσα ἐδῶ εἰν' πρὸ πολλοῦ κλεισμένος δ Ἡλίας,
χωρὶς ἔλπιδος πιθανῆς καμμίας σωτηρίας.
Ο δεσμοφύλαξ ἀναψεν ἔνα ἰσχνὸν κηρίον
καὶ τότε ὑπῆγα πρὸς αὐτὸν ἔμφοβος καὶ δακρύων.
Θεέ μου! πῶς σ' ἐγνώρισα, ὡς δυστυχῆ Ἡλία, 15
καὶ πῶς σε βλέπω τῷρας ἐδῶ. Τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν του
τὸ εἶχε σβέσει τῆς εἰρκτῆς ἡ ἄκρα ὑγρασία.
Κὶ ἀνάμεσα τῶν σκοτεινῶν τῆς κεφαλῆς τριχῶν του,
εἴδον ἀράχνας ποὺ ἔπλεκον ἔκει τὸ ὄφασμά των
καὶ ἄλλα ζῆα μιαρὰ κινοῦντα τὰ πτερά των. 20

"Ἄν εβλεπες τὸ ἔνδυμα καὶ τὸ νεκρόν του βλέμμα,

τὰ χείλη κατακόκκινα ἀπὸ πηγμένον αἷμα
κ' ἐν κάτι τι ποὺ εὐρίσκεται πάντοτε. εἰς ἐν πτῶμα,
ἥθελες πεῖ, τὸν ἔφαγε τοῦ μνήματος τὸ χῶμα!
Μόλις μᾶς εἰδ' ἔκαθισε 'ς τὸν ἔρμον κρύββατόν του 25
καὶ μὲ πνιγμένην τὴν φωνὴν μοῦ λέγει. «Τὸ γνωρίζω·
»τὸν θάνατον μοῦ φέρετε». Καὶ κόμνων τὸν σταυρόν του
κὶ ἀναστενάξων ἔκραξε: «Σ τὸ μνῆμα τώρᾳ ἐγγίζω,
»Θεέ μου, σὲ εὔχαριστῷ, σύ μ' ἐλυπήθης μόνον,
»ἀφοῦ 'ς τὸν τάφον μ' ἔθεσαν σήμερον ἐνα χρόνον. 30

Πῶς δ ' Ἡλίας ἐκ μιᾶς τὸ θάρρος του τὸ χάνει!
»Ἡ φυλακὴ σ' δρκίζομαι δὲν θέλει σε μαράνει.
»Εἶναι ἐλπίδες γρήγορα 'ς τὸν κόσμον νά σε δώσουν
»καὶ με τὰ ἔρμα τέκνα σου γρήγορα νά σ' ἐνώσουν».
»"Αχ!" μ' ἀπεκρίθη δυστυχῆς· «διατί νά μ' ἀναφέρῃς 35
»τὸ ὄνομα τῶν τέκνων μου καὶ διατί μ' ἐλπίδες
»τὸν θάνατον εἰς τὴν καρδιὰν σκληρότατόν με φέρεις;
»η, δτε μ' ἔκλεισαν ἐδῶ μὲ φρικολέας κλεῖδας,
»νομίζεις, δτι ἡλπιζα πλέον νὰ ἔκβω ἔξω
»χωρὶς εἰς θάνατον σκληρὸν καὶ βέβαιον νὰ τρέξω; 40

»'Εγὼ εἰμ' ἥδη ἀσθενής. Τὰ χείλη μου τὰ βλέπεις;
»Θεώρησέ τα καὶ ἀλλαχοῦ τὰ βλέμματα μὴ τρέπης.
»Αὐτὸ τὸ αἷμα ποὺ ἐπ' αὐτῶν εἶν' ἥδη πεπηγμένον
»τὸ εἰδες 'ς ἄλλον πώποτε ἐδῶ φυλακισμένον;... 45
»"Αχ! μ' ἔφαγεν ἡ φυλακή, μ' ἔφαγ' ἡ ἐρημία!"
Θαμμένος πάντοτε ἐδῶ ὡς νυκτερὶς 'ς τὸ σκότος,
ἄλλος δέν σου εἶναι σύντροφος, ὡς δυστυχῇ Ἡλία,
παρὰ αὐτῶν σου τῶν δεσμῶν ὁ φρικαλέος κρότος.

»Τοὺς ὀφθαλμούς μου ὄλονυκτὶς ποτέ μου δὲν τοὺς κλείω,
»διότι αἷμα καὶ χολὴν ἀκαταπαύστως πτύω. 50

»Βλέπεις αὐτὴν τὴν σκοτεινὴν τῆς φυλακῆς γωνίαν;
»"Ἐνας σκορπίος ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν κατοικίαν.
»Κάθε ἑσπέρας, δτ' ἐγὼ τὸ αἷμά μου ἔξεμω,
»καὶ δτε ἀπὸ τὸν πυρετὸν συστρέφομαι καὶ τρέμω,
»τότε αὐτὸς ἔξερχεται ἀπὸ τῆς φωλεᾶς του 55
»καὶ ἔρχεται νά με ἰδῃ, μὲ αἷμα νὰ γεμίσῃ.
»Σ τὰ αἷματωμένα χείλη μου πολλάκις τῆς οὐρᾶς του
»ἡσθιάνθην τὰ κεντίσματα. "Ισως νά με φιλήσῃ
»ἐπιθυμεῖ δυστυχῆς, διότι ἐδῶ κλεισμένον,
»τὸν ἔχω μὲ τὸ αἷμά μου ὡς τώρᾳ χορτασμένον. 60

»'Άκούεις ποῖοι ἔρχονται ἐδῶ νὰ μὲ φιλῶσι; ...
»Τί βλέπω; οἱ δυό σου ὀφθαλμοὶ πικρῶς δακρυδοῦσι.
»Τὰ δάκρυα σου φύλαξε, δὲν ἥνοιξα ἀκόμα
»'ς τὰς ἄλλας δυστυχίας μου τὸ νεκρικόν μου στόμα.
»"Οταν ἀκούσῃς, πῶς ἐδῶ τὴν νύκτα δ ' Ἡλίας 65
»διάγει ἔρμος, μοναχὸς 'ς τῆς φυλακῆς τὰ βύθη
»καὶ ποῖαι ἔρχονται σκιαὶ ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας
»νὰ τοῦ πατοῦν τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀσθμαίνοντά του στήθη,
»ἄχ! τότε πόσα δάκρυα ποταμηδὸν θὰ χύσῃς!
»Ψυχρὸν δὲν ἥσο μάρμαρον καὶ πέτρα, θὰ δακρύσῃς! (1) 70

Κλείει τὸ στόμα μιὰν στιγμήν, κ' ἔπειτ' ἀναστενάξει.

(1) Ο στίχος οὗτος εἶχε πρότερον οὕτω·
Καὶ δὲν δακρύσῃς δι' ἐμέ, διὰ ποῖον θὰ δακρύσῃς.

Τὸ βαρημένον στῆθός του δγκοῦται καὶ καχλάζει.
Φαινεται, δτι ἡρχιζαν εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην
νὰ καταβαίνουν αἱ σκιαὶ ἢ τὴν θολεόράν του μνήμην
καθὼς ἐν νέφος σκοτεινὸν κοράκων πεινασμένων 75
κρημνίζεται μὲ θόρυβον ἐπάνω τῶν πτωμάτων,
μαῦροι καθὼς τὰ φάσματα κακούργων κολασμένων,
τὸ ἄγρια ὁύγκη των κτυποῦν ἐπάνω τῶν μνημάτων (¹),
ξεθάπτουν καὶ ξεσχίζουσι μετὰ σκληρῶν ὀδόντων
τὰ νεῦρα καὶ τὰ κρέατα σαπρῶν ἀποθανόντων. 80

Οἱ ὀφθαλμοί του ἔγιναν σκληροί καὶ αίματώδεις.
·Ωμοίαζον εἰς δύο πληγὰς βαθείας, τερατώδεις,
όποὺ ἀνοίγει ξίφος τι πλατὺ φαρμακευμένον.
·Αφοῦ τὸν εἶδα τρέμοντα καὶ τόσον ταραγμένον,
ἡθέλησα μίαν στιγμὴν νὰ τὸν καθησυχάσω, 85
καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸν λόγους μου ἴδού πῶς μ' ἀπεκρίθη.
« Ἀν δ, τι ἔχω ἐδῶ ἢ τὸν νοῦν νά σε τὰ εἴπω φθάσω,
» καὶ ἀν δσα σε διηγηθῶ δέν σε φανῶσι μῦθοι,
» προσπάθησε, ἀν ἡμπορῆς, καὶ σὺ νὰ μὴ δακρύσῃς,
» προσπάθησε, ἀν ἡμπορῆς, νά με παρηγορήσῃς». 90

» Σ τοῦ τάφου μου τὰ σκοτεινὰ τὰ σπλάγχνα ἐδῶ χωμένος
» προχθὲς τὸ μεσονύκτιον ἥμην ἔξαπλωμένος
» εἰς τὸν ἤηρόν μου κράβθατον, εἰς τὴν στερνήν μου κλίνην.
» Ἀχ! τρέμω στοχαζόμενος τὴν ὥραν μου ἐκείνην.
» Μαρόθεν οἱ ἀλέκτορες ἡρχισαν νὰ φωνῶσι 95
» καὶ τὰς φωνάς των ἄγρυπνος μόνος μου ἀριθμοῦσα.

(¹) Πετοῦν τὸ μεσονύκτιον ἐπάνω τῶν μνημάτων.

» Κάθε φωνὴν ποὺ ἥκουα σκληρῶς νὰ παραιτῶσι,
» ὡς μίαν πληγὴν εἰς τὴν καρδιὰν τρέμων τὴν ἐμετροῦσα.
» Ἐδῶ μ' αὐτὴν τὴν χλαίναν μουσῆλος τετυλιγμένος,
» τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔκλεια ὡς νάμην κοιμισμένος. 100

» Κρυφά, κρυφὰ τὰ βλέμματα ἔρριπτα ἢ τὴν θυρίδα
» καὶ ἐκοίταξα τὸν λύχνον μου, τὴν μόνην μου ἐλπίδα.
» Κ' ἐνῷ ἐκοίταξα ἐκεὶ κρύος καθὼς τὸ χῶμα,
» εἰς τὴν θυρίδα ἔχωρισα ἵνα πυρῶδες στόμα,
» ὅποὺ ἔφύσα καὶ ἦθελε τὸν λύχνον μου νὰ σβήσῃ. 105
» Σ τὰ πράσινα τὰ χείλη του ἔβλεπα κρεμασμένους
» τοὺς σκώληκας τοῦ μνήματος, ποὺ εἶχε παραιτήσει.
» Τοὺς μιαροὺς ὀδόντας του δλους σεσαπτωμένους
» τοὺς ἔρριπτεν ἐπάνω μου μὲ κάθε φύσημά του
» ἔσβεσθη δ λύχνος καὶ ἔμεινε μόνον τὸ κάπνισμά του, 110

» Ἐκοίταξα μίαν στιγμὴν τὸν λύχνον ἔσβεσμένον
» καὶ τὸν καπνόν, ποὺ ἀνέβαινε, μὲ βλέμμα τρομασμένον.
» Ἐτριζαν ἔξω οἱ κεραυνοί, ἔτριζεν ἡ φυλακή μου,
» ἐνόμιζα, δτι ἔφθασεν ἡ ὥρα ἡ στερνή μου!
» Τριγῦρο μου δὲν ἔβλεπα παρὰ βαθὺ τὸ σκότος 115
» καὶ μέσος τὸ σκότος ἔλαμπον φασμάτων λεγεῶνες.
» Δὲν ἥτον δ, τι ἥκουα τῶν κεραυνῶν δ κρότος,
» οὔτε ἀνέμων φύσημα, οὔτε βροχῆς σταγόνες,
» ἀλλ' ἥτο μετίγμα τρομερὸν ἥχων συγκεχυμένων
» καὶ λόγοι ἀκατάληπτοι στομάτων νεκρωμένων. 120

» Ξύπνα» μοῦ ἔφωναζαν πολλοί, «ἐγέρθητι Ἡλία»,
» καί με ἐμάστιζαν σκληρὰ μὲ ὄρβδους καὶ σχοινία.

»Ἐστράφην καὶ ἔκοιταξα καὶ εἶδον πόσα πλήθη
»σκιῶν ἔκαταβάρυναν τ' ἀσθμαίνοντά μου στήθη.
»Φέρουν τινὲς εἰς τὸν λαιμὸν ἀκόμη κρεμασμένον 125
»τὸν βρόχον ποὺ τοὺς ἔπνιξε, καὶ οἱ μαῦροι ὀφθαλμοί των
»ἀπὸ ἕνα νεῦρον κρέμονται λεπτὸν καὶ σαπημένον.
»Τὸ στόμα των εἰν' ἀνοικτόν, πνιγμένη ἡ φωνὴ των
»ζ τὰ τανυσμένα μέλη των ἔφαίνοντο ἀκόμη
»τοῦ τρομεροῦ θανάτου των καὶ οἱ σπασμοὶ καὶ οἱ τρόμοι. 130

»Ἀφῆτέ με, σκληρὰὶ σκιαί, ἀφῆτέ με ὀκόμα»,
»ἔφωνας ἀκατάπαυστα τὸ νεκρικόν μου στόμα.
»Ἀφῆτέ με . . . τὸ στῆθός μου ἀκόμη ἀναπνέει
»καὶ ὁ τρομερός μου ὀφθαλμός, κοιτάξτε, ἀκόμη κλαίει.
»Ἡσαν κωφαί, . . . δὲν ἥκουαν . . . Τὸ χῶμα τῶν μνη- 135
[μάτων

»εἶχε σφραγίσει τῶν σκιῶν ἔκείνων τὰ ὄτια.
»Θεέ μου! πῶς μ' ἐφλόγιζαν σκληρὰ τὰ βλέμματά των,
»πῶς τῶν καημένων σπλάχνων των μ' ἔπνιγ' ἡ δυσωδία!
»Τοιουτορόπως ἔζησα ως τὴν αὐγὴν ἔκείνην
»τότε μ' ἀφῆκαν αἱ σκιαὶ· οἱ τὴν ἔρημόν μου κλίνην». 140

»Ἐτριξε πάλιν τῆς εἰρκτῆς ἡ τρομερὰ ἡ θύρα,
»ζ τοῦ κρύου δεσμοφύλακος τὴν όωμαλέαν χεῖρα.
Μόλις ἔκβῆκα ἥκουσα εἰς τὴν μικρὰν θυρίδα
τὸν δυστυχῆ νὰ μᾶς ζητῇ ὑδατος μιὰν θανίδα.
»Ἡ γλῶσσά του εἶναι ξηρά, ὁ λάρουγξ του καημένος· 145
καὶ μ' ὅλον τοῦτο ὁ ἴδρως ὅρει· οἱ τὸ μέτωπόν του.
»Ο δυστυχῆς κατάδικος τόσ' ἦτον διψασμένος,
ποὺ τὸν ἴδρωτα ἐσύναξε· οἱ τὸ κοῖλον τῶν χειρῶν του

καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὸν πιῇ. Ἡ δίψα τοῦ θανάτου
ἦτον ἔκείνη ποὺ ἔτρωγε τὸν μαῦρον λάρουγγά του. 150

Καὶ μιὰν αὐγὴν πρωΐ, πρωΐ, δὲν ἔφεγγεν ἀκόμα,
καὶ εἰς ἕνα ξύλον κρέμαται ἐν παγωμένον πτῶμα.

Τὸ ἔκινοῦσε ὁ ἄνεμος καὶ ὅταν τὸ ἔκινοῦσε,
ἥκουέ τις μονότονα νὰ τρίζῃ τὸ σχοινίον.

Νομίζεις, ὅτι ὁ νεκρὸς τὸν χρόνον ἔμετροῦσε. 155

Τὸ τέκνον του, ἀνήλικον καὶ ἀπαλὸν παιδίον,
πικρὰ ἐθρήνει καὶ ἥθελε νὰ ἀσπασθῇ τὸ πτῶμα.

»Ἄλλ' ἄλλ! τὸ παίρνει ὁ ἄνεμος ἀπ' τὸ μικρόν του στόμα.

Μακρὰν ἔκει, παράμερα, σιωπηλὰ τὸν θάπτουν
καὶ οὕτε κάν εἰς σάβανον τὸ σῶμά του δὲν ὁάπτουν. 160

»Ο λίβανος· οἱ τὸ μνῆμά του ποτὲ δὲν θὰ καπνίσῃ,
δὲν θὰ φυτρώσῃ ἐπάνω του κυπάρισσος μεγάλη·
μὲ τὴν βαρεῖάν της σκιὰν ποτὲ νὰ τὸν δροσίσῃ.

Θέλει τὸν δέρνει ὁ ἄνεμος, βροχὴ καὶ ἀνεμοζάλη.

»Αγρια χόρτα καὶ ἐρπετά τὸ μνῆμά του θὰ ἔκβάξῃ 165
καὶ σύντροφός του μία γλαῦξ ἐπάνω του θὰ κράξῃ.

¹Ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἔγραψε τὴν λέξιν· Τέλος.

APMONIA B'

«Απαλόν εἶναι τοῦ τάφου
προσκεφάλαιον ἢ πέτρα»

Τῆς νεότητός μου ρέυμα, θολωμένον ἀπ' τὰ πάθη,
διατί κυλᾶς βραδέως πρὸς τοῦ μηδενὸς τὰ βάθη;
Διατί τινος ἀνέμου ἢ πνοὴς ἢ μαινομένη
δέν σε ὅγχει ἐκεῖ ποὺ πάντα βαρὺς ὑπνος μόνον μένει;
Σ τὴν σκιὰν τῶν κυπαρίσσων εἰς μίαν αἰλίνην ἀπὸ χῶμα 5
κὶ ἀπὸ κόκκαλα ἀρχαῖα ἀπλωμένος ἢ ἔνα στρῶμα,
δὲν θὰ βλέπω τοὺς ἀστέρας. Ἀλλὰ τί; ὁ νεκρικός μου
λύχνος τάχα δὲν θὰ εἶναι ἢ σελήνη, ὁ οὐρανός μου,
ἄν κανεὶς θνητὸς θελήσῃ
μὲ τὸ πτῶμά μου ἔνα λύχνον εἰς τὸν τάφον μου νὰ κλείσῃ. 10

Αἱ ξηραί μου αἱ χεῖρες θὰ ὕναι καὶ ἐκεῖ μέσα δεδεμέναι,
ἄλλ' ἀντὶ νὰ εἶναι τώρα μὲ δεσμὰ ἀλυσοδεμέναι,
μὲ δεσμὰ σκληρῶν τυράννων, δὲν εἶν' κάλλιον ἢ τὸ μνῆμα
δεδεμέναι νὰ προσφέρουν τοῦ σταυροῦ τὸ θεῖον σχῆμα;

Θὰ κοιμῶμ' ἐκεῖ ἡσύχως 15
καὶ δσάκις ἢ τὸ πλευρόν μου ἀκουσθῇ ὁ βαρὺς ἥχος
τῆς σκαπάνης, ποὺ θ' ἀνοίγῃ κανένει μνῆμα ἐκεῖ σιμά μου,
ἀπὸ φόβον μήπως θέλουν ν' ἀνασκάψουν τὰ ὄστα μου,

τότε μόνον θέλω κράξει.
Κὶ ἂν φωνὴν δὲν ἔχω πλέον,
ἀντ' ἐμοῦ θέλει φωνάξει
ἡ ἔρμη κόρη τῶν σπηλαίων
καὶ τῶν σκοτεινῶν μνημάτων,
ἢ Ἡχό, ἢ μαύρη νύμφη τῶν ὄστων καὶ τῶν πτωμάτων.

Τῆς νεότητός μου ρέυμα, θολωμένον ἀπ' τὰ πάθη, 25
διατί κυλᾶς βραδέως πρὸς τοῦ μηδενὸς τὰ βάθη.
Διατί δὲν καταρρέεις ἢ ἔνα τάφον, δπου μόνον
δύνασαι μακρὰν νὰ εἶσαι τῶν ἀνέμων, τῶν χειμῶνων
τῆς μηδαμινῆς ζωῆς μου; Εἰς αὐτὴν τὴν κατοικίαν
κανὲν ἄλλο δὲν ταράττει τῶν νεκρῶν τὴν ἡσυχίαν, 30
παρὰ μόνον τῶν κλαδίσκων καὶ τῶν μαραμένων φύλλων
ὁ μονότονος ὁ ἥχος, δταν ἔρπουν καὶ τι κοῖλον
μέρος εἰς τὴν γῆν ζητῶσι,
δπου πέραν τῶν λαιλάπων καὶ ἡσύχως τὰ ταφῶσι.

Σ τὰς ἔρήμους τὰς ἀμμώδεις τῆς νεανικῆς ζωῆς μου 35
ἔνας τάφος μόνον εἶναι δι' ἐμὲ ἢ ὄσις μου.
Τὴν Ζαχάρο δπότε ὁ Νότος κὶ ὁ Βορρᾶς ἀνακατώνει,
δτε ἡ ἀμμος τοὺς ἀστέρας καὶ τὸν οὐρανὸν τυφλώνει,
εύτυχεῖς ἐκεῖνοι οἱ κόκκοι, οἵτινες παρασυρμένοι
ὑποκάτω τινὸς χόρτου μείνουσι καταθαμμένοι. 40
Καὶ ἐγὼ εἰς κόκκος ἀμμού καὶ ἐγὼ παραδαρμένος
ἀπὸ σκληροτέρους Νότους, εἰς τὸ μνῆμά μου ἀπλωμένος,
ἢ τὴν σκιὰν δλίγων χόρτων, διατί δὲν ἡσυχάζω;
Θέλω κάλλιον ἔνα λίθον παρ' ἀλύσους νὰ βαστάζω.
Τῆς νεότητός μου ρέυμα, θολωμένον ἀπ' τὰ πάθη, 45

κύλα, κύλα ταχυτέρως πρὸς τοῦ μηδενὸς τὰ βάθη.

Δὲν ἐγήρασα, δχι ἀκόμη, δὲν ἐπέχυσεν ἀκόμα
εἰς τὰς παρειάς μου ὁ χρόνος τὸ κατάχλομόν του

[χρῶμα

καὶ τὰ χεῖλη μου δὲν εἶναι αὐχμηρὰ καὶ μαραμμένα,
τῆς νεότητος ἡ δρόσος τὰ φυλάττει νοτισμένα. 50
· Άλλα πότε θὰ φυτρώσῃ δι' αὐτῆς τῆς ὑγρασίας
ἔν μειδίαμα ἔκει ἐπάνω; ἔως ὅτου τῆς δουλείας
ἔνας σπόρος μένει ἀκόμη ἢ τῆς πατρίδος μου τὸ χῶμα.
Μόνον, μόνον διὰ νὰ κράξω θέλω ἀνοίξει αὐτὸ τὸ στόμα.
Τῆς νεότητός μου ὁρεῦμα, θολωμένον ἀπ' τὰ πάθη, 55
κύλα, κύλα, ταχυτέρως πρὸς τοῦ μηδενὸς τὰ βάθη.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ

Καθὼς στέκει ἢ τὴν ἄκρη τοῦ βράχου,
τὸ γεράκι σὰν εἶν' πεινασμένο
καὶ κοιτάζει με μάτι ἀναμμένο,
μέσος ἢ τὰ σύγγεφα κάτι νὰ ἴδῃ,

ξετροχίζει τὰ μαῦρά του νύχια,
τὰ φτερά του τινάζει ἢ τ' ἀέρι,
ἡ καρδιά του ἀνάφτει καὶ χαίρει
γιατί αἷμα ζεστὸ θὰ νὰ πιῇ, 5

ἔτσι δὲ Κίτσος ἢ τὴν ἄκρη τοῦ βράχου
στέκει δρυθὸς καὶ τριγῦρο κοιτάζει.
Πές μου ἐσὺ τ' εἶναι ἔκειδο ποὺ σταλάζει
ἀπ' τὰ μάτια του ποὺ εἶναι φωτιά! 10

Εἶναι τάχα τές αὐγῆς οἱ δροσοῦλες,
ποὺ τὰ μαῦρά του βλέφαρα βρέχουν;
· Όχι, δχι τὰ μάτια του τρέχουν
δάκρυα, δάκρυα καὶ εἶναι θερμά. 15

Πές μου ἐσὺ τ' εἶναι ἔκείνη ἥ ὅχνάδα,
ποὺ τὸ πρόσωπο τώρα σκεπάζει,
διατί τάχα κρυφὰ ἀναστενάζει

καὶ τὰ δάκρυα σφογγίζει κρυφά;

20

Κρεμασμένο ὃς τὴν πλάτη του εἶχε
τὸ τουφέκι, τὸ μαῦρο τουφέκι,
τὸ σπαθί του κοιμᾶται καὶ στέκει
συντροφιὰ σὲ πιστόλια χρυσᾶ.

‘Ρίχτει κάτου τὸ μάτι ὃς τὸν κάμπο
τὸ κοιτάζει μὲ μάτι ἀγριωμένο
καὶ ἀπ’ τὸ στόμα του, ποὺ εἴν’ ἀφρισμένο,
τέτοια λόγια τοῦ πέφτουν κρυφά.

25

«Χασάν, ἀπόψε θά με ἰδῆς καὶ θά με ἰδῆς γιὰ πάντα,
ἡ θὰ ἔλθω κάνε νά σε ἰδῶ καὶ νά σε ἰδῶ γιὰ πάντα. 30
Σοῦ κάνω δρκον, δτι πὰ τὸ στῆθος τῆς Ἐλένης
μὲ τὴν πνοήν σου, ὥς Χασάν, πλέον δὲν θὰ θεομαίνης.
Σοῦ κάνω δρκον, δτι πιὰ τ’ αὐτί σου, ποὺ τρομάζει,
δταν ἀκούῃ τὸ σπαθὶ νὰ κελαδῇ, νὰ σφάξῃ,
δὲν θὰ ν’ ἀκούσῃ ἀπὸ σιμά, Χασάν, δὲν θὰ ν’ ἀκούσῃ 35
οἱ κτύποι τῆς καρδίας της γλυκὰ νὰ κελαδοῦσι.
Φθάνει γιὰ μέ, δὲν θέλω πλιὰ ὃς τοὺς λόγγους, ὃς τὰ λαγκάδια
νὰ σέρνωμαι σὰν ἔρπετό. Τὰ μαῦρα τὰ σκοτάδια
πλέον δὲν θέλω συντροφιά. Νὰ χω δὲν θέλω στρῶμα
πλέον χορτάρι τὸ ξερὸ καὶ τὸ βρεγμένο χῶμα. 40
Κρίνετε, σεῖς πιστόλια μου, ποὺ εἰσθε ὃς τὰ πλευρά μου,
τὴν εἴδετε ἀτάραχη ποτέ σας τὴν καρδιά μου;...
Φθάνει γιὰ μέ! Φθάνει γιὰ μέ!.. Καὶ διὰ σὲ δὲν φθάνει;
Τὰ στήθια σου τὰ μαλλιαρὰ ὡς πότε, ὥς Χασάνη,
θὰ τρίβωνται εἰς τὸν λαιμὸν τῆς τρυφερῆς μου. Ἐλένης 45

— 150 —

πόσον καιρόν, ἀγάπη μου, ποὺ πάντα μὲ προσμένεις!..
Χασάν, ἀπόψε θὰ μὲ ἰδῆς καὶ θὰ μὲ ἰδῆς γιὰ πάντα,
ἡ θὰ ἔλθω κάνε νά σε ἰδῶ καὶ νά σε ἰδῶ γιὰ πάντα.
‘Εσύ, σπαθὶ μου φλογερό, κοιμήσου ὡς τὸ βράδυ
καὶ βάσταξε τὴ δίψα σου ὡς νὰ ἠληγῇ τὸ σκοτάδι. 50
καὶ σύ, τουφέκι μου γλυκό, πέσε καὶ σύ, κοιμήσου.
Πᾶρε δυὸς βόλια τρομερά, δυὸς βόλια καὶ θυμήσου,
δτι ἔνα ὃς τὴν καρδιὰ τὸ θέλω τοῦ Χασάνη
καὶ τ’ ἄλλο ὃς τὸ κεφάλι... μ’ ἀκούεις; Τώρα φθάνει».

Τέτοια κάμνει ὁ κλέφτης φοβέρα,
δλη μέσα ἡ γλῶσσά του βράζει
κι ἀπ’ τὰ μαῦρά του χείλη σταλάζει
εἰς τὸ χῶμα φαρμάκι, χολή.

Πέρα ἔκει σιμὰ ὃς τὴ βρύσι οἱ συντρόφοι του ἀπλωμένοι
ὑπὸ τὸ ἀπαλὸ χλωρὸ χορτάρι ἐθεώρουν τρομασμένοι 60
τὴν πολλὴν τοῦ Κίτσου ἀχνάδα, τὸ βαρὺ τὸ μέτωπό του
καὶ τὰ δάκρυα ποὺ εἶχαν πέσει ἀπ’ τὸν μαῦρον ὀφθαλ-
μόν του.

Πῶς ὁ Κίτσος ποὺ εἶδε τόσες κεφαλές ὃς αἷμα νὰ πλέουν,
τόσες χῆρες νὰ φωνάζουν, ὁρφανὰ τόσα νὰ κλαίουν
χωρὶς δάκρυ ἔνα νὰ χύσῃ, γιατί τώρα νὰ δακρύζῃ, 65
τὴν καρδιά του τί μαχαῖρι, τί σκληρὸ μαχαῖρι σχίζει;

«Αφῆστέ με νὰ κοιμηθῶ, ἀφῆστέ με ὡς τὸ βράδυ
»καὶ ἔλατε νὰ μου κρίνετε σὰν πέση τὸ σκοτάδι»,
τοὺς εἰπε ὁ Κίτσος μὲ φωνὴν ποὺ μόλις τὴν ἀκοῦσαν
οἱ σύντροφοί του ποὺ ἔτρεμαν ἐνῷ τὸν θεωροῦσαν. 70
‘Επῆγε καὶ ξαπλώθηκε σὰν ἀρρωστο λιοντάρι,
ἔκει ποὺ ἐπρασίνιζε τὸ δροσερὸ χορτάρι.

— 151 —

Πότ' ἔκοιμηθηκ' ὥσυχα, θὰ κοιμηθῇ καὶ τώρα,
 τώρα ποὺ ἐπλάκωνε γόργα ἡ τρομερή του ὕρα;
 Ἐγύριζε καὶ ἐγύριζε, βαρεδὸν ἀναστενάζει, 75
 μαύρη καὶ κρύα συγνεφιά τὸ στῆμός του σκεπάζει.
 Ἐγύριζε καὶ ἐγύριζε. Δὲν ξεύρει, δὲν γνωρίζει,
 διτὶ κοιμᾶται δύσκολα τὸ μάτι ποὺ δακρύζει.
 Σηκώνεται, σηκώνεται, δέρνεται, μεταπέφτει.
 Θεέ μου! πῶς ἐκάχλαζε τότε ἡ καρδιὰ τοῦ κλέφτη! 80
 Πετειέται τέλος μὲν υμδὸν καὶ υπάγει νὰ καθίσῃ
 ἐκεῖ ποὺ τοὺς συντρόφους του πρὸ δὲλίγου εἰχεὶς ἀφήσει.
 Τὸ θολωμένο, τὸ βαρὺ καὶ μαῦρο μέτωπό του
 τὸ ἔρωξεν ἀνάμεσα ἢ τὸ κοῖλον τῶν χειρῶν του
 καὶ ἀφοῦ ἐστάθηκε πολὺ μὲν μιὰ φωνὴ, ποὺ κλαίει, 85
 εἰς τοὺς συντρόφους του βαρεδὸν καὶ λυπημένα λέει.
 » Ἀδέοφια, ἔχω ἃ τὴν καρδιὰ ἔνα τοιοῦτο βάρος
 » διποὺ νομίζω, δτ' αὔριο θὰ νὰ με πάρῃ ὁ Χάρος·
 » πέστε μου κάτι γιὰ νὰ ἴδω μήπως καί μ' ἐλαφρώσῃ·
 » Αρχίζουν οἵ συντρόφοι γλυκὰ νὰ τραγουδῶσι. 90
 » Τί σκούζει ἐκειδὸς διάτεδος εἰς τοῦ βιουνοῦ τὴν δάχη;
 » Τάχα πεινάει καὶ ζητᾷ ἄλλο πουλλὶ νὰ φάῃ;
 » Οὔτε πεινᾶ οὔτε ζητᾷ ἄλλο πουλλὶ νὰ φάῃ
 » κοιτάξετε πῶς σέρνεται, ξεσχείται μὲ τὰ νύχια,
 » κοιτάξετε δίχτει τὰ φτερὰ σὰν τὸν χειμῶνα δένδρο. 95
 » Μήν του ἔφαγε ἄλλος τὰ μικρὰ ἀπὸ τὴν φωλεά του μέσα,
 » μὴν ἔμεινεν ἀταίριαστος καὶ κλαίει καὶ χτυπείται;
 » Δὲν του ἔφαγε ἄλλος τὰ μικρά, δὲν εἶναι χωρὶς ταῖρι
 » κλαίει τὸν Δῆμο μοναχός, γιατὶ ἄλλος δὲν τὸν κλαίει·
 » πατέρα, ἀδέοφια καὶ παιδιὰ τοῦ πῆρε τὸ τουφέκι, 100
 » εἰχε τὴν μάννα του μακρά, εἶναι καὶ ἔκείνη σκλάβα·

» ἔνα τουφέκι τῦμεινε καὶ τὸ μακρὸν σπαθί του.
 » Αὐτὰ ναι μέσον τὸ μνῆμά του ἡ μαύρη συντροφιά του,
 » αὐτὰ ναι τὰ ἀδέοφια του, ἡ μάννα, τὰ παιδιά του.
 » Ἀνάσκελα ἃ τὸν τάφο του κάθεται ἔαπλωμένος, 105
 » ἃ τὸ ἔνα σφίγγει τὸ πλευρὸν σπαθὶν ἔγυμνωμένο
 » καὶ ἃ τὸ ἄλλο στέκει ἔξυπνο τουφέκι γιομισμένο,
 » ἀντάμα θὰ νὰ λειώσουνε καὶ αὐτὰ μὲ τὸ κορμί του.
 » Καὶ σύ, μρέ Τοῦρκε, ποὺ περνᾶς, μὴν πᾶς ἔκει ἐπάνω
 » γιατί θὰ φύγῃ τὸ σπαθί, θ' ἀνάψῃ τὸ τουφέκι, 110
 » θὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ μνῆμά του καὶ θὰ βρουν τὴν καρδιὰ
 [σου].

» "Ἄς τον ἔκει, τοῦ ἀῖτοῦ ν' ἀκούῃ τὸ μυρολόδι,
 » νὰ πέφτουν πάντα ἐπάνω του σὰν τὴν καρδιὰ του
 [μαῦρα]
 » τοῦ ἀῖτοῦ του τὰ φτερὰ καὶ τῶν δενδρῶν τὰ φύλλα".

Σοῦ ἔτυχεν δρά γε ποτέ, χλοιός, ἀπελπισμένος, 115
 » ἃ τὴν ἄκρην νὰ σαι ποταμοῦ ἃ τὰ χόρτα ἔαπλωμένος,
 νὰ φεύγουν ἀπὸ τὰ μάτια σου χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃς
 κρυφά, κρυφὰ τὰ δάκρυα καὶ σὺ νὰ τὰ σφογγίζῃς,
 χωρὶς νὰ θέλῃς ἔξαφνα βαρεδὸν ν' ἀναστενάζῃς
 καὶ τὸ φεγγάρι τὸ χλοιόν καὶ τὸ ἀστρα νὰ κοιτάζῃς; 120
 Σοῦ ἔτυχε τότε, σοῦ ἔτυχε ν' ἀκούσῃς ἀπὸ πέρα
 τὸ λάλημα τοῦ ἀηδονιοῦ νὰ πλέῃ ἃ τὸν ἀέρα;
 "Αχ! τότε ναι θὰ ἀπλωσεις ἃ τὰ μαῦρα βλέφαρά σου
 γιὰ νὰ σφογγίσῃς τὰ κρυφὰ ἔκεινα δάκρυα σου.
 Θὰ ἦνοιγες τὸ στόμα σου διὰ νὰ καταπίνῃ
 τὰς δρμονίας ποὺ γλυκὰ τὸ ἀηδόνι χύνει. 125
 "Ετσι κι ὁ κλέφτης ἔπινε τὸ δροσερὸν ἀέρι

ποὺ τὸ τραγοῦδι ἀπαλὰ ὡς τὴν ἀκοήν του φέρει.

Τὰ βλέφαρά του ἔκλεισε, ἥρχισε νὰ κοιμᾶται
καὶ ποιὸς ἔξεύρει ποὺ καὶ ποὺ κοιμώμενος πλανᾶται. 130

Κανένα ὅνειρον σκληρὸ τὸν κάμνει καὶ σπαράττει.

*Σ τὸν ὑπνον του ἐδάκρυζε· ὡς τὸν ὑπνον του στενάζει⁽¹⁾
καὶ κάτω ἀπὸ τὰ βλέφαρα ταράζεται τὸ μάτι.

Τὰ στήθη του ἐκάχλαζον. Ἀκοὺς ποὺ μέσα βράζει;
Πότε κοιμᾶται σὰν νεκρὸς χωρὶς κᾶν ν' ἀνασαίνῃ 135

καὶ πότε εὐρίσκετ' ἔξυπνος σὰν λὲς δι τι πεθαίνει.

*Ἐπεσε καὶ τὸ σκοτάδι. Δὲν ἔφαίνετο ἐν' ἀστέρι,
τόσῃ ἀντάρᾳ ἐπλημμυροῦσε τὸ κατάμαυρον ἀέρι.

*Ἐτριζαν τοῦ λόγγου οἱ κλῶνοι· ὡς τοῦ ἀνέμου τὴν μανίαν.

*Ἀλλ' οἱ κλέφται μαθημένοι νὰ ζοῦν μέσ' ὡς τὴν τρικυ-

[μίαν 140

νὰ κοιμῶνται μὲ τὰ χιόνια καὶ ν' ἀκούουν· ὡς τὸ ὅνειρόν
[των

νὰ περνοῦν κομμένοι βράχοι, κεραυνοὶ ἀπ' τὸ πλευρόν
[των,

νὰ διψοῦν καὶ τὸ χαλάζι,

σὰν δροσιὰ· ὡς τὸν λάρυγγά των τῆς αὐγούλας νὰ σταλάζῃ.

*Ἀλλ' οἱ κλέφται μαθημένοι μέσ' ὡς τὰ σύγγεφα τὰ κρύα 145
ν' ἀναπνέουν μέσ' ὡς τὸ ἀέρι ὁρφανὴν ἐλευθερία,

νὰ θερμαίνωνται· ὡς τὴν φλόγα τοῦ πιστοῦ τοῦ τουφεκιοῦ
[των

καὶ νὰ πλέκουν τὰ μαλλιά των εἰς τὴν λάμψιν τοῦ σπα-

[θιοῦ των,

(1) Οἱ στίχοι οὗτοι είχον ὡς ἔξῆς·

*Σ τὸν ὑπνον του ἐδάκρυζε· ὡς τὸν ὑπνον ὀπλώνει
τὴν χειρα εἰς τὰ δόλα του. Ἀνοιγοκλεῖ τὸ μάτι
τὰ στήθη του ἐκάχλαζον· τόνε πατοῦν οἱ πόνοι.

τότε ἀφίνουν τὰ λημέρια καὶ σὰν φλόγες τῶν μνημάτων
τρέχουν πάλιν νὰ ποτίσουν τὰ προγονικὰ ὄστα των 150

μὲ τὸ αἷμα τῶν τυράννων,
μὲ τὸ αἷμα τὸ καχλάζον τῶν σκληρῶν τῶν Μουσουλμά-
[νων.

*Ἐπεσε καὶ τὸ σκοτάδι· δὲν ἔφαίνετο ἐνα ἀστέρι,
τόσῃ ἀντάρᾳ ἐπλημμυροῦσε τὸ κατάμαυρον ἀέρι·
καὶ ὁ Κίτσος καταβαίνει ἀπ' τὸ ἔρμο μονοπάτι, 155
τριγυρίζων πανταχόθεν τὸ ἀναμμένο του τὸ μάτι.

*Ἡ φωτιὰ· ὡς ὀλίγο ἀρχίζει, οἱ κραυγές, οἱ στεναγμοί,
τῶν σπαθιῶν οἱ τόσοι κρότοι, τῶν ὀδόντων οἱ τρυγμοί.
Τὰ τουφέκια ματωμένα δὲν ἀστράπτουν τρομερά⁽¹⁾,
εἰς τὸ γῶμα ἔπιπλωμένα εὑρίσκοντ' ἔρμα, μοναχά. 160

Ποῖος σπαράττει σὰν τὸ ψάρι ἀπ' τές τόσες του πλη-
[γές

ποῖος κρημνίζεται σκοντάφτει σὲ κομμένες κεφαλές.

Καὶ ἀπλώνοντας τὸ χέρι σὲ κορμιὰ λαχταριστά,
ἐνα στόμα ἀπελπισμένο τὸν δαγκάνει, τὸν βαστᾶ.

Ποῖος μὲ χείλη ματωμένα ἀποθνήσκων βλασφημᾶ 165
καὶ ποῖος τρέμει, δταν βλέπη πῶς τὸν διώχνει ἡ φωτιά.

Τρέχει ὁ Κίτσος ἀνω κάτω καὶ ποὺ τρέχει ἀγνοεῖ,
ποιὸν σκοτώνει, ποιὸν λαβώνει δὲν γνωρίζει δὲν θωρεῖ.

Πόσα ἔθέρισε κεφάλια, πόσες ἔκοψε ζωές!
Τὸ σπαθί του δὲν θυμάται πῶς μαυρίζει τές καρδιές 170

δὲν θυμάται πόσες χῆρες θὰ πεινάσουν κι ὁρφανά,

(1) Τὰ τουφέκια ματωμένα πλέον δὲν πιάνουνε φωτιά.

τὸν Χασὰν ὁ Κίτσος θέλει ἄλλο ἐμπρός του δὲν ζητᾷ.

Πνιγμένος μέσ' τὰ αἷματα, χλομὸς καὶ λυσσασμένος
εἰς τοῦ Χασάνη τὴν σκηνὴν ὁ Κίτσος εἶν' φθασμένος.
Ἐμβαίνει μέσα· δλόγυρα ἐγύριζε τὸ βλέμμα 175
καὶ ἀπὸ τὰ χεῖλη του ἔτρεχαν ἀφροὶ καὶ μαῦρον αἷμα.
«Χασάν, Χασάν, σκύλλε Χασὰν» μουγκρίζει καὶ φω-

[νάξει

ἐνῷ τὸ μαῦρό του σπαθὶ τρομαχτικὰ τινάξει.

«Ποῦ εἶσαι; ἔφυγες δειλέ; ποῦ εἶσαι; ἔλλα ἐμπρός μου,
»νὰ δοκιμάσῃς τὴν ὁργὴν τῆς τρομερᾶς χειρός μου.» 180
Ἐνῷ ἐφώναζεν ἔκει ὁ Κίτσος μεθυσμένος
ἀπ' τοὺς καπνοὺς τοῦ αἵματος ποὺ ἦτο ποτισμένος,
μιὰ θύρα ἀκούει ἔξαφνα ἔκει σιμὰ νὰ τρίζῃ.

Πέφτει τὸ μάτι του ἔκει τὸν βλέπει, τὸν γνωρίζει. 185
«Ενα πλατὺ καὶ δίστομο θανατηρὸ μαχαῖρι

ἄγρια σφίγγει μὲ χαρὰν εἰς τὸ δεξὶ του χέρι.
Τὸν βλέπει ὁ Κίτσος καὶ γελᾷ. Τὸν βλέπει καὶ φωνάζει
»Σκύλλε, ποῦ πῆγες κ' ἔκλεψες τὸ αἷμα ποὺ σταλάζει
ἀπ' τὸ πλατὺ μαχαῖρὶ σου; τὸ βλέπω, ἀκόμη ἀχνίζει·
εἶναι ζεστὸ ποῦ τὸ ἔκλεψες, δὲν βλέπεις, δτ' ἀφρίζει; 190
«Εσὺ 'ς τὴ μάχη πρὸ μικροῦ δὲν είχες πολεμήσει;
Κ' ἔπειτ' αὐτὸ τὸ χέρι σου δὲν ἐμπρορεῖ νὰ χύσῃ
κλέφτικο αἷμα κατὰ γῆς. Δὲν ξεύρει, δὲν γνωρίζει
παρὰ τὰ στήθη τὰ ἀπαλὰ τῶν γυναικῶν νὰ σχίζῃ.
Χασάν, μ' ἀκούεις; γοήγορα ποῦ εἶναι ἡ 'Ελένη; 195
καὶ ἀπὸ τὸ πεῖσμα τὸ πολὺ σχεδὸν δὲν ἀνασαίνει.

Ψυχρὸς ώσταν τὰ μνήματα ἔκει ἐμπρὸς 'ς τὴν θύρα
λέγει σηκώνων ὁ Χασὰν τὴν ματωμένην χεῖρα'

— 156 —

«Μέσα κοιμᾶται, καρτερεῖ νὰ πὰς νὰ τήνε φθάσῃς.

·Αλλὰ στοχάσου δτ' ἀπ' ἔδω, ὃ Κίτσε, θὰ περάσῃς». 200

«Ναί, θὰ περάσω ἀπ' αὐτοῦ, ναί, ναὶ θά σε πατήσω
καὶ θά σου φάγω τὴν καρδιά, Χασάν, θὰ τὴν ξεσχίσω
μ' αὐτά, μ' αὐτὰ τὰ δόντια μου». Τοῦ Κίτσου τότ' ἀρ-

[χίζει

τὸ ματωμένο τὸ σπαθί, σὰν φίδι νὰ σφυρίζῃ.

Χτυπειῶνται καὶ λαβώνονται, λαβώνονται, χτυπειῶνται. 205

Πέφτουν κ' οἱ δύο κατὰ γῆς καὶ πάλιν ἀπαντειῶνται.

·Αλλὰ ὁ Κίτσος εἶν' σιμά, δρμᾶς καὶ τοῦ φωνάζει.

«Σκύλλε Χασάν, δοκίμασε ἀν τὸ σπαθί μου σφάζῃ».

Πέφτει ὁ Τούρκος κατὰ γῆς, ωσὰν θεριδὸ μουγκρίζει,

δαγκφ τὴ μαύρη γλώσσα του, τὰ δόντια του τὰ τρίζει. 210

·Ο κλέφτης ἀπ' τὴν λύσσα του τὰ στήθη τοῦ ἐπατοῦσε

καὶ τὴν καρδιά του ποὺ ζεστὴ ἀκόμη ἐχτυποῦσε

τὴν ἔξερρίζωσε σκληρά, τὴν σφίγγει μὲ μανίαν

καὶ τρέχει 'ς τὴν 'Ελένην του μὲ μιὰν χαρὰν ἀγρίαν.

«Τὴν βλέπεις» τῆς ἐφώναξε «τὴν βλέπεις; τοῦ Χασάνη 215
εἶν' ἡ καρδιά, 'Ελένη μου, κρῖνέ μου δέν σε φθάνει;»

·Αλλὰ ἔκεινη ἥτον βουβή, ἥτον χλομὴ καὶ κρύα,

κρύα, χλομὴ ἥτον καὶ βουβή ὡς είναι τὰ μνημεῖα.

«Σ' ἔσφαξε ὁ σκύλλος». "Εκραξε σκληρὰ κεραυνωμένος, 220

ἐνῷ 'ς τὰ κρύα χεῖλη της ἔστεκε καρφωμένος.

Πέφτει, χτυπείται κατὰ γῆς, σέρνεται, παραδέρνει

κ' ἔπειτα τῆς 'Ελένης του τὸ πτῶμα μόνος παίρνει.

Χύνεται ἔξω σὰν βροντή, τὸν μαῦρον λόγγον σχίζει,

τρέχει καὶ τρέχει πάντοτε, ποῦ τρέχει, δὲν γνωρίζει.

Φεύγουν μῆνες, φεύγουν χρόνοι,

225

— 157 —

πέφτουν, σήπονται, γεννῶνται νέα δένδρα, νέοι κλῶνοι
καὶ κανεὶς δὲν εἶχ' ἀκούσει
εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Κίτου τὰ πιστόλια νὰ κροτῶσι.

Φεύγουν χρόνοι, φεύγουν μῆνες,
δὲν τὸν εἶδαν ὃς τὰ λημέρια τοῦ ἡλίου αἱ ἀκτῖνες. 230

Δυὸς ποιμένες πλανημένοι
μιὰν ἥμέραν μόνον εἶδαν ὃς ἔνα λόγγον καθισμένοι
δύο μαύρους σκελετοὺς
σφιχτὸν ἀκόμη ἄγκαλιασμένους, χαλασμένους καὶ σα-
[προύς.

Ποιὸς ἔξεύρει, ποιὸς ἔξεύρει 235
βροχὴ πόση καὶ χαλάζι πέρα ἐκεῖ τοὺς εἶχεν εῦρει,
χωρὶς κάνναν νά τους χωρίσῃ.
“Ο, τι δὲν έχει δέσει ποιὸς τολμᾶ ποτε νὰ λύσῃ;
“Ηθελ’ εἴπης δὲν ἀκόμα,
δὲν ἀκόμα ἐφιλοῦντο τρυφερᾶ στόμα μὲ στόμα 240
καὶ δὲν ἀκόμα ἐνωμένα,
ἐχτυποῦσαν τὰ δυὸς στήθη μολονότι παγωμένα.

ΓΩΓΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ

Τὸ ἐπόμενον στιχούργημα εἶναι ὡς πρόλογος ποιήματος
μηκέτι ἐκπεραιωθέντος, ἔνεκεν τῶν πολιτικῶν περιστατικῶν ὅφε
ἔνὸς καὶ τῆς προτιμήσεως, ἢν ἔδωκα εἰς τὸν Ἀθανάσιον Διᾶκον,
ὅφε ἔτέρου.

Ἐνελπιστῶ, δὲν θέλω δυνηθῆ νὰ ἐπεξεργασθῶ τὸ ἀντικείμε-
νον τοῦτο πρὸς καταισχύνην τοῦ διασήμου προδότου.

“Απασα κατ’ ἐμὲ ἡ ἐθνικὴ ποίησις πρέπει κυρίως νὰ προ-
τίθεται τὴν στηλίτευσιν τῆς προδοσίας καὶ τὴν ἀποθέωσιν τοῦ
ἡρωΐσμου.

“Ενῷ δὲ δὲν Διᾶκος δικαίως θεωρεῖται ὡς ἡ ἐνσάρκωσις πά-
σης πολεμικῆς ἀρετῆς, δύναται βεβαίως ἐν εἴδει ἀνταγωνισμοῦ ν'
ἀντιπαρατάξῃ τις τὸν Γῶγον ὡς πρότυπον ἀποστασίας, ὡς λαομί-
σητον ἀρνητὴν τῆς ἐθνικῆς πίστεως.

Πρώτην ἡδη φορὰν ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ ἴστορικοῦ διεῖζοντος
δ Γῶγος κατὰ τὸ 1812, δὲ διαταγῇ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἐδολοφόνη-
σεν ἐν τῷ Κίτου Βότζαρην τῇ συγκαταβάσει τοῦ σατρά-
που ἐπανερχόμενον ἐν Ἡπείρῳ. Σκοπὸς τοῦ ἐπομένου ἄσματος
εἶναι ἡ εἰσοδος τοῦ πρωτοθλητοῦ καὶ ἡ παράστασις αὐτοῦ ἐν
μέσῳ τῆς πανταχόθεν ἐρημουμένης Ἡπείρου ὡς κακοῦ ἀνωτέρου
παντὸς ἀλλού προηγουμένου δυστυχήματος, ὡς λαίλαπος προα-
ναγελλούσης ὁμικωτέρας καταστροφὰς καὶ γενικώτερον δλεθρον.

‘Ο Γώγος

‘Ο ήλιος ἔβασίλευε.—Τὸ Σοῦλι ἔρημωμένο
ἀπὸ μαχαῖροι καὶ φωτιά, λησμονημένος τάφος,
στέκει βουβὸς καὶ καρτερεῖ. Τ’ ἄγρια τὰ πλευρά του
πυκνή τὰ ζώνει καταχνιά, λιβάνι ’ς τὴ θανή του.
Περήφανη ’ς τὴ δόξα της ἡ Κιάφα ἐπάνωθέ του
τὸ φοβερό της μέτωπο στεφανωμένο δείχνει
μὲ τῆς ἡμέρας πᾶφευγε τὴν ὑστερηνή ἀχτίδα,
σὰ μιὰ λαμπάδα νεκρικὴ ποὺ φώτιζε, ἀναμμένη
ἀπὸ τὸ χέοι τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σαμουὴλ τὸ μνῆμα.

5

‘Σ τῆς Πάργας τὰ ψηλώματα, χιλιάδες κυπαρίσσια
στέκουν ὅλόρθα καὶ θωροῦν τὴν ἔρημιὰ τριγύρῳ.
Τ’ ἀγέρι δὲν ἀνάσαινε, κατέβαινεν ἡ νύχτα...
ἔγερνε δὲν θόλος τ’ οὐρανοῦ, θεοπλασμένο μάτι
ἀπέραντο, βαθύ, γλυκὸ σὰ μακρυσμένη ἐλπίδα.
Κὶ αὐτὰ τὰ δένδρα ἐφάνταζαν, τὸ ’να σιμ’ ἀπὸ τ’ ἄλλο
’ς τὸ βλέφαρό του τὸ πλατὺ ποὺ ἐνύσταξε κλεισμένο,
μελαχρινὰ ματόκλαδα... Πάργα, καημένη Πάργα!

Λαγοκοιμᾶται ἡ θάλασσα, γελᾶ, χαῖδολογείται,
κλέφτει τὰ κάλλη τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ φορεῖ δικά της
τὰ περιγιάλια της σιγοῦν. Τὸ κῦμά της ’ς τὴν ἄκρη 20

τοῦ αὐλά τὰ δύτηρα ἐπιλαγεῖ, τὸν σημαντικό τόπο
Ἐλώ τερραρό τοῦ οὐρανοῦ επιλαγεῖ περισσόν
Μεγαρινὰ ματόκλαδα... Πάργα, καημένη Πάργα.

Ναυαρινάται τοῦ Παγαστροῦ, μῆτρα, χαιρεψηται
τείχη τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ ναὶ τοῦ πορτοῦ διατίθεται
τοῦ περιγιάλη τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ περιγιάλη τοῦ οὐρανοῦ
πρύτανος τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ πορτοῦ
Πόλη τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ, πόλη σεμένη τοῦ οὐρανοῦ
Αἴγια, παῖς τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ ναὶ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ.

οὐρανορύπανθη τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ
Μὲ τοῦ Μαΐου τοῦ οὐρανοῦ, Μαΐου τοῦ οὐρανοῦ
Ανατανικὴ παραγάγεια, Τραγοῦδη τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοῦ οὐρανοῦ ακουρρακίται ναὶ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ
τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ

Μαρούσοις αἵρεται παρανοργήσει
Πανηρούριαν τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ

κρυφά, κρυφὰ ἀναδεύεται καὶ τὰ νεκρὰ τὰ φύκη
πότε ὃς τὸν ἄμμο τὰ κυλᾶ, πότε ὃς τὴ γῆ τὸ ἀφίνει,
ἀπιστη καὶ ὃς τὸν ὑπνο τῆς καθὼς καὶ ὃς τὴν δργή τῆς.

‘Ολόγυρα ἐπρασίνιζαν τὰ πλάγια στολισμένα
μὲ τοῦ Μαϊοῦ τὰ λούλουδα. Τὸ ἀηδόνια ἐκελαδοῦσαν 25
ἀκατανόητη λαλιά, τραγοῦδι τῆς ἀγάπης,
ποὺ δὲ κόσμος ἀκουρδαίνεται καὶ δὲν καταλαβαίνει,
γιατὸς εἶναι πλάσμα τῆς καρδιᾶς κὶ αὐτὸς καρδιὰ δὲν ἔχει.

Μαυρολογοῦσε ἀπὸ μακρὰ σαρακοφαγωμένη
πανέρημη ἡ Νικόπολις, χορταριασμένη, κούφια. 30
Τὴν ἔχτιστὸν τύραννος κὶ ἄλλος σκληρότερος του
δὲ Χρόνος τὴν ἔχαλασε. Καταραμένα χέρια
ξεγύμνωσαν τὰ μνήματα καὶ μὲ τὰ μάρμαρά της
τὴν ἐθεμέλιωσαν ἔκει. Τοῦ Ξάρου τὸ φαρμάκι
ἔσταξε μέσος ὃς τὴ δίζα τῆς καὶ ἔμεινε πάντα στεῖρα. 35
“Οσες φορὲς ἐπάτησα τὰ σκόρπια κόκκαλά της,
ἔνοιωσα ποτὲ ἀνατρίχιαζα μέσα ὃς τὰ φυλλοκάρδια,
καὶ εἴπα, νὰ μένουν ἄταφα γιὰ νὰ μυμάται δὲ κόσμος,
ὅτι τὸ δένδρο τῆς σκλαβιᾶς δὲν ζῇ ὃς τὰ χώματά μας.

Ἐδῶθε φεύγει δὲ λογισμὸς μὲ φρίκη, μὲ τρομάρα 40
καὶ βρίσκει ἄλλα χαλάσματα ὃς τοῦ Δημουλᾶ τὸν Πύργο.
Μιὰ φοῦχτα πέτρες κατὰ γῆς! Γονάτισε, διαβάτη,
ἔμπροδος σ’ αὐτὸς τὸ ἀνόνισμα καὶ δίξει ἔνα τρισάγιο.
Πᾶρος ἔνα φύλλο ἀπὸ τὸν κισσὸ πού τὸ χει ἀγκαλιασμένο
καὶ φόρεσέ το φυλαχτό ὃς τὸν κόρφο τοῦ παιδιοῦ σου. 45
Θὰ τοῦ στοιχειώσῃ τὴν καρδιά, θὰ γίνῃ ἀνδρειωμένο.

Κοίταξε, ἀκόμ' ἄχνίζουνε ζεστά, φωτοκαμένα
τὰ φοβερά του ἀπάσθεστα, λέσ κ' ἡ ψυχὴ τῆς Δέσποινος
ἔμειν ἔκει καὶ τὰ κρατεῖ νὰ πολεμήσῃ ἀκόμα.
Σ τὴν ἔρημη τῇ Νικόπολι δυάζονται νυχτοπούλλια, 50
κ' ἐδῶ φωλεάζουν ἀīτοί... Γονάτισε, διαβάτη!

Λαχτάριζεν ἡ Πρέβεζα ἃ τοῦ Ἀλήπασα τὰ νύχια
κὶ οὔτ' ἔνα δάκρυ δὲν τολμᾶ νὰ δώσῃ τοῦ Γαβόρη.
Οἱ δυό της Πύργοι στέκονται ἃ τοῦ Κόρφου της τὸ στόμα,
τὰ νηστικὰ σκυλλόδοντα ἃ ἀγρια κατακλείδια, 55
ξτοιμα νὰ δαγκάσουνε γι' ἀγάπη τοῦ Βεζίρη.

Διάφανο τρέχει σιωπηλό τοῦ Λούρου τὸ ποτάμι,
δπου χωνεύει μυστικὰ τὸ δάκρυ τῆς Ἡπείρου.
Ἡ Βαλαόρα ἃ τὸ πλευρό, πιστή του ψυγατέρα,
ξεκληρισμένη κὶ ὀρφανὴ ὁρτοῦσε τὴ Λευκάδα, 60
ποῦ νὰ ὑ τοῦ Χρίστου τὰ παιδιὰ καὶ πῶς τὴν ἀρνηθῆκαν;
Ἄλλο στολίδι δὲν φορεῖ παρ' ἔνα ὅημοκκλῆσι,
ἄλλη φωτιὰ δὲν τὴν ξυπνᾷ, παρὰ τὸ σήμαντρό της.

Ο γέρω Πίνδος κάτασπρος καὶ πάντ' ἀνδρειωμένος,
ἀκλόνητος ἃ τὸ θρόνο του, σὰν ἄλλος Πατριάρχης, 65
πέτεται μὲ τὰ χιόνια του καὶ μὲ τὴν κλεφτουριά του:
ἢ τὸν ἥλιο, ποὺ ἐβασίλευε, τὸ μάτι του καρφώνει
καὶ λέει ἃ τ' ἄστρο τὸ οὐρανοῦ: «Ἐκεῖ ποὺ πάς νὰ δύσῃς,
ἄν σ' ἐρωτήσουνε γιὰ μέ, νὰ πῆς, πῶς δὲν πεθαίνω».

Μέσα σὲ τόση δυστυχιά, μέσα σὲ τόσα κάλλη, 70

ἐκεῖ ποὺ ἀνθίζουν οἱ μυρτιὲς καὶ πρασινές ἢ δάφνη,
δπου λαλοῦνε τὰ πουλιά, καὶ τὸ χλωρὸ χορτάρι,
κρύβει ἃ τὴν πρασινάδα του τὴ γύμνια καὶ τὴ φτώχεια,
ἢ αὐτὴν τὴν ὕδρα τὴ γλυκειά, ποὺ ἡ φύσις ἃ τὴ γαρά της
ἀρραβωνιάζει τὰ θεριά, τώρα ποὺ ξεφυτεύνει 75
παντοῦ ὁ φύτρος τῆς ζωῆς κὶ ὁποὺ τὸν ἀναθρέφουν
μὲ τὴ δροσούλα τῆς αὐγῆς, ἀγάπη κὶ ἀρμονία,
ἢ ἔνα λαγκάδι σκοτεινὸ ἐφάνηξ ἔνας ὄφις,
ποὺ ἔχε τὰ λέπια τῆς ὁχιᾶς, τ' ἀστρίτη τὸ φαρμάκι,
τὴν ἀσχημάδα τοῦ σκορπιοῦ καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ λύκου, 80
օργή, κατάρα θεϊκή, ὁ Γῶγος ὁ Μπακόλας!